

PIĄTEK-NIEDZIELA
|27-29|10|2023|

GAZETA OLSZTYŃSKA

WEEKEND

GAZETA WARMII I MAZUR

cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)

SPORT CODZIENIE

**LEWANDOWSKI JEDYNI
NA TRYBUNACH** \29

**STOMIL CHCE PÓJŚĆ
ZA CIOSEM** \30

**TRZĘSIENIE ZIEMI
W ZĄGRĘBIU!** \32

ISSN 0137-9127

4 3

9 770137 912057

CPK TRAFI NA BOCZNICĘ?

**POLACY
W KOSMOSIE** \4

**PAŹDZIERNIK '56: PRZEŁOM
CZY STRACONA SZANSA?** \6-7

**CO ROKU W USA
GINIE IŁAWA** \9

**IKIGAI – SEKRET DŁUGIEGO
I SZCZĘŚLIWEGO ŻYCIA** \21

REKLAMA

W DZISIEJSZYM
WYDANIU ZNAJDZIECIE

**SPECJALNY
DODATEK**

**#FundUsze
NaZmiany**

Fundusze Europejskie

K A L E N D A R I U M T Y G O D N I A

KTO ZOSTANIE PREMIEREM?

Fot. P. Fratrik

Mamy dziś dwóch poważnych kandydatów do stanowiska premiera; mamy dwie grupy polityczne, które twierdzą, że mają większość parlamentarną i mają kandydata na premiera: jedną grupą jest Zjednoczona Prawica, drugą grupą jest Koalicja Obywatelska, Trzecia Droga i Lewica – powiedział prezydent Andrzej Duda.

W czwartek prezydent wygłosił oświadczenie podsumowujące wtorkowe i środowe konsultacje. Wyjaśnił, że zaprosił reprezentantów poszczególnych ugrupowań, by usłyszeć poważną opinię, „jaka jest rzeczywista sytuacja w ich ugrupowaniach”.

– Prawo i Sprawiedliwość, Zjednoczona Prawica poinformowała mnie, że kandydatem na premiera z ich strony będzie Mateusz Morawiecki; politycy PiS zakładają, że będą posiadali większość na sali sejmowej – powiedział prezydent.

– Usłyszałem komunikat, po kolei od Koalicji Obywatelskiej, następnie Trzeciej Drogi, zarówno ze strony przedstawicieli PSL, dokładnie pana przewodniczącego Władysława Kosiniaka-Kamysza, jak i przewodniczącego Polski 2050 pana (Szymona) Hołowni – o tym, że (...) mają swojego kandydata (na premiera) – podobnie jak wcześniej usłyszałem to od KO – jest to pan przewodniczący Donald Tusk – powiedział Andrzej Duda, który dodał, że „Koalicja Obywatelska, Trzecia Droga i Lewica nie mają jeszcze formalnie zawartej koalicji, nie mają umowy koalicyjnej i nie mogą podać kandydatów na ministrów”.

Prezydent podał również termin pierwszego posiedzenia Sejmu X kadencji. – Terminem, który wstępnie zaplanowałem na pierwsze posiedzenie Sejmu X kadencji, będzie poniedziałek 13 listopada; nie widzę powodu na skracanie dotychczasowej kadencji – stwierdził prezydent.

CO OZNACZA ZMIANA UNIJNYCH TRAKTATÓW?

Fot. pixabay

Komisja Spraw Konstytucyjnych Parlamentu Europejskiego (AFEC) przyjęła wśródowym głosowaniu sprawozdanie zalecające zmianę unijnych traktatów. Za przyjęciem raportu głosowało 20 członków AFEC, sześciu było przeciw.

Treść dokumentu została uzgodniona przez przedstawicieli pięciu frakcji – Europejskiej Partii Ludowej (EPL), socjaldemokratów (S&D), liberałów (Renew), Zielonych i Lewicę. Zawiera on propozycję 267 zmian w obu Traktatach – o Unii Europejskiej oraz o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej – i liczy 110 stron.

Główne proponowane zmiany to eliminacja zasady jednomyślności w głosowaniach w Radzie UE w 65 obszarach i transfer kompetencji z poziomu państw członkowskich na poziom UE m.in. poprzez utworzenie dwóch nowych kompetencji wyłącznych UE – w zakresie ochrony środowiska oraz bioróżnorodności (art.3 TFUE) oraz znaczne rozszerzenie kompetencji współdzielonych (art.4), które obejmowałyby osiem nowych obszarów: politykę zagraniczną i bezpieczeństwa, ochronę granic, leśnictwo, zdrowie publiczne, obronę cywilną, przemysł i edukację.

Główne proponowane zmiany to eliminacja zasady jednomyślności w głosowaniach w Radzie UE w 65 obszarach i transfer kompetencji z poziomu państw członkowskich na poziom UE m.in. poprzez utworzenie dwóch nowych kompetencji wyłącznych UE – w zakresie ochrony środowiska oraz bioróżnorodności (art.3 TFUE) oraz znaczne rozszerzenie kompetencji współdzielonych (art.4), które obejmowałyby osiem nowych obszarów: politykę zagraniczną i bezpieczeństwa, ochronę granic, leśnictwo, zdrowie publiczne, obronę cywilną, przemysł i edukację.

PREZYDENCKIE KONSULTACJE

Fot. PAP, Twitter, Jakub Szumczuk/KPRP

Na wtorek i środę prezydent Andrzej Duda zaprosił przedstawicieli komitetów wyborczych, które będą miały swoją reprezentację w przyszłym Sejmie na konsultacje.

Spotkania odbywały się osobno z każdym z komitetów wyborczych, w kolejności zgodnej z wynikami osiągniętymi przez te komitety w wyborach. Prezydent pytał polityków o ich pomysły na inwestycje, gospodarkę, energetykę i obronność oraz o potencjalnych kandydatów na premiera.

WSPÓLNE OŚWIADCZENIE I APEL DO PREZYDENTA

Fot. PAP

– Jesteśmy gotowi do tworzenia rządu; kandydatem na premiera jest Donald Tusk – oświadczyli liderzy Koalicji Obywatelskiej, Trzeciej Drogi i Lewicy tuż przed rozpoczęciem prezydenckich konsultacji. Zaapelowali też do prezydenta Andrzeja Dudy o jak najszybsze powierzenie misji tworzenia rządu oraz o zwołanie posiedzenia nowego Sejmu.

We wspólnym oświadczeniu wygłoszonym w Sejmie szef PO Donald Tusk, liderzy Trzeciej Drogi: Szymon Hołownia (Polska 2050) i Władysław Kosiniak-Kamysz (PSL) oraz współprzewodniczący Nowej Lewicy Włodzimierz Czarzasty potwierdzili „gotowość do pełnej współpracy i tworzenia nowej większości w przyszłym parlamencie”.

– Zbudowaliśmy współpracę opartą na partnerstwie i zaufaniu. Dla nas to jest bardzo ważne, żeby nie tylko liczyć głosy – one są oczywiście najważniejsze, to wyborca zdecydował o tym, jak będzie wyglądała Polska w najbliższych latach – ale żeby przede wszystkim szanować siebie jako równych partnerów, i tak dzisiaj również wyglądała

ta rozmowa – zapewnił lider PO Donald Tusk, który podziękował liderom Trzeciej Drogi i Lewicy za deklarację o współpracy, z którą – jak powiedział – będzie mógł pójść do prezydenta Andrzeja Dudy.

– Jesteśmy gotowi do tworzenia rządu. Dziękuję za potwierdzenie deklaracji, że lider największej partii opozycyjnej dostanie trudną misję tworzenia rządu – oświadczył Donald Tusk, zastrzegając jednocześnie, że ostateczna decyzja będzie zależała od prezydenta.

UNIJNY SZCZYT W BRUKSELI.
GŁÓWNE TEMATY: IZRAEL, UKRAINA, BUDŻET

Fot. PAP, Andrzej Lange

W czwartek szefowie unijnych państw i rządów spotkali się w Brukseli na szczycie Rady Europejskiej. Będą rozmawiać o sytuacji w Izraelu,

wojnie na Ukrainie i na temat unijnego budżetu.

Jak zaznaczył przewodniczący rady Europejskiej Charles Michel w zaproszeniu rozesłanym do uczestników szczytu, przypada on w chwili „globalnej niestabilności i niepewności, którą ostatnio zaostrzyły wydarzenia na Bliskim Wschodzie”.

– Oczekuję, że podczas naszego spotkania ponownie potępimy w możliwie najostrzejszy sposób brutalne i masowe ataki terrorystyczne Hamasu na Izrael oraz uznamy prawo Izraela do samoobrony, zgodnie z prawem międzynarodowym i międzynarodowym prawem humanitarnym. Ponowimy także nasz apel o natychmiastowe i bezwarunkowe uwolnienie wszystkich zakładników – zapowiedział szef Rady Europejskiej, dodając, że należy także omówić, w jaki sposób zapewnić skuteczne dostarczanie pomocy humanitarnej i dostęp do najbardziej podstawowych potrzeb w strefie Gazy.

PREMIER NETANJAHU POTWIERDZA
PRZYGOTOWANIA DO OPERACJI LĄDOWEJ
W STREFIE GAZY

Fot. PAP/FEA

– Izrael przygotowuje inwazję lądową na Strefę Gazy – potwierdził w środę w przemówieniu telewizyjnym izraelski premier Benjamin Ne-

tanjahu. Nie podał jednak żadnych szczegółów na temat terminu lub innych informacji o planowanej operacji.

Netanjahu powiedział, że decyzję o tym, kiedy izraelskie siły wkroczą do palestyńskiej eksklawy, kontrolowanej przez ruch islamistyczny Hamas, podejmie specjalny gabinet wojenny rządu. – Zabiliśmy już tysiące terrorystów, a to dopiero początek – ostrzegł Netanjahu.

– Jednocześnie przygotowujemy się do inwazji lądowej. Nie będę mówił kiedy, jak i ile. Nie będę też wnikał w szczegóły różnych obliczeń, które przeprowadzamy, czego opinia publiczna w większości nie jest świadoma i tak właśnie powinno być – zaznaczył.

ŹRÓDŁO: PAP

WYDAWCA
GRUPA WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztynska.pl

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Igor Hrywna

REDAKTORZY WYDANIA
Michał Podolak
Igor Hrywna
Barbara Barczuk
wydawca@gazetaolsztynska.pl

sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE internet@gazetaolsztynska.pl
89 539 75 04

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
89 539 76 63

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 89 539 74 53, 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 89 539 74 80, 81, 82

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 00
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 01
reklamy@dziennikelblaski.pl

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPA WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 89 539 74 21

**ANDRZEJ
MIELNICKI**
a.mielnicki@
gazetaolsztynska.pl

Co się stanie ze flagowym projektem PiS, czyli Centralnym Portem Komunikacyjnym? Opozycja do tej pory niechętnie patrzyła na tę inwestycję, a już na pewno na jej skalę. Po zmianie władzy nowy rząd dalej będzie budował port, a może skasuje inwestycję albo ją okroi? Za każdym z tych scenariuszy idą gigantyczne pieniądze, bo dziś to już inwestycja, która trwa.

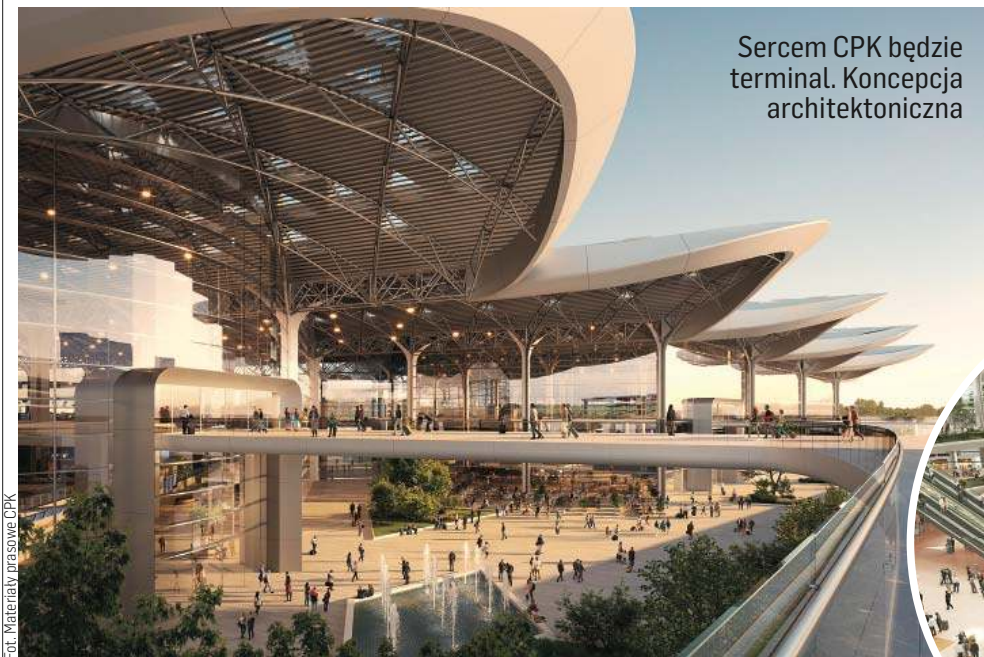
— Mamy inwestora, który chce wyłożyć do 8 miliardów złotych na budowę CPK w zamian za objęcie mniejszościowych udziałów w spółce operującej lotniskiem! To konsorcjum Vinci Airports i IFM Global Infrastructure Fund — poinformował wminiony wtorek na portalu X (dawniej Twitter) pełnomocnik rządu ds. CPK, wiceminister funduszy i polityki regionalnej Marcin Horała.

Vinci Airports to prywatny operator lotnisk, który zarządza dziś 70 portami na świecie, a IFM Global Infrastructure Fund to australijski fundusz inwestycyjny zarządzający aktywami o wartości ok. 143 mld dolarów, ma udziały w 17 lotniskach na świecie.

Jak tłumaczył wiceminister Horała, struktura finansowania lotniska CPK to w 60 proc. instrumenty dłużne (typowymi przykładami instrumentów dłużnych są np. kredyty bankowe czy obligacje), a w 40 proc. kapitał, czyli udziały w spółce CPK. Potencjalny inwestor objąłby 49 proc. udziałów w 40-procentowej części, a więc Skarb Państwa zachowałby pakiet większościowy. Jednak to dopiero wybór oferty, bo trzeba jeszcze podpisać umowę.

Jaki byłby koszt, gdyby opozycja po utworzeniu rządu chciała „skasować” projekt CPK?

— Gdyby opozycja skasowała projekt CPK, to koszty będą gigantyczne, trudne do oszacowania. To kilka zmarnowanych miliardów na prace projektowe, planistyczne i pierwsze prace przygotowawcze oraz budowlane, wynikające ze zerwanych umów. Trzeba by oddać około pół miliarda złotych unijnego dofinansowania — powiedział na

Sercem CPK będzie terminal. Koncepcja architektoniczna

CPK TRAFI NA BOCZNICĘ?

CZY OPOZYCJA, KTÓRA NIEDŁUGO NAJPRAWDOPODOBNIEJ PRZEJMIE WŁADZĘ W POLSCE, ZATRZYMA BUDOWĘ CENTRALNEGO PORTU KOMUNIKACYJNEGO? RAZ, ŻE NIE TAK ŁATWO ZATRZYMAĆ JUŻ PĘDZĄCY POCIĄG, A DWA, CZY WARTO? I TEGO CHYBA WSZYSCY SĄ ŚWIADOMI.

konferencji wiceminister Marcin Horała.

Jak tłumaczył, nie chodzi tylko o wydane już pieniądze, kary umowne, ale też przyszłe zyski, np. z cargo.

Pociągi pojadą 250 km/h

Centralny Port Komunikacyjny to planowany węzeł przesiadkowy między Warszawą i Łodzią. W ramach tego projektu w odległości 37 km na zachód od Warszawy, na obszarze ok. 3000 hektarów w gminie Baranów ma powstać Port Lotniczy Solidarność (spółka kupiła już 1000 ha pod lotnisko).

W lipcu tego roku spółka przedstawiła projekt terminala pasażerskiego, dworca kolejowego i węzła przesiadkowego. Terminal CPK będzie miał powierzchnię ok. 400 tys. mkw. To tak, jakby zestawić razem trzy Pałace Kultury w Warszawie, a do tego dochodzi dworzec kolejowy o pow. ok. 65 tys. mkw. i dworzec autobusowy, na który przewidziany jest teren o powierzchni ponad 15 tys. mkw. Centralnym elementem multimodalnego węzła CPK będzie atrium, które pod jednym dachem w kształcie „dia-

mentu” połączy przestrzeń przesiadkową dla pasażerów lotniska, dworca kolejowego i autobusowego. Dworzec kolejowy będzie znajdować się po północnej stronie terminala i będzie miał sześć podziemnych peronów obsługujących połączenia regionalne, dalekobieżne, w tym Kolej Dużych Prędkości (Warszawa – CPK – Łódź, gdzie pociągi mają rozpędzać się do 250 km/h, a czas przejazdu między Warszawą a Łodzią skróci się do ok. 45 minut). Pasażerowie dojadą do lotniska CPK z Warszawy w ok. 15 minut, a z Łodzi w ok. pół godziny. Dworzec kolejowy CPK będzie łączył się z liniami m.in. w stronę Warszawy, Łodzi i Wrocławia, Poznania, Krakowa i Katowic, Trójmiasta i Rzeszowa.

Skorzystają Mazury

Projekt CPK zahacza też o Mazury, bo na program kolejowy CPK składa się 10 tzw. szprych prowadzących z różnych regionów Polski do Warszawy i CPK. W naszym przypadku chodzi o tzw. szprychę nr 3, a dokładnie o 140-kilometrowy odcinek linii kolejowej nr 29: Ostrołęka – Łomża

– Giżycko. Jest to kluczowy fragment tzw. szprychy nr 3 zaplanowanej przez CPK na północnym wschodzie Polski. W sierpniu 2021 roku spółka CPK podpisała umowę na studium wykonalności dla tej linii i trwają prace przygotowawcze.

Dzięki tej inwestycji Łomża, która czeka na pociągi pasażerskie od 1993 roku, zyska połączenie kolejowe. Dla nas budowa tzw. szprychy nr 3 CPK – Warszawa – Łomża – Ostrołęka – Łomża – Pisz – Giżycko dałaby też wymierne korzyści. Do sieci pasażerskich połączeń kolejowych włączona zostanie nie tylko Łomża, ale też Kolno i Orzysz.

Mazury będą miały doskonałe połączenie ze stolicą kraju. Podróż z Warszawy do Kolna zajmie półtorej godziny, do Pizsa – 1 godz. 45 min, do Orzysza do 2 godz., a do Giżycka do 2 godz. 15 min. Plany zakładają, że odcinek z Łomży do Giżycka miałby być budowany w latach 2028-2031.

Co przyniesie przyszłość?

Według zapowiedzi CPK pierwszy etap lotniska, czyli dwie równoległe drogi star-

towe o długości 3800 m i infrastruktura do obsługi 40 mln pasażerów, ma zostać uruchomiony w 2028 r. Czy 40 mln pasażerów to dużo? Prawie tyle, ile osób przewinęło się w ubiegłym roku przez wszystkie lotniska w Polsce.

Lotniska regionalne obsłużyły bowiem 26,7 mln pasażerów, a lotnisko Chopina w Warszawie – kolejnych 14,4 mln. W sumie przez polskie porty lotnicze przewinęło się 41,1 mln osób.

Plany CPK są więc bardzo ambitne, ale kreśląc je, trzeba też mieć ztyłu głowy, np. port lotniczy Berlin-Brandenburg, który został otwarty trzy lata temu. Opóźnienie inwestycji wyniosło prawie 10 lat, a jej budżet został przekroczony niemal trzykrotnie.

CPK zajmowała się już Najwyższa Izba Kontroli. W swoim raporcie z 2022 roku NIK wskazuje, że przy tym tempie prac zakończenie budowy lotniska do końca 2027 roku jest zagrożone. W dodatku nadal nie wiadomo, ile dokładnie będzie kosztować CPK ani

skąd będą pochodzić pieniądze na ten projekt. Aby nowy port lotniczy (komponent lotniczy) był opłacalny, musiałby obsłużyć w 2030 r. – 24,3 mln pasażerów, a nakłady inwestycyjne nie mogły przekroczyć 46 mld zł. W ocenie NIK niezbędne jest niezwłoczne przeprowadzenie rzetelnej analizy kosztów i korzyści, zarówno tych ekonomicznych, jak i społecznych, jakie ma przynieść budowa największego lotniska w naszym kraju. Szczególnie w sytuacji załamania na rynku lotów pasażerskich z powodu pandemii.

Tymczasem w koncepcji CPK koszty komponentu lotniczego szacowano na 16-19 mld zł, komponentu kolejowego na 89 mld zł oraz komponentu drogowego na 1,7 mld zł. Łączny koszt przedsięwzięcia to kwota 34,9 mld zł.

Trzeba jednak też widzieć koszty społeczne tej wielkiej inwestycji. Za CPK kryje się nie tylko przyszłość, bo na pewno jest to projekt wizjonerski, którego koncepcja (wówczas pod nieco inną nazwą) zrodziła się już w latach 70. ubiegłego wieku, ale też teraźniejszość. Trzeba widzieć dramat wielu rodzin, które w związku budową portu stracą swoje domy. Co zostanie z wielkiego projektu pod hasłem CPK – tego dziś chyba nikt nie wie. Być może zostanie zaniechany, choćby w części lotniskowej, tym bardziej że dziś 65 proc. ruchu pasażerskiego odbywa się na lotniskach regionalnych.

KONDOLENCJE

Z ogromnym żalem
przyjeliśmy wiadomość o śmierci

**Lecha Jana
Nitkowskiego**

Burmistrza Barczewa w latach 2006-2018,
członka Zarządu Powiatu Olsztyńskiego
w latach 1998-2006.

Rodzinie i Najbliższym Zmarłego

wyrazy głębokiego współczucia
składają

Robert Szewczyk
Przewodniczący
Rady Miasta

Piotr Grzymowicz
Prezydent Olsztyna

Gazeta Olsztyńska” jest jedną z pierwszych redakcji, która mogła zapoznać się z porywającą opowieścią o udziale naszych rodaków w najważniejszych projektach kosmicznych, które do tej pory są udziałem ludzkości. Gwarantem poziomu merytorycznego każdego z ośmiu odcinków są Robert Szaj i Bogumił Radajewski. Filmy trafią do emisji jeszcze przed końcem tego roku. Autorzy wprowadzają ostatnie poprawki.

— Obecność naszych rodaków w podboju Kosmosu jest wielowątkowa. Pierwsze trzy odcinki dotyczą udziału Polaków w programie Apollo. Wśród kolejnych jest także dokumentacja wyjątkowych osiągnięć polskiego przemysłu raketowego w latach siedemdziesiątych, kiedy byliśmy światowym liderem w dziedzinie, która teraz jest jedną z najszybciej rozwijanych się gałęzi gospodarki światowej — mówi nam Robert Szaj, twórca serii, a na co dzień stały czytelnik „Gazety Olsztyńskiej”, popularyzator postaci Mikołaja Kopernika oraz dyrektor TVP Nauka.

Nasi w NASA

Zachęcając do obejrzenia cyklu dokumentów pod wspólnym tytułem „Polacy w Kosmosie”, Robert Szaj przypomina, że w programie Apollo wzięli udział polscy emigranci, którzy po zakończeniu II wojny światowej nie wrócili do kraju, w którym władzę przejęli komuniści. Wielu uczonych polskiego pochodzenia związało się z amerykańską Narodową Agencją Aeronautyki i Przestrzeni Kosmicznej (NASA).

Twórcy filmów skupiają się na najważniejszych pracach konstrukcyjnych związanych z przygotowaniem lotów na Księżyc. Jeden z filmów w całości poświęcony jest profesorowi Mieczysławowi Bekkerowi (1905-1989), który był absolwentem Politechniki Warszawskiej, uczestniczył w kampanii wrześniowej w 1939 roku. Jeszcze w trakcie wojny wstąpił do armii kanadyjskiej, w której służył do 1956 roku. Po przeniesieniu się do USA został profesorem Uniwersytetu of Michigan, a następnie dyrektorem Instytutu Badawczego amerykańskiego koncernu samochodowego General Motors. To właśnie

POLACY W KOSMOSIE

NIE LICZĄC PANA TWARDOWSKIEGO, NA KONCIE MAMY TYLKO JEDNEGO KOSMONAUTĘ — ŚP. GEN. MIROSŁAWA HERMASZEWSKIEGO — JEDNAK UDZIAŁ POLAKÓW W PODBOJU KOSMOSU JEST NAPRAWDĘ IMPONUJĄCY. OPOWIADA O TYM SERIA FILMÓW DOKUMENTALNYCH PRZYGOTOWANYCH PRZEZ FUNDACJĘ NICOLAUS COPERNICUS.

tam kierował pracami nad pojazdem księżycowym LRV, który ostatecznie został zbudowany przez jego macierzystą firmę GM.

— Było to szczególne osiągnięcie. Zaprojektowany przez Mieczysława Bekkera księżycowy pojazd LRV przyczynił się do dostarczenia niezwykle widowiskowych materiałów filmowych z powierzchni Srebrnego Globu — przypomina Robert Szaj. — Pojazd zaprojektowany przez zespół prof. Bekkera znalazł się na wyposażeniu trzech ostatnich misji księżycowych: Apollo 15, Apollo 16 i Apollo 17 — dodaje.

Pojazd LRV umożliwiał znacznie skuteczniejszy rekonesans obszaru wokół lądowiska, zebranie większej ilości próbek skał i gruntu oraz bardziej komfortowe dla astronautów poruszanie się po powierzchni Srebrnego Globu. W ramach trzech misji pojazdy LRV przebyły łącznie około 90 km. Twórcy filmu dotarli

do nigdy wcześniej niepublikowanych materiałów, rozmawiali z przedstawicielami NASA, a także nawiązali bliską współpracę z dr. Andrzejem Salentą, który od wielu lat pielęgnuje pamięć o polskim konstruktorze i naukowcu, w szczególności na jego macierzystej uczelni: Politechnice Warszawskiej.

Polski program raketowy

— Jeden z odcinków jest w całości poświęcony postaci Mirosława Hermaszewskiego, historii przygotowania jego lotu i później tego, w jaki sposób ten lot wpłynął na rozwój polskich technologii kosmicznych, ale też jakie eksperymenty były przeprowadzane — zachęca dyrektor TVP Nauka.

Wątek biograficzny jednego do tej pory polskiego kosmonauty obejmuje także tragiczne wydarzenia na Wołyniu, które dotknęły jego i jego najbliższych. Kolejny z odcinków przedstawia historię polskiego

programu raketowego. Itu większość widzów powinna być bardzo pozytywnie zaskoczona. Dokument krok po kroku analizuje polskie osiągnięcia w tej dziedzinie. A te były naprawdę imponujące.

— Mieliliśmy w Polsce bardzo dobrze rozwijający się program raketowy. Byliśmy jednym zaledwie kilku krajów na świecie, który przekraczał swoimi rakietami granice Kosmosu, czyli 2 kilometry. Jednak ze względu na decyzję polityczną został zaniechany — zdradza nam Robert Szaj.

Dyrektor TVP Nauka przypomina, że zamknięcie polskiego programu raketowego było decyzją ZSRR. Zdaniem twórcy dokumentów o Polakach w Kosmosie te tradycje teraz są kontynuowane. Robert Szaj uważa, że obecnie zapadła decyzja o udziale Polski w wielkim wyścigu, jakim jest „kosmiczny tort”, czyli transport raketowy na niską orbitę.

— To w tej chwili jest najbardziej dochodowy biznes. Doskonale wyczuł to Elon Musk, zakładając firmę, która rocznie realizuje około 100 startów w przestrzeni kosmicznej. To średnio co trzy dni — stwierdza nasz rozmówca.

Wyścig w Kosmos

— Jeden z dokumentów pokazuje, jak Polacy brali udział w eksploracji Kosmosu, budując elementy sond kosmicznych, komponenty satelitów i misji kosmicznych. Tutaj ważny jest przede wszystkim wkład dawnego Instytutu Geofizyki, późniejszego Centrum Badań Kosmicznych PAN. To instytucja przodująca w przygotowaniach do wielkich misji planetarnych — mówi Robert Szaj. — W tej chwili w kierunku Jowisza zmierza wielka sonda Juice. Wielki udział w jej konstruowaniu miały zarówno polskie firmy, jak i polskie instytuty badawcze — dodaje.

W dokumentach filmowych przygotowanych przez Fundację Nicolaus Copernicus nie brakuje też informacji o polskich studentach zaangażowanych w podbój Kosmosu. To właśnie oni przygotowali pierwsze polskie małe satelity, które pojawiły się w przestrzeni kosmicznej. A pierwsze w 100 proc. polskie satelity obserwacyjne były satelitami badawczymi. Większość powstała na polskich uczelniach.

— Wkład naszych rodaków jest bardzo widoczny też w innej spektakularnej dziedzinie związanej z podbojem Kosmosu. To loty promów kosmicznych. I ten wątek dominuje w kolejnym z odcinków naszej serii — mówi Robert Szaj. — Pokazujemy tu astronautów polskiego pochodzenia, ale też Polaków, którzy choć ukończyli polskie uczelnie, to

losy w dziwny sposób powiązały ich np. z Kanadyjską Agencją Kosmiczną — przypomina.

Obecność w przestrzeni kosmicznej

Zdaniem Roberta Szaja wyznacznikiem obecności danego kraju w przestrzeni kosmicznej jest obecność w niej astronautów. Polska do tej pory może się pochwalić jedynym swoim kosmonautą — śp. generałem Mirosławem Hermaszewskim. Teraz jednak otwierają się nowe perspektywy w tej dziedzinie.

— Żeby być w tej ekstraklasie, trzeba po pierwsze wysłać ludzi w Kosmos, po drugie mieć zaimplementowane we własnej gospodarce dużo technologii kosmicznych — stwierdza Dyrektor TVP Nauka. — Ta branża rozwija się w Polsce bardzo dynamicznie. Jej udział w naszym PKP jest jednak nadal dosyć niski. To będzie się zmieniało — dodaje nasz rozmówca.

Robert Szaj przekonuje, że mimo skromnych rozmiarów polski przemysł kosmiczny to bardzo prężnie rozwijająca się gałąź gospodarki, a „biorąc pod uwagę kilkudziesięcioletnie zapóźnienia, ostatnie lata są widoczną eksplozją aktywności w tym kierunku”.

— Mam nadzieję, że seria naszych dokumentów będzie pewnym impulsem do zainteresowania się Kosmosem i naszą polską w nim obecnością przez wielu widzów, przyszłych i obecnych przedsiębiorców, naukowców, studentów. Kandydatów na eksploratorów przestrzeni kosmicznej pod każdym względem — zachęca Robert Szaj. — Filmy powstały dzięki wsparciu z Ministerstwa Edukacji i Nauki. I za tę pomoc jesteśmy bardzo wdzięczni — podkreśla.

STANISŁAW KRYŚCIŃSKI

s.krystinski@gazetaolsztynska.pl

REKLAMA

Ogłoszenie o przetargu na sprzedaż sprzętu

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Giżycku

ogłasza sprzedaż nw. sprzętu

stanowiącego własność PWiK Sp. z o.o. w Giżycku

1. Rozrzutnik Bifamar S.A., Czarna Białostocka N-221/4 (tandem), rok produkcji 2001, ładowność 8000 kg, cena wywoławcza **brutto 14 000,00 zł.**
2. Ładowarka CATERPILLAR, model TH406, rok produkcji 2008, moc silnika 74,5 kW, cena wywoławcza **brutto 70 000,00 zł.**

Informacje na temat przetargu zamieszczone są na stronach **www.pwigizycko.pl** i **www.pwigizycko.bipfirma.pl**.

Z dobrym wiatrem i nadzieją na dalszy rozwój

Energa wspiera rozwój klubów z województwa warmińsko-mazurskiego

Misją wielu mecenasów sportu jest przede wszystkim wspieranie sportu młodzieżowego. Nie inaczej jest w przypadku Energi z Grupy Orlen, która nie tylko inwestuje w sport dziecięcy na Pomorzu, ale również aktywnie uczestniczy w rozwoju struktur klubowych w innych częściach kraju, w tym w województwie warmińsko-mazurskim, gdzie na wsparcie może liczyć wiele klubów i akademii.

Poza Olimpią Elbląg, UKS Silvant, EKS Młexer, czy MKS Truso Elbląg na Warmii i Mazurach Energa wspiera m.in. MLKS Ostródziankę Ostróda, Stomil Olsztyn czy Energa Giżycka Grupa Regatowa.

Jak podkreślają przedstawiciele klubów, pojawienie się Energi w gronie ich sponsorów klubów dokonać wielu zmian w strukturach i sprawić, by sport młodzieżowy był bardziej dostępny, szczególnie dla najmłodszych miłośników wszelakich dyscyplin.

Co udało się zrealizować dzięki współpracy z Energa?

- Przede wszystkim zaawansowane grupy sportowe otrzymały możliwość szkolenia się na cieplejszych akwenach w okresie zimowym (we Włoszech, Hiszpanii, Chorwacji). Obecnie cyklicznie organizujemy zgrupowania żeglarskie zimą oraz wczesną wiosną, dzięki temu wkraczamy w nowy sezon w kraju już dobrze przygotowani – mówi Alicja Klimaszewska z Energa Giżycka Grupa Regatowa.

Prezes klubu zauważa, że dzięki wsparciu Grupy Orlen, klub mógł rozwinąć się również w sferze organizacyjnej.

- Zwiększyliśmy ilość planowanych nad Niegocinem dużych, prestiżowych imprez regatowych dedykowanych głównie dzieciom i młodzie-

Wsparcie Energii sprawia, że żeglarstwo regatowe na Mazurach jest bardziej dostępne

ży w klasach Optimist, 420 i ILCA. W 2023 roku, wykorzystując doskonałe warunki do uprawiania żeglarstwa w Giżycku, zorganizowaliśmy siedem takich żeglarskich imprez. Wszystkie były na wysokim sportowym poziomie – przekonuje Alicja Klimaszewska.

Prezes Energa Giżycka Grupa Regatowa zaznacza, że żeglarstwo to niezwykle kosztowny sport, który właśnie dzięki wsparciu takich spółek jak Energa staje się łatwiej dostępny, zwłaszcza dla najmłodszych.

- Żeglarstwo jest kosztowną dyscypliną sportową głównie z uwagi na konieczność dysponowania sprzętem regatowym na odpowiednio wysokim poziomie. Bez wsparcia zewnętrznego nie jest możliwy rozwój tej dyscypliny w środowisku dzieci i młodzieży. W wyniku współpracy z Energa uzupełniliśmy m.in. posiadane wyposażenie i uruchomiliśmy dwie grupy szkoleniowe dla

dzieci w wieku 6-9 lat – mówi Alicja Klimaszewska.

Grupy te stanowią doskonałe zaplecze do wyławiania sportowych talentów. Jednocześnie żeglarstwo regatowe na Mazurach stało się bardziej dostępne.

- Szkołą się u nas już nie tylko mieszkańcy Giżycka i okolic ale też dzieci i młodzież z całego województwa warmińsko-mazurskiego, ale również z Warszawy, Gdańska, Gdyni ... a nawet z Krakowa. Ciągła, prowadzona na szeroką skalę akcja informacyjna o bieżącej działalności klubu prowadzona w mediach społecznościowych przyczyniła się do ogromnego wzrostu zainteresowania uprawianiem żeglarstwa regatowego w naszym klubie – zapewnia prezes klubu.

Zdaniem Alicji Klimaszewskiej współpraca z Energa umożliwia klubowi osiągnięcie poziomu szkoleniowego, o którym wcześniej w klubie mogli jedynie marzyć.

- Podjęliśmy współpracę z fizjoterapeutą i psychologiem sportowym. Mamy możliwość lepszej realizacji programów szkoleniowych, zwiększenia rywalizacji sportowej i płynnego przechodzenia zawodników z młodszych klas do starszych np. z klasy Optimist na klasę ILCA 4. Uruchomiliśmy też grupę rekreacyjną – jako ofertę skierowaną do dzieci, które chcą uczyć się żeglarstwa w sprzyjających warunkach, bez presji współzawodnictwa – dodaje prezes Energa Giżycka Grupa Regatowa.

Podobnie o współpracy z Grupą Energa, przez pryzmat sportu młodzieżowego mówi wiceprezes Stomilu Olsztyn Tomasz Żukowski.

- Umowa z Energa to dla nas miły krok i nowe możliwości rozwoju. Dzisiaj jesteśmy w historycznym momencie, kiedy po okresie pełnym wyzwań wychodzimy na prostą. Jesteśmy dumni, że jeden z największych

mecenasów sportu w Polsce dostrzegł nasz potencjał i zdecydował się na współpracę z Dumą Warmii. Udoświadczamy, że była to dobra decyzja – mówi Tomasz Żukowski, wiceprezes Stomilu.

Warto nadmienić, że w zespole Stomilu Olsztyn, a ściślej w prowadzonej przez klub akademii, szkoli się ponad 500 dzieci. To ważny ośrodek sportowy dla całego regionu, który angażuje się również w społeczną odpowiedzialność biznesu (CSR) poprzez m.in. wręczanie darmowych karnetów na mecze 2 ligi dla uczniów z czerwonym paskiem.

Ekspansja Energi z Grupy Orlen we wsparciu sportu młodzieżowego nie kończy się jednak na Pomorzu i województwach ościennych. Ze wsparcia Energi korzystają również Energa Basket Warszawa i ich akademie, w której podstawy koszykówki poznaje ponad 400 dzieci, MKP Pogoń Siedlce, która

w ramach mobilnej akademii szkoli ponad 800 piłkarskich adeptów oraz AP Beniaminek Krosno. Klub z Podkarpacia w wieku od 5 do 18 lat szkoli w swoich strukturach ponad 600 dzieci.

Inną stroną sportu, w której również swoją obecność zaznacza Energa jest amp futbol, a więc odmiana piłki nożnej dla osób po jednostronnej amputacji kończyny dolnej (w przypadku graczy z pola) lub kończyny górnej (u bramkarza). Zawodnicy rywalizujący na boisku poruszają się o kulach. Warto zaznaczyć, że w trakcie rozgrywanych w Polsce mistrzostw Europy w 2020 roku reprezentacja Polski zdobyła brązowy medal, a reprezentujący Wartę Poznań Marcin Oleksy zdobył w 2023 roku Nagrodę Puskasa na gali FIFA za najpiękniejszą bramkę.

Wyniki te budzą wielki podziw tym bardziej, że reprezentacja Polski w amp futbolu powołana została dopiero w 2012 roku. Dzisiaj prócz rozwiniętych klubów piłkarskich, rosnącej popularności ogromny podziw budzi zaangażowanie w sport dziecięcy również w amp futbolu, którego głównym sponsorem jest Energa z Grupy Orlen.

- Drużyna Junior Amp Futbol powstała kilka lat temu, a głównym celem miało być przygotowanie najmłodszych ampfutboliści do corocznego obozu dla dzieci z całego świata - Junior Camp. Pomysł bardzo się spodobał rodzicom, a przede wszystkim zawodnikom, którzy regularnie, co miesiąc, trenują w swojej grupie. Według mnie to bardzo ważny proces w dojrzewaniu tych dzieci. Oprócz szlifowania piłkarskich umiejętności na tych zgrupowaniach czują się jak u siebie w domu,

tworzą zespół zawodników, którzy są tacy sami. Z roku na rok dzieci jest coraz więcej. Obecnie, włączając do tego drużynę do lat 19, mamy ok. 30 dzieci. To liczba, którą możemy chwalić się na całym świecie! Zapraszamy wszystkich - bez względu na wiek i płeć. Najmłodsze dzieci zaczynają już nawet w wieku 5 lat! - mówi Artur Kurzawa, kierownik reprezentacji Polski w amp futbolu.

Przyszłość sportu mocno uzależniona jest od tego, jak biznes w swojej odpowiedzialności wspierać będzie rozwój dzieci i młodzieży. Zaangażowanie Energi z Grupy Orlen pokazuje, że może to być naturalnym procesem, dla każdej firmy, wykraczającym nawet poza obszar lokalnej działalności.

Ze wsparcia Energi korzysta również ponad 600 dzieci w AP Beniaminek Krosno

Wsparcie Energii przyczyniło się do szybkiego rozwoju amp futbolu w Polsce

Wraz ze śmiercią Józefa Stalina w marcu 1953 roku na Kremlu nastąpiła swoista walka buldogów pod dywanem. Pierwszym realnym następcą dyktatora został Ławrientij Beria, były szef NKWD odpowiadający za terror i masowe zbrodnie w czasach rządów Josifa Wissarionowicza. O dziwo, Beria postawił na liberalizację, inicjując zmiany, które w swych założeniach sięgały dalej niż „Pieriestrojka” Gorbaczowa. Program szerokich reform upadł wraz z Berią, którego zgładzono jeszcze w 1953 roku w wyniku spisku zawiązanego przez innych pretendentów do objęcia władzy: Chruszczowa, Malenkowa i Mołotowa. Paradoksalnie zatem odpowiedzialny za „czystki stalinowskie” zbrodniarz nie zginął z powodu swych przewin, ale z racji zapoczątkowania zmian przybliżających ZSRR do cywilizowanego świata.

Dobrze poinformowani towarzysze z bloku wschodniego śmierć Berii odczytali jako zapowiedź nieuchronnych czystek kadrowych. O tym, że nie obejdziesz się bez rozliczeń, szybko zrozumiał jeden z organizatorów aparatu represji nad Wisłą – Józef Światło, którego ucieczka na Zachód w grudniu 1953 roku zatrząsa szczytami PRL-owskiej władzy. Nadawane w 1954 roku przez Rozgłosnię Polską Radia Wolna Europa i Głos Ameryki relacje byłego wicedyrektora X Departamentu Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, który w latach 1945-1946 pełnił funkcję zastępcy kierownika Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Olsztynie, obnażyły skalę deprawacji okresu stalinizmu. Siła oddziaływania audycji zatytułowanych „Za kulisami bezpieki i partii” pośrednio doprowadziła do likwidacji MBP oraz skazania bądź odsunięcia na boczny tor wysokich rangą towarzyszy. Bolesław Bierut zadbał też o to, by za zbrodnie nie obarczać partii i zręcznie przekierował uwagę społeczeństwa w stronę aparatu bezpieczeństwa. Takowy model „rozliczeń” przyjęto w całym bloku wschodnim.

W 1956 roku tysiące mieszkańców Olsztyna wyszło na ulice, żeby wyrazić swoją solidarność z Węgrami

PAŹDZIERNIK 1956: PRZEŁOM CZY STRACONA SZANSA?

„PAŹDZIERNIK 1956” BYŁ POCHODNĄ ZMIAN, KTÓRE ZACZEŁY SIĘ W MOSKWIE I KTÓRE MOSKWA PRÓBOWAŁA MNIEJ LUB BARDZIEJ UDANIE KONTROLOWAĆ. MÓWIĄC O BURZLIWYM ROKU 1956, WARTO PAMIĘTAĆ, ŻE NAJWIĘKSZA MANIFESTACJA W OBRONIE WĘGERSKIEJ REWOLUCJI ODBYŁA SIĘ W... OLSZTYNIE.

„Niewinni” stalinieści

Głównie zmiany w tzw. państwach satelickich nie mogły dojść do skutku bez zasadniczego przełomu w Moskwie. Ten nastąpił podczas odbywającego się w lutym 1956 roku XX Zjazdu KPZR. Nikita Chruszczow, już jako I Sekretarz KC KPZR, w tajnym referacie „O kulcie jednostki i jego następstwach”, który wygłaszał ponad pięć godzin, skrytykował generalissimusa, przypisując mu odpowiedzialność za liczne zbrod-

nie oraz doprowadzenie do powstania „kultu jednostki”. Chruszczow wyraźnie jednak cyzelował słowa, unikając krytyki systemu i skupiając się przede wszystkim na krzywdach doznanych przez komunistów. Pomiął chociażby temat kolektywizacji rolnictwa, która kosztowała życie ponad 14 mln ludzi. Uderzając w będących już na tamym świecie Stalina i Berię, umiejętnie zdjął z siebie odpowiedzialność za krew, którą miał na rękach. Poza tym, dążąc do

samodzielnej władzy, stalinizm potraktował jako palkę, którą mógł okładać konkurentów, obłudnie przypominając im udział w tworzeniu potwornego państwa sowieckiego.

Z Moskwy w trumnie w marcu 1956 roku wrócił Bierut, a sam referat, choć formalnie tajny, szybko trafił nie tylko do działaczy partyjnych. Dość powiedzieć, że w Polsce można było nabyć na większości bazarów. Treść wystąpienia Chruszczowa dotarła również na Zachód. Lewicowa opinia publiczna przeżyła wstrząs, gdyż musiała skonfrontować własną idealistyczną wizję komunizmu z ponurą rzeczywistością. Wiatr zmian przybierał na sile, wskutek czego coraz głośniej zaczęto mówić o „odwilży”, nawiązując w ten sposób do tytułu powieści Ilji Erenburga opublikowanej w 1954 roku.

„Rzygać, rzygać!”

Historycy spierają się o to, kiedy w Polsce zaczął się „Październik 1956”. Faktem jest jednak, że w kulturze

krytykę sowieckich wzorców rozpoczęto już w 1954 roku, gdy Julian Przyboś socrealistyczne wiersze porównał do „dawnych kołtuńskich wierszy bogoojęczyńianych”. Ale chichot historii sprawił, że symbolem odwilży w literaturze jest opublikowany w sierpniu 1955 roku „Poemat dla dorosłych” autorstwa Adama Ważyka, głównego teoretyka polskiego socrealizmu, który uczynił niespodziewaną wolę, decydując się na krytykę systemu. Jeden najbardziej ortodoksyjnych strażników doktryny w „Poemacie” pisał m.in. o samookłamywaniu się, będącym istotą okresu stalinizmu:

*Piją wodę morską,
Wołają –
lemoniada!
Wracają do domu cichaczem
rzygać,
rzygać!*

Wbrew sowietom

Szerokim echem odbił się również słynny tekst „Na spotkanie ludziom z AK” (marzec 1956), w któ-

rym Jan Olszewski, Jerzy Ambroziewicz i Walery Namiotkiewicz domagali się rehabilitacji żołnierzy AK. Artykuł ukazał się na łamach tygodnika „Po Prostu”, jednego z symboli październikowych zmian. Młodzi dziennikarze, poruszając niewygodne dla władzy tematy, obnażali kłamstwa wszechobecnej propagandy.

— PAMIĘTAM, BYŁO TO W OKRESIE PIONERSKIEGO ZACIĄGU DO PRZEMYSŁU I GÓRNICTWA. POD WARSZAWĄ ZNAJDOWAŁ SIĘ OŚRODEK, W KTÓRYM MIESZKAŁY DZIEWCZĘTA Z ZACIĄGU PRACUJĄCEGO W TAMTEJSZEJ FABRYCE. DZIAŁY SIĘ TAM RZECZY STRASZNE – BRUD, GŁÓD, NĘDZA, CHOROBY, PROSTYTUCJA, BRAK OPIEKI, ZBIOROWE ATAKI HISTERII, PRÓBY SAMOBÓJSTWA. NAPISAĆ MI O TYM NIE POZWOLONO W IMIĘ „CELÓW WYŻSZYCH”. PÓŹNIEJ OBJEŻDZAŁEM ZIELONOGÓRSKIE PGR-Y. MŁODZIEŻ ŻYŁA NIE JAK LUDZIE, LECZ JAK BYDŁO. GDZIEŚ TAM W BARŁOGU UMIERAŁA Z CHOROBY I GŁODU DZIEWCZYNA, KTÓRĄ WYRZUCONO Z PRACY ZA TO, ŻE MIAŁA GRUŻLICĘ. NAPISAĆ MI O TYM NIE DANO. ZNÓW W IMIĘ „WYŻSZYCH CELÓW” — FRAGMENT ARTYKUŁU Z „PO PROSTU”, PT. „WYZNANIA NAWRÓCONEGO CYNIKA” AUTORSTWA... JERZEGO URBANA.

O tym, że historia przyspieszyła, świadczył „Poznański Czerwiec”, gdy blisko 100 tys. ludzi wyraziło swój sprzeciw wobec komunistycznej dyktatury. Władza, powodując się strachem, sięgnęła m.in. po 400 czołgów, a walki, w wyniku których zginęło 58 osób, szybko nabrały narodowego charakteru. W Poznaniu demonstranci, podobnie jak powstańcy warszawscy, używali butelek z benzyną i zdobytą broni palnej, a młode dziewczyny z białoczerwonymi opaskami na rękawach udzielały pomocy rannym.

Przemówienie Władysława Gomułki na Placu Defilad w Warszawie (24 października 1956 roku)

Władza, wiedząc, że musi wykonać ruch, który niejako rozładuje nastroje społeczne, zdecydowała się na ucieczkę do przodu, sięgając po Władysława Gomułkę, byłego I Sekretarza PPR, który po wyjściu na wolność w 1954 roku coraz bardziej jawił się jako uosobienie polskiej drogi do socjalizmu. Oskarżony w 1948 roku o „odchylenie prawicowo-nacjonalistyczne” Gomułka nie był jednak faworytem Moskwy. 19 października 1956 roku, gdy „Wiesława” dokooptowano do składu KC, oddziały sowieckie, które opuściły koszarę i ruszyły na Warszawę, zbliżyły się do niej na odległość ok. 100 km. Gdyby czołgi „bratniej armii” wkroczyły do stolicy, zapewne doszłoby do scenariusza węgierskiego. Sytuacja była napięta, a wściekle Chruszczow, który przeleciał do Warszawy, wymachiwał pięściami w stronę polskich komunistów, grożąc sowiecką interwencją i nalegał, by

28 października 1956 roku po trzech latach internowania do Warszawy powrócił prymas Stefan Wyszyński. Uwolnienie przywódcy polskiego Kościoła było jednym z ważniejszych przejawów odwilży i spełnieniem społecznych nadziei

w nowym Biurze Politycznym znalazł się marszałek Konstanty Rokossowski, symbol zależności PRL-u od ZSRR. Ale strona polska postawiła na swoim, wybierając 21 października Władysława Gomułkę na I Sekretarza KC PZPR. Do rozlewu krwi nie doszło, być może dzięki Chinom, albowiem Chruszczow

wiedział, że Mao Zedong to potężny gracz, z którym musi się liczyć i bez jego akceptacji nie może zaatakować Warszawy.

„Międzynarodówka” nie zagłuszy „Mazurka Dąbrowskiego”

24 października „Wiesław” w obecności 400 tys. ludzi wygłosił słynne

przemówienie zaczynające się od słów: „Towarzysze! Obywatele! Ludu pracujący stolicy!”. Swoją przemowę zakończył jednak zawołaniem „Dość wiecowania!”, co było jasnym sygnałem, że opełnej wolności nie może być mowy. Swoją drogą władza starała się przedstawić wiec jako poparcie dla socjalistycznych idei, a nie narodowowyzwoleńcze uniesienie. Z tego powodu z głośników puszczano „Międzynarodówkę”, zagłuszając w ten sposób śpiewanego przez ludzi „Mazurka Dąbrowskiego”.

Dzień wcześniej w Budapeszcie studenci wyszli na ulice, deklarując swoje poparcie dla przemian w Polsce. Manifestacja przerodziła się w powstanie narodowe, krwawo stłumione przez sowieckie tanki na początku listopada 1956 roku. Chruszczow pokazał, że natura komunizmu pozostaje niezmienna, a niesubordynacja oznacza

Powstanie Węgierskie zostało krwawo stłumione przez Sowieców

krw. Szczególną solidarność z walczącymi Węgrami okazało polskie społeczeństwo. Polacy masowo ustawiali się w stacjach krwiodawstwa, oddając krew węgierskim braciom. Na ulicach stały puszki z napisem „Na lekarstwa dla Węgrów”, a zakłady pracy i fabryki zaofiarowały swoje produkty, których wtenczas brakowało na Węgrzech. Największa manifestacja uliczna, będąca wyrazem poparcia dla węgierskich dążeń, odbyła

się 30 października w Olszynie. 10 tys. ludzi wyszło na ulice Stolicy Krainy Tysiąca Jezior, a Plac Armii Czerwonej symbolicznie przemianowano na Plac Powstańców Węgierskich. Zdobyte „Październiki”, choć nie dowodziły pełnej wolności i szybko zostały przez władzę stłumione, to jednak oznaczały, że liberalizacja stała się faktem. Powrót do najmroczniejszych czasów stalinowskich nigdy już nie nastąpił.

MICHAŁ MIESZKO PODOLAK

REKLAMA

KONCERT WIEDEŃSKI

ORKIESTRA KSIĘŻNICZEK

FILHARMONIA WARMIŃSKO-MAZURSKA

3.12.2023

BILETY: KSIĘGARNIE KSIĄŻNICE

BILETY ONLINE: WWW.TOMCZYKART.PL

SPOKÓJ I WYGODA Z POŻYCZKĄ GOTÓWKOWĄ

Weź pożyczkę przez aplikację IKO:

- nawet do 24 rat
- dla tych, którzy nie skorzystali jeszcze z naszej pożyczki ani kredytu gotówkowego

RRSO 11,57%

Bank Polski
dzień dobry

RRSO – Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania dla przykładu reprezentatywnego. Udzielenie i wysokość pożyczki zależy od posiadania zdolności kredytowej. Szczegóły, w tym Taryfa Prowizji i Opłat Bankowych, dostępne są w placówkach banku i na pkobp.pl. Aplikacja IKO jest usługą bankowości elektronicznej.

www.pkobp.pl, infolinia: 800 302 302 brak opłat dla numerów krajowych na terenie Polski; w pozostałych przypadkach opłata zgodna z taryfą operatora.
+48 81 535 60 60 opłata zgodna z taryfą operatora

CO ROKU W USA GINIE IŁAWA

ROCZNIE W USA DOCHODZI DO NIEMAL 40 TYS. ZABÓJSTW W WYNIKU UŻYCIA BRONI. TO TAK, JAKBY CO ROKU Z MAPY POLSKI ZNIKAŁY MAŁE MIASTA Z OKOLICAMI, CIUT WIĘKSZE NIŻ IŁAWA CZY AUGUSTÓW, A MNIEJSZE NIŻ EŁK. TE ZATRWAŻAJĄCE DANE STAWIAJĄ STANY ZJEDNOCZONE W JEDNYM SZEREGU Z KRAJAMI DOTKNIĘTYMI WOJNAM I KONFLIKTAMI.

Co najmniej 22 zabitych i ponad 50 rannych to bilans brutalnej masakry, do jakiej doszło w Lewiston (Maine, USA) nocą z niedzieli na poniedziałek (25/26 X). Sprawca został zidentyfikowany jako 40-letni Robert Card. Służby prowadzą intensywną obławę na agresora, opublikowały również jego wizerunek i przestrzegają mieszkańców, aby nie opuszczali domów. Na razie nie są znane motywy sprawcy, który najprawdopodobniej odpowiada za dwie strzelaniny – pod kręgielnią i centrum dyskusyjnym Walmartu.

O masakrze w Lewiston powiadomiony został prezydent Joe Biden, żyją nią intensywnie amerykańskie media. O ile władze USA są bezpośrednio informowane o wyjątkowo istotnych wydarzeniach, to tamtejsze społeczeństwo niemal każdego miesiąca dowiaduje się o podobnych masowych aktach przemocy, podejmowanych zazwyczaj przez pojedynczych sprawców motywowanych porachunkami osobistymi i napędzanych daną ideologią lub światopoglądem, w tym religijnym. Najświeższa – bezprecedensowa nawet jak na amerykańskie warunki – masakra w Lewiston jest potwierdzeniem brutalnej amerykańskiej rzeczywistości.

Amerykański horror zamiast snu

Datując od 2014 roku, rocznie w USA dochodzi do ok. 39 tys. zabójstw z użyciem broni. To tak, jakby co roku z mapy Polski zniknęły małe miasta, ciut większe niż Iława czy Augustów, a mniejsze niż Ełk. Te zatrważające liczby stawiają Stany Zjednoczone w jednym szeregu z krajami dotkniętymi wojnami i konfliktami. Warto zauważyć, że dane dotyczące masakr, takie jak ta w Lewiston, definiowane są szeroko. Zajmujące się statystyką na tym polu Gun Violence Archive określa masakra sytuację, w której co najmniej cztery osoby (włączając sprawcę) zostają postrzelone w zblizonym czasie i miejscu, niezależnie od liczby ofiar śmiertelnych czy motywacji napastnika.

Poniżej przedstawiamy listę największych tragedii tego rodzaju, do jakich doszło na terenie USA w 2023 roku.

1. Lewiston, Maine – 22 ofiary, ponad 50 rannych

Wspomniana strzelanina w Lewiston niestety stawia ją na czele listy tegorocznych amerykańskich masakr. Tak naprawdę jej ostateczny bilans nie jest jeszcze znany (stan na 26 X, godz. 13:00).

2. Monterey Park, Kalifornia (21 stycznia) – 12 ofiar, 9 rannych

Do tragedii doszło podczas chińskiego Nowego Roku. 72-letni Huu Can Tran zabił 11 osób podczas przyjęcia w Star Ballroom Dance Studio. Po próbie wywołania drugiej strzelaniny agresor uciekł z miejsca zdarzenia. Został następnie znaleziony martwy w swoim pojeździe.

3. Allen, Teksas (6 maja) – 9 ofiar, 7 rannych

Strzelanina w Allen, przedmieściu Dallas w Teksasie, wstrząsnęła społecznością z racji nieobliczalności sprawcy. Napastnik wysiadł z auta przed centrum handlowym i zaczął strzelać do ludzi, wywołując masową panikę. Agresor, który prawdopodobnie działał sam, został zastrzelony przez policjanta na miejscu zdarzenia.

4. Enoch, Utah (4 stycznia) – 8 ofiar

W styczniu w Enoch, Utah, miało miejsce tragiczne wydarzenie, w którym 42-letni Michael Haight zabił swoją żonę, pięcioro dzieci i teściową, a następnie popełnił samobójstwo. Po fakcie okazało się, że oprawca miał bogatą kartotekę wezwań do domu w związku z przemocą, jaką zgłaszała jego małżonka. Kilka tygodni przed tragedią wniosła pozew rozwodowy.

5. Henryetta, Oklahoma (1 maja) – 7 ofiar

Przestępca seksualny 39-letni Jesse McFadden, który został chwilę wcześniej przedterminowo zwolniony z więzienia, zastrzelił swoją żonę, jej trójkę dzieci i ich dwóch przyjaciół, a potem popełnił samobójstwo. To wydarzenie wywołało kontrowersje dotyczące procesu zwolnienia McFaddena z więzienia. W 2003 roku skazano go na 20 lat za zgwałcenie 17-letniej osoby. McFadden został zwolniony 3 lata przed terminem (2020 r.) za dobre sprawowanie.

6. Strzelanina w szkole w Nashville, Tennessee (27 marca) – 7 ofiar, jedna osoba ranna

Strzelanina w szkole chrześcijańskiej w Nashville pozostawiła za sobą tragiczne konsekwencje. Audrey Hale, były uczeń placówki, zastrzelił trzech dorosłych i trójkę uczniów. Agresor wtargnął do budynku, strzelając przez drzwi. Przy sobie miał manifest i szczegółową mapę szkoły.

7. Half Moon Bay, Kalifornia (23 stycznia) – 7 ofiar, jedna osoba ranna

Siedem osób straciło życie w wyniku dwóch masowych strzelanin, do jakich doszło w tym małym nadmorskim

miasteczku. Sprawcą okazał się 67-letni Chunli Zhao, który zabił cztery osoby na farmie i trzy w pobliskiej firmie transportowej. Motywem zbrodni miała być sprzeczka o koszty naprawy wózka widłowego – przełożony agresora zażądał od niego 100 USD. Ofiarami sprawcy byli Chińczycy i Latynosi.

8. Louisville, Kentucky (10 kwietnia) – 6 ofiar, 8 rannych

Napastnik, 25-letni Connor Sturgeon (były pracownik banku) otworzył ogień w banku, zabijając pięć osób i raniąc osiem, w tym dwóch policjantów. Sprawca został zabity w wymianie ognia z policją.

9. Goshen, Kalifornia (16 stycznia) – 6 ofiar

Brutalna egzekucja na 16-letniej matce i jej 10-miesięcznym dziecku – zabito ich strzałem w głowę. Sprawcy, którzy zastrzelili również dwóch mężczyzn i dwie kobiety (w tym z rodziny nastolatki). Policja dopuszcza wersję, że wszyscy zamordowani to ofiary porachunków między kartelami narkotykowymi / gangami i obecnie szuka dwóch podejrzanych.

10. Lake Wales, Floryda (2 maja) – 5 ofiar

38-letni czarnoskóry Al Joseph Stenson zabił wmo-

telu matkę i jej trójkę dzieci (21, 17, 11 lat). Morderca został zastrzelony przez służby po kilkugodzinnej konfrontacji z policją.

11. Hrabstwo San Jacinto, Teksas (28 kwietnia) – 5 ofiar

Ofiarami 38-letniego Francisco Oropeza padło pięciu sąsiadów z zapomnianego przez świat miasteczka pod Cleveland. Po ich zastrzeleniu sprawca próbował uciekać. Policja odnalazła go ok. 30 km od miejsca zbrodni, schowanego pod... stosem rzeczy do prania. Morderca zabił sąsiadów, ponieważ poprosili go, aby przestał nocami strzelać w swoim ogrodzie i dał wyspać się ich małemu dziecku.

Pomijając powyższe zestawienie ujmujące ostatni rok, na niechlubne wyróżnienie zasługuje tzw. Strzelanina w Las Vegas (1 października 2017 roku). Masakra w światowej mekce hazardu po dziś dzień pozostaje najbrutalniejszą w historii USA. 64-letni Stephen Paddock otworzył ogień do ludzi bawiących się na festiwalu muzycznym, zabijając 60 osób. Sprawcę odnaleziono martwego w pokoju hotelowym.

MACIEJ CHROŚCIELEWSKI

m.chroscielewski@gazetaolsztynska.pl

MUZYKĄ WOLNO SIĘ BAWIĆ

ŚPIEWAJĄ
POEZJĘ,
A SWOIMI
AUTORSKIMI
PIOSENKAMI
CHCĄ
SŁUCHACZOM
SPRAWIĆ
RADOŚĆ,
POPRAWIĆ
SAMOPOCZUCIE
I DAĆ POCZUCIE
WOLNOŚCI.
MOWA O ZESPOLE
„NA SZÓSTYM
PROGU”.
MAŁGORZATA
I JANUSZ
SENDELA, JACEK
SĘPKOWSKI
I ŁUKASZ MIKSİK
OPOWIEDZIELI
NAM O SWOJEJ
TWÓRCZOŚCI.

WIKTORIA
PODLEWSKA
w.podlewska@
gazetaolsztynska.pl

— Na początek warto powiedzieć, jak rozpoczęła się wasza historia. Kiedy pojawił się pomysł na założenie zespołu i wspólne dzielenie się pasją?

— Powstanie zespołu to proces wieloetapowy i wieloletni. Nasza przygoda z muzyką zaczęła się już ponad 10 lat temu. Zmiany, przeprowadzki, początek nowego rozdziału w życiu, wszystko to było impulsem do kolejnych poszukiwań. I to właśnie tworzenie własnej muzyki i własnych tekstów, wspólne muzykowanie pozwoliło nam spokojnie wejść w kolejny etap życia. Jak to często bywa – była jedna, druga, kolejna formacja, kilka prób działania. Wszystko to zostało ostatecznie zwięźnione spotkaniem ludzi o podobnej wrażliwości, podobnym spojrzeniu na muzykę i rolę tekstu.

— Kto dokładnie jest w zespole? Żeby wszystko ładnie grało, na pewno każdy ma swoją rolę?

W 2022 roku zespół „Na Szóstym Progu” wydał swoją pierwszą płytę – „Kolory życia”

— W skład zespołu „Na Szóstym Progu” wchodzi cztery osoby. Małżeństwo Małgorzata i Janusz Sendela z Gietrzwałdu, Jacek Sępkowski z Olsztyna i Łukasz Miksik z Morągi. Małgorzata jest autorką tekstów, wokalistką i gra na instrumentach perkusyjnych, autorem muzyki do znakomitej większości wykonywanych przez zespół utworów jest wokalista i gitarzysta Janusz Sendela, na gitarze basowej gra Jacek Sępkowski, a Łukasz Miksik na skrzypcach i instrumentach klawiszowych. Aranżacje utworów to wspólna praca członków zespołu.

— Jak długo trwa wasza przygoda z muzyką i jak zazwyczaj wyglądają wasze występy?

— Wspólnie gramy od czterech lat. Przed rokiem dołączył do nas Łukasz Miksik. Początkowo ograniczaliśmy się do występów na imprezach na terenie naszej gminy. Na scenie Centrum Kulturalno-Bibliotecznego w Gietrzwałdzie, gdzie mamy próby, zagraliśmy koncert promujący naszą pierwszą płytę, a także koncert poświęcony piosenkom z tekstami Jerzego Szczudlika – poety, literata i autora sztuk teatralnych, z którym mamy przyjemność współpracować już od kilku lat.

Od pewnego czasu próbujemy swoich sił poza dobrze znanym otoczeniem. Zostaliśmy zaproszeni do udziału w tegorocznym XII Festynie Rodzinnym „Magiczny Park Jakubowo”, w olsztyńskim Świątce Muzyki, które odbywało się w czerwcu na Starym Mieście, graliśmy w Galerii „Sowa”, Klubie SARP, braliśmy udział w koncercie z okazji Dni Łukty, festynach w Bartągu, a także Klebarku Małym, zagraliśmy fantastyczny, pełen pozytywnej energii koncert w „Złotym Strugu” w Pluskach.

— A jaką muzykę i formę przedstawiacie swoim odbiorcom?

— Wykonujemy wyłącznie piosenki autorskie. Teksty to pogranicze poezji i krainy łagodności. Spokojne, refleksyjne, czasem liryczne, czasem humorystyczne teksty, opowiadające o otaczającej przyrodzie i miejscach, w których żyjemy. Nasza muzyka nie daje się łatwo sklasyfikować. Odnaleźć w niej można brzmienia z pogranicza różnych stylów. Są elementy bluesa, rocka, są ballady i romanse, a także country. Jest to mieszanka, na której wyrastaliśmy i która nas kształtowała.

— Czy w planach macie jakieś większe formaty, koncerty, a może płyty?

— Wiosną 2022 roku wydaliśmy naszą pierwszą płytę – „Kolory życia”. To jednocześnie tytuł jednej z 17 piosenek, które się na niej znalazły. W tamtym momencie zależało nam na zebraniu najlepszych, naszym zdaniem, utworów do tekstów Małgorzaty Sendeli i z muzyką Janusza Sendeli. Myśleliśmy bardziej o pamiątkowym zapisie naszych wspólnych działań. Koncert promujący płytę odbył się w Centrum Kulturalno-Bibliotecznym w Gietrzwałdzie i w Domu Kultury w Sząbruku. To nas ośmieliło i obecnie przygotowujemy się do nagrania drugiej płyty, na której znajdą się utwory autorstwa Jerzego Szczudlika, a także Władysława Katarzyńskiego – dziennikarza i autora tekstów piosenek oraz Krystyny Arciszewskiej, którzy obdarzyli nas zaufaniem i wyrazili zgodę na wykorzystanie kilku swoich tekstów.

— Gdzie zagrać najbliższy koncert?

— Nie mamy sprecyzowanych planów. Obecnie bardziej skupiamy się na przygotowaniu utworów na płytę, ale jeśli pojawi się jakaś propozycja, zawsze chętnie wystąpimy. Mamy bardzo bogaty i różnorodny repertuar obejmujący ponad 40 całkowicie autorских utworów.

— Skąd pomysł na to, by śpiewać poezję?

— Pierwsze utwory powstały do tekstów Jerzego Szczudlika. To były początki. Jeszcze nieśmiało. Dość szybko pojawiły się pierwsze teksty Małgosi.

Były to po prostu piosenki, nierzadko poetyckie, ale nie wiersze. Piękne okoliczności przyrody, otoczenie, jesienne czy zimowe wieczory spędzane często przy dźwiękach gitary jakoś same prowokowały do pisania. WCK-B w Gietrzwałdzie zaczął też działać Klub Literacki, który prowadziła Bożena Krackowska. Te różnorodne doświadczenia były ważne.

— Czy taki format śpiewania miał być sposobem na odróżnienie się od pozostałych zespołów?

— Och, nie. Zespołów i wykonawców śpiewających tzw. poezję śpiewaną jest tak dużo, że naprawdę trudno się tym wyróżniać. Czy my tak naprawdę chcemy się odróżniać? Raczej nie o to nam chodzi. Chcemy wspólnie robić coś, co sprawia nam przyjemność, co daje satysfakcję; to hobby, pasja, sposób spędzania czasu, twórczego wypełniania wieczorów, także często nauki, pokonywania jakiś swoich ograniczeń. Naszym zdaniem muzyka jest dla wszystkich i każdemu, jeśli sprawia mu to radość, poprawia samopoczucie, wolno się nią bawić.

REKLAMA

Największa Hurtownia Odzieży w Olsztynie

Olsztyn, ul. Wyszyńskiego 7
tel. 89 534 63 52

www.gracjaolsztyn.pl

**Z tym
kuponem kupisz
bez marży***
Oferta ważna
do 13 listopada 2023 r.

Hurtownia
wprowadziła
na stałe

sprzedaż detaliczną

Serdecznie zapraszamy
• pon.-pt. 9.00-17.00
• sob. 9.00-15.00

* Do zakupu bez marży uprawniona tylko kupon z papierowego wydania gazety.

19523otbr-s-M

Bank w smartfonie tańszy i wygodniejszy

W ostatnich latach widzimy rosnącą rolę i popularność bankowości internetowej – proste czynności wolimy wykonać za pomocą kanałów samoobsługowych, niż poświęcać czas na wizyty w oddziale. W ten sposób nie tylko załatwimy sprawę szybko za pośrednictwem smartfona czy laptopa, ale często możemy zaoszczędzić również pieniądze.

JAK BANKOWAĆ ZA DARMO? SAMODZIELNIE PRZEZ TELEFON

PKO Bank Polski uprościł taryfę prowizji i opłat dla klientów – zmianie uległy m.in. niektóre z kont. Przykładowo: PKO Konto dla Młodych jest oferowane klientom od 13 do 26 roku życia (do tej pory dla tej grupy wiekowej przewidziane były dwa odrębne rachunki: PKO Konto Pierwsze i własne PKO Konto dla Młodych). W ofercie jest też tylko jedno PKO Konto za Zero (zamiast kilku jego wersji, jak było dotychczas). Dzięki zmniejszeniu liczby kont oferta jest bardziej przejrzysta. **Bank ujednolicił też opłaty za korzystanie z kont, kart i innych produktów – warto wiedzieć, że większości tych opłat w prosty sposób można uniknąć.** Szczegółowe informacje znajdują się na stronie banku. Są tam również proste wskazówki, jak płacić mniej za korzystanie z kont, kart i innych usług.

5 sposobów na bezpłatne korzystanie z bankowych usług:

- 1. Wyplacaj i wpłacaj gotówkę w urządzeniach PKO BP.** Dla klientów PKO Banku Polskiego wpłaty i wypłaty z urządzeń należących do banku są darmowe. Sieć urządzeń należących do banku to prawie 3 tys. bankomatów i ponad 1,3 tys. wpłatomatów. Korzystając z tych rozwiązań, klienci nie ponoszą żadnych dodatkowych kosztów związanych np. z prowizją.
- 2. Wyplacaj BLIKIEM za darmo ze wszystkich bankomatów w Polsce.** W przypadku kont PKO Banku Polskiego wypłaty BLIKIEM nawet z obcych bankomatów są darmowe. Informacje o dostępnych urządzeniach z łatwością znajdziemy na stronie banku, jak również w aplikacji IKO.
- 3. Nie płać za obsługę swojej karty.** Przykładowo: właściciele PKO Konta dla Młodych nie ponoszą opłaty za obsługę karty debetowej pod warunkiem wykonania 2 transakcji kartą lub BLIKIEM na dowolną kwotę. Sam rachunek jest darmowy, podobnie jak wypłaty i wpłaty gotówki we wszystkich bankomatach PKO BP w kraju i wypłaty we wszystkich bankomatach na całym świecie. Natomiast osoby korzystające z bezwarunkowo bezpłatnego PKO Konta za Zero powinny wykonać 5 transakcji miesięcznie kartą lub BLIKIEM na dowolną kwotę, aby nie ponieść opłaty za obsługę karty płatniczej.
- 4. Zlecaj przelew przez serwis internetowy lub aplikację mobilną.** Klienci banku w prosty i wygodny sposób zlecają przelew z ulubionego urządzenia: telefonu, tabletu czy komputera za pośrednictwem serwisu transakcyjnego iPKO lub aplikacji mobilnej IKO. Dzięki aplikacji możemy także zrobić przelew przez telefon. Zarówno w iPKO, jak i IKO ustawimy zlecenie stałe, zmienne czy polecenie zapłaty. Jeżeli chcemy szybko opłacić fakturę, a nie mamy czasu na przepisywanie danych do przelewu, wystarczy zrobić jej zdjęcie, a aplikacja mobilna rozpozna tekst i uzupełni dane za nas.
- 5. Sprawdź, jak uniknąć opłaty za kartę kredytową.** Przykładowo: aby uniknąć opłaty za obsługę Przejrzystej Karty Kredytowej, należy wykonać średnio miesięcznie transakcje na 600 zł lub więcej (w skali roku to 7200 zł).

Bank systematycznie cyfryzuje większość produktów i usług, inwestuje rów-

nież w unowocześnianie placówek. Stają się one elementem tzw. hybrydowego modelu obsługi, który polega na przenikaniu się różnych kanałów kontaktu z bankiem w procesie obsługi. Na przykład jeśli podczas składania wniosku w serwisie internetowym przez klienta coś wzbudzi jego wątpliwości lub będzie chciał o coś dopytać, może dokończyć proces w placówce lub podczas wideorozmowy z pracownikiem banku. Może też rozpocząć proces zakupu od rozmowy z pracownikiem banku, a dokończyć go w kanale elektronicznym – serwisie iPKO lub aplikacji IKO.

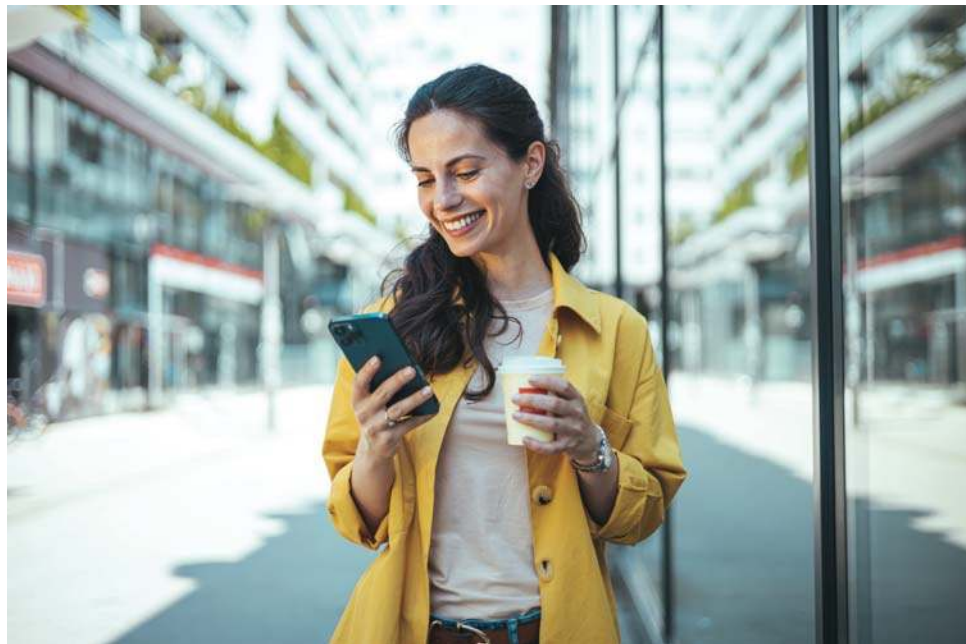
Jeśli ktoś chciałby skorzystać z cyfrowej bankowości, ale dotychczas bał się zapytać o szczegóły, może skorzystać z edukacji i tzw. asysty samoobsługowej w oddziale stacjonarnym. Bankowi doradcy na miejscu dokładnie wyjaśnią jak to się robi, czyli np. jak łatwo i wygodnie korzystać z aplikacji mobilnej IKO, czyli bankowości w telefonie, albo jak znaleźć się do szukania cyberprzestępców. Będzie to nauka praktyczna – z wykorzystaniem stanowisk internetowych lub cyfrowych ekranów klienta. Bank cały czas ulepsza jakość obsługi klientów oraz zwiększa skuteczność edukacji cyfrowej oferowanej klientom dzięki wdrożeniu roli asystenta klienta. Pojawił się on już w około 180 oddziałach banku. Jego zadaniem jest wsparcie klienta podczas wizyty w oddziale i edukacja z zakresu korzystania ze zdalnych kanałów jeszcze zanim podejdziesz do doradcy. Asystent wstępnie bada potrzeby klienta, gdy tylko wejdzie on do placówki bankowej, i organizuje ruch w oddziale tak, aby obsługa przebiegała płynnie, a klienci mieli możliwość zapoznania się z maksymalną liczbą atrakcyjnych dla nich rozwiązań bankowych. Do końca bieżącego roku asystent będzie dostępny w 200 oddziałach PKO Banku Polskiego.

OSOBISTA WIZYTA W PLACÓWCĘ POTRZEBNA MIMO WSZYSTKO

Od 2021 r. bank wprowadził możliwość umawiania spotkań z doradcą zdalnie (w formie telefonicznej i wideorozmowy) lub w oddziale poprzez stronę pkobp.pl. Od maja 2022 r., w odpowiedzi na potrzeby zgłaszane przez klientów, można umówić takie spotkanie również w serwisie iPKO. Klienci w oddziałach nadal chętnie korzystają ze wsparcia doradców, kiedy zakładają konta, biorą pożyczki gotówkowe, kupują ubezpieczenia samochodów i nieruchomości oraz zamawiają karty kredytowe. Przychodzą także do placówek banku, by załatwić sprawy spadkowe, zastrzec zgubioną lub skradzioną kartę, dopisać współwłaściciela lub pełnomocnika do swojego konta. Stacjonarnie otwierają też konta dla dzieci (PKO Konto Dziecka lub PKO Konto dla Młodych). Także biorąc kredyt hipoteczny, klienci przychodzą do oddziałów, aby uzyskać wsparcie doświadczonego doradcy, który profesjonalnie i przystępnie wyjaśnia wszelkie szczegóły i ułatwia klientowi przejście przez proces brania takiego kredytu.

Obecnie w bankowości internetowej iPKO i aplikacji IKO można łatwo sprawdzić szczegóły opłat i prowizji za konta i karty z bankowej oferty. Dzięki temu mamy szybki dostęp do informacji, które transakcje są darmowe, a za które trzeba zapłacić.

W mediach społecznościowych, na profilach PKO Banku Polskiego można odna-

leźć hashtag #SamodzielneBankowanie, pod którym znajdziemy wskazówki i porady dotyczące samodzielnego bankowania.

BANK NIE TYLKO OD FINANSÓW

Czasy, w których, aby zlecić przelew czy zapłacić rachunek, należało udać się do najbliższej bankowej placówki, dawno już minęły. Obecnie ponad 90 proc. klientów PKO Banku Polskiego ma dostęp do serwisu internetowego iPKO, a liczba spraw bankowych, które szybko i wygodnie załatwimy bez wychodzenia z domu, stale rośnie. Co załatwimy w kanałach zdalnych?

Za pomocą iPKO:

- zrobimy przelew,
- sprawdzimy saldo,
- zamówimy kartę debetową,
- wymienimy walutę w kantorze internetowym,
- doładujemy telefon,
- kupimy bilet na mecz oraz kartę podarunkową (np. doładowującą PlayStation czy Spotify!),
- otworzymy dziecku konto,
- podejrzmy nasze rachunki z innych banków,
- ubezpieczymy mieszkanie,
- zastrzeżemy kartę, jeśli nam zaginie,
- złożymy wniosek o 500+, Dobry Start, dofinansowanie pobytu w żłobku dla naszego dziecka,
- zalogujemy się do PUE ZUS,
- zarządzamy kartą kredytową.

Wybrane czynności, w których pomoże nam IKO:

- sprawdzimy saldo,
- otworzymy konto oszczędnościowe, walutowe lub lokatę,
- zarządzamy kartą kredytową,
- zrobimy przelew (również przelew na numer telefonu BLIK),
- wypłacimy gotówkę przy pomocy BLIKU,
- kupimy bilet na przejazd komunikacją miejską,
- zapłacimy za parkowanie,
- zapłacimy za przejazd płatnymi odcinkami autostrad,
- podepnijemy sobie konta z innych banków, dzięki czemu będziemy mieć dostęp do naszych finansów w jednym miejscu.

NOWOCZESNE PŁATNOŚCI

Karta płatnicza, BLIK, płatność zbliżeniowa telefonem, Apple Pay, Google Pay,

a na zegarkach Garmin Pay i SwatchPay! – to niektóre możliwości, dzięki którym w wygodny i szybki sposób zapłacimy za zakupy stacjonarne lub internetowe, a środki od razu trafiają na konto odbiorcy. Telefon (albo zegarek) mamy przy sobie zawsze, a portfel i gotówkę niekoniecznie. W swoim smartfonie mamy obecnie i dokumenty, i aplikacje, które w szybki sposób sprawdzą, o której mamy najbliższy autobus, i sklepy internetowe, w których kupimy dosłownie wszystko. Z usługami bankowymi jest podobnie. Przykładowo zbliżeniowo BLIKIEM zapłacimy we wszystkich terminalach płatniczych w Polsce i co najważniejsze płatności te są bezpłatne, a transakcja jest bezpieczna (sami decydujemy, czy przed każdą płatnością odblokujemy ekran dotykem palca czy PIN-em).

JAK BYĆ EKO Z BANKIEM?

Dlaczego warto zamienić tradycyjne dokumenty papierowe na wygodne rozwiązania elektroniczne? Po pierwsze, jest to bezpieczne i pozwala na dostęp do dokumentów 24/7/365 z poziomu serwisu iPKO i aplikacji IKO. Nasze dokumenty są widoczne po zalogowaniu się do aplikacji IKO, serwisu transakcyjnego iPKO lub w mailu. Po drugie, jest proste: wystarczy kilka kliknięć w IKO lub iPKO. Po trzecie i dla wielu najważniejsze – dokumenty przysyłane elektronicznie to sposób na oszczędzenie papieru i zmniejszenie wycinki drzew, czyli jesteśmy bardziej ekologiczni.

Aby zacząć odbierać wyciągi elektroniczne, wystarczy po zalogowaniu w serwisie transakcyjnym iPKO wybrać „Moje produkty”, a następnie „Konta”. Wybieramy konto, które nas interesuje, i przechodzimy do zakładki „Szczegóły”. Na dole strony, w sekcji „Wyciągi” należy zaznaczyć „Zmień na elektroniczne” i gotowe. W podobny sposób zmienimy formę korespondencji na elektroniczną w aplikacji mobilnej IKO, jeśli w iPKO mamy podany nasz aktualny numer telefonu i adres e-mail i wyrazimy zgodę na marketing elektroniczny.

W podobny sposób możemy odbierać zestawienia transakcji karty kredytowej przez e-mail, zamienić papierowe listy o kredycie hipotecznym, o swoich funduszach inwestycyjnych i lokatach strukturyzowanych, o pożyczce lub kredycie gotówkowym na e-mail.

TO BĘDZIE JUŻ NOWA UE – NICZYM PAŃSTWO FEDERALNE

HISTORIA PRZYSPIESZA – SZKODA TYLKO, ŻE W ZŁYM KIERUNKU. AKURAT PISZĘ TE SŁOWA W DNIU, W KTÓRYM KOMISJA KONSTYTUCYJNA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (W EUROPARLAMENTARNYM SLANGU: „AFCO”) PRZEGŁOSOWAŁA PROPOZYCJĘ ZASADNICZYCH ZMIAN W TRAKTATACH EUROPEJSKICH. OWE EUROTRAKTATY STANOWIĄ RAMY PRAWNE DLA FUNKCJONOWANIA UE.

Te przegłosowane propozycje nie są traktatową kosmetyką czy wyeliminowaniem ewidentnych niespójności, jakie znalazły się w Traktacie Lizbońskim, choćby w kontekście nachodzących na siebie kompetencji przewodniczącego Rady Europejskiej i przewodniczącego Komisji Europejskiej. 267 zmian zawartych na aż 120 stronach (!) ma charakter wręcz rewolucyjny. I ta eurorewolucja również grozi daleko idącymi negatywnymi konsekwencjami. Przede wszystkim zaleca się wstąpienie wszystkich państw członkowskich do strefy euro, do której należy większość, ale dalece nie wszystkie kraje członkowskie Unii. Na przykład poza Eurolandem jest 75 proc. krajów należących do Grupy Wyszehradzkiej na czele z Polską oraz 66 proc. członków UE ze Skandynawii.

Co więcej, dokonuje się tzw. uwspólnotowienia kompetencji państw

członkowskich, czyli zamieniając język prawniczy na „normalny”, na przykład sprawy dotyczące leśnictwa i lasów będą nie tylko w kompetencji państw narodowych, ale też już częścią prerogatyw UE. Wreszcie – o czym się najwięcej mówi, dlatego zostawiłem to na koniec – odchodzi się od zasady jednomyślności na rzecz tzw. kwalifikowanej większości, którą mogą najłatwiej uzyskać państwa największe, typu Niemcy i Francja.

Jeszcze parę miesięcy temu kanclerz RFN Olaf Scholz sugerował że jednomyślność zostanie zlikwidowana jedynie w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Teraz okazało się, że jak mówi stare polskie przysłowie: „Od rzemyczka do koziczka” i apetyty rosną w miarę jedzenia: teraz te plany są już znacznie szersze. Pod tym rewolucyjnym projektem podpisało się pięcioro europosłów reprezentujących pięć grup politycznych. Wśród nich jest, zapewne nie przypad-

kiem, aż czworo Niemców, a także jeden Belg znany od dawna z licznych antypolskich wystąpień, były szef liberalów w europarlamencie Guy Verhofstadt. W grupach politycznych, które owa piątka reprezentuje, są reprezentowane następujące partie funkcjonujące w Polsce:

PO i PSL (Europejska Partia Ludowa), Polska 2050 Szymona Hołowni (Renew, czyli liberalowie) oraz Nowa Lewica (Socjaliści i Demokraci).

Teraz stanowisko Komisji Konstytucyjnej PE będzie głosowane na listopadowym posiedzeniu plenarnym Parlamentu Europej-

skiego, a następnie zajmie się nim Rada Europejska – tam, gdzie są szefowie rządów, czy państw UE. Krótko mówiąc: strach się bać. Trzeba się temu przeciwstawić. Będzie okazja na Radzie Europejskiej – o ile nowy polski rząd to uczyni...

RYSZARD CZARNECKI

REKLAMA

przetarg

WÓJT GMINY EŁK

ogłasza I przetarg pisemny nieograniczony

na sprzedaż nieruchomości gruntowych niezabudowanych, położonych w obrębie geodezyjnym Szeligi – Buczki, gm. Elk, będących własnością Gminy Elk, stanowiących działki:

Nr działki	Pow. działki ha	Opis użytku klasa	Pow. użytku ha	Cena nieruchomości netto	Wadium
10/4	0,3003	RV	0,2914	600 600,00 zł	60 060,00 zł
KSIĘGA WIECZYSTA NR OL1E/00013286/5		RVI	0,0089		
10/18	0,8728	RIVa	0,8728	1 745 600,00 zł	174 560,00 zł
KSIĘGA WIECZYSTA NR OL1E/00076655/2					
10/23	0,3921	RIVa	0,0088	784 200,00 zł	78 420,00 zł
KSIĘGA WIECZYSTA NR OL1E/00061526/1		RIVb	0,0703		
		RV	0,3130		
województwo warmińsko-mazurskie, powiat ełcki, gmina Elk, obręb 0052 SZELOGI – BUCZKI					

OPIS NIERUCHOMOŚCI

Nieruchomości położone w centralnej części gminy Elk, w miejscowości Szeligi, obręb Szeligi – Buczki, przy granicy administracyjnej z miastem Elk. Nieruchomości objęte ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uchwalonego uchwałą nr LXXIII/494/2018 Rady Gminy Elk z 16 listopada 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Mazur. poz. 5543 z dnia 27 grudnia 2018 r.). Przedmiotowe działki zlokalizowane są na terenie oznaczonym na rysunku ww. planu miejscowego symbolami 3UP, 4UP, 5UP – teren zabudowy usługowo-techniczno-produkcyjnej. Otoczenie stanowią tereny o podobnym przeznaczeniu. Nieruchomości będące przedmiotem niniejszego przetargu wolne są od obciążeń i zobowiązań.

INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZETARGU

PRZETARG SKŁADA SIĘ Z CZĘŚCI JAWNEJ I NIEJAWNEJ.

- CZĘŚĆ JAWNA** przetargu odbędzie się 11 stycznia 2024 r. (czwartek) o godz. 10⁰⁰ w lokalu Urzędu Gminy Elk przy ul. T. Kościuszki 28A (sala konferencyjna im. Marii i Lecha Kaczyńskich).
- CZĘŚĆ NIEJAWNA** – o terminie i miejscu komisja przetargowa zawiadomi oferentów w trakcie części jawnej przetargu.

WARUNKI PRZYSTĄPIENIA DO PRZETARGU

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest spełnienie łącznie poniższych warunków:

1. Wpłacenie wadium

Wadium w wysokości wskazanej dla każdej z działek w powyższej tabeli należy wpłacić w pieniądzu na rachunek bankowy Urzędu Gminy Elk, prowadzony w Banku PEKAO SA o. Elk, nr 11 1240 5745 1111 0010 4463 2844, w taki sposób, aby najpóźniej 4 stycznia 2024 r. wadium znajdowało się na rachunku bankowym.

2. Złożenie oferty w wyznaczonym terminie

Oferty należy składać w zaklejonych kopertach z dopiskiem: **Oferta – przetarg na sprzedaż nieruchomości położonej w obrębie Szeligi – Buczki nr działki** w sekretariacie Urzędu Gminy Elk (pok. nr 1 – parter) przy ul. T. Kościuszki 28A, 19-300 Elk, w terminie do 4 stycznia 2024 r., do godziny 15⁰⁰.

* Należy wpisać nr działki, której dotyczy oferta.

Oferta powinna być sporządzona na piśmie w języku polskim, dla każdej z działek oddzielnie i należy w niej zawrzeć następujące dane oraz dokumenty: dane składającego ofertę, datę sporządzenia oferty; wskazanie numeru działki, której dotyczy oferta; oferowaną cenę i sposób jej zapłaty, kopię dowodu wniesienia wadium lub dowody stanowiące podstawę do zwolnienia z tego obowiązku; oświadczenie, że oferent zapoznał się z warunkami przetargu i przyjmuje te warunki bez zastrzeżeń, zgoda na przetwarzanie danych osobowych oraz zgoda na publikację informacji o wynikach przetargu zawierającej dane osobowe (imię i nazwisko lub nazwa firmy) zgodnie z § 12 ust. 1. Rozporządzenia z dnia 14 września 2004 r. Rady Ministrów w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2213) w przypadku gdy oferent jest cudzoziemcem- promesę zezwolenia lub zezwolenie na nabycie nieruchomości objętej ofertą, wydane przez MSW zgodnie z ustawą z 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz.U. z 2017 r. poz. 2278). **Zarówno oferta, jak i załączniki powinny być czytelnie podpisane przez oferenta!**

DODATKOWE INFORMACJE I WARUNKI PRZETARGU

Uczestnicy przetargu powinni posiadać dokument tożsamości. Przetarg odbędzie się nawet w przypadku zakwalifikowania tylko jednego oferenta spełniającego warunki przetargu. Zastrzega się, że Wójtowi Gminy Elk przysługuje prawo zamknięcia przetargu bez wybrania którejkolwiek z ofert. Przewodniczący komisji przetargowej zawiadomi na piśmie wszystkich, którzy złożyli oferty, o wyniku przetargu w terminie nie dłuższym niż 3 dni od zamknięcia przetargu. Cena uzyskana w przetargu zostanie powiększona o podatek VAT według stawki obowiązującej w dniu zawarcia umowy sprzedaży i podlega zapłacie nie później niż do dnia zawarcia umowy sprzedaży. Sprzedający powiadomi nabywcę nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży. Koszt sporządzenia umowy sprzedaży i opłaty sądowe związane z przeniesieniem własności ponosi Nabywca. Wójt Gminy zastrzega sobie prawo odwołania przetargu lub jego unieważnienia z ważnej przyczyny. Ustala się termin związania ofertą na 50 dni od otwarcia ofert.

Pełna treść ogłoszenia oraz szczegółowe informacje na temat przedmiotu przetargu można uzyskać w Urzędzie Gminy Elk, ul. T. Kościuszki 28A, 19-300 Elk, Wydział Gospodarki Gruntami i Ochrony Środowiska (pokój nr 15 – I piętro), tel. 87 619 45 19.

27 października - 2 listopada 2023

tv

dodatek

TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516 018 921, e-mail: iwona@magraf.pl, Redaktor naczelny: Sławomir Gzmiel, ISSN 1643-2460, Skład komputerowy: Magraf, sp. j.

Poniedziałek

22:20

TVP KULTURA

Dzień świra
Komediadramat, Polska, 2002.

Adaś Miauczyński jest polonistą o zacięciu poety, nauczycielem z powołania. Zdaje sobie sprawę, że w dobie życia konsumpcyjnego został zdeklasowany, utracił swój społeczny status. Jako inteligent czuje się zepchnięty na sam dół, oarty z poczucia własnej wartości. Przybity tą sytuacją, zrezygnowany i owładnięty bezsensownymi natręctwami, miewa nawet samobójcze myśli. Próbuje się jeszcze ratować romantyczną poezją i marzeniami o prawdziwej miłości. Ma wielkie ambicje, chciałby pisać wiersze, przysłużyć się narodowi, wznieść się ponad przynębiającą go beznadziejność.

Piątek

23:20

TVP2

Niezwykła podróż fakira, który utknął w szafie
Komedia, USA, Francja, 2018.

Młody fakir Aja całe swoje życie spędził w niewielkiej społeczności, gdzie jedną z największych atrakcji wśród mieszkańców były występy ulicznych magików i fakirow. Aja opowiada swoją fantastyczną historię zatrzymanym przez policję dzieciakom, którym grozi areszt. Przedwczesna śmierć matki, skłania go do opuszczenia Indii. Aja wyrusza do Paryża, mając w kieszeni jedynie fałszywy banknot 100 euro. Celem dalekiej podróży w nieznane jest odnalezienie ojca, z którym nie ma żadnego kontaktu.

Sobota

20:00

TVP KULTURA

Cztery wesela i pogrzeb
Komedia, Wielka Brytania, 1994.

Małżeństwo to dla jednych mężczyzn droga ku szczęściu, dla innych świat pełen ograniczeń i niebezpieczeństw, zwłaszcza gdy trafi się na kobietę kapryśną, nieobliczalną, skłoną do dominacji nad partnerem. Tak właśnie postrzega instytucję małżeństwa Charles (w tej roli Hugh Grant), przystojny, pełen wdzięku bon vivant, który uwielbia kobiety, łatwo nawiązuje z nimi kontakty, ale nie chce się angażować „na poważnie”. Wraz z grupką swych przyjaciół tworzy coś w rodzaju „klubu kawalerów” (choć należą do niego także panie), zdeklarowanych przeciwników formalnych związków.

Niedziela

11:50

TV PULS

Cast Away: Poza światem.
Film przygodowy, USA, 2000.

Chuck Noland (Tom Hanks) w wyniku katastrofy samolotu trafia na bezludną wyspę, gdzieś na wodach Pacyfiku. Przyjdzie mu zmierzyć się z naturą i własną pomysłowością. Wyspa jest bowiem często nawiedzana przez burze, porywisty wiatr zdaje się wiać bez ustanku, a przyroda poskapiła i zwierząt, i jadalnych roślin. Mijają miesiące, lata, nie zmienia się nic, poza długością zarostu bohatera. Czas jak gdyby staje w miejscu i nic nie zapowiada zmiany. Główny bohater słyszy jedynie szalejący ocean, spadające kokosy i przerażającą nocną, wyspową ciszę...

Wtorek

0:45

POLSAT

Kursk
Dramat, Francja, Belgia, Luksem., Rum., Kan., USA, 2018.

10 sierpnia 2000 roku okręt podwodny Kursk, stalowy kolos o długości dwóch boisk piłkarskich, wyrusza na pierwsze od dekady ćwiczenia wojenne. W wielkich manewrach Floty Północnej niezapatalna duma rosyjskiej marynarki bierze udział w towarzystwie 30 okrętów i trzech innych łodzi podwodnych. Dwa dni później potężna eksplozja, którą zarejestrowały nawet sejsmografy na Alasce, posyła Kursk na dno wód Morza Barentsa. Rozpoczyna się desperacka akcja ratunkowa, która przykuwa uwagę całego świata. Rosjanie konsekwentnie odmawiają przyjęcia pomocy z Zachodu.

Środa

23:50

TVP2

La La Land
Musical, USA, 2016.

Do Los Angeles w poszukiwaniu szczęścia trafia para bohaterów musicalu La La Land, marzyciele z wielką pasją, którzy poznają się tu i zakochują w sobie. Ona - Mia Dolan - jest dobrze zapowiadającą się aktorką, ale zanim podbije ten trudny rynek, musi zarabiać na życie jako kelnerka w barze. On - Sebastian Wilder - to zdolny pianista, który marzy o własnym klubie jazzowym. Aby przeżyć tymczasem chałturzy w podrzędnej knajpie, ledwie wiąże koniec z końcem. Ich drogi krzyżują się w dniu, gdy jej kolejny casting kończy się fiaskiem, a on zostaje wyrzucony z pracy.

Czwartek

1:55

TVP KULTURA

Labirynt
Akcja, USA, 2013

Główny wątek filmu skupia się wokół porwania dwóch dziewczynek. Keller Dover i jego żona Grace wiodą spokojne i szczęśliwe życie. Wraz z nastoletnim synem Ralphem i 6-letnią córką Anną mieszkają w Pensylwanii. W Święto Dziękczynienia dochodzi do tragedii, która na zawsze odmieni ich życie. Ten dzień spędzają razem z przyjaciółmi Franklinem i Nancy oraz ich córkami Elizą i Joy. Po świątecznym obiedzie okazuje się nagle, że Anna i Joy zniknęły. Policja wszczyna śledztwo w tej sprawie. Podejrzanie o porwanie dziewczynek pada na Alexa Jonesa...

PIĄTEK • 27 października

TVP 1

04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Agape Blisko Ciebie - mag.
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:40 Komisarz Alex - serial krym.
10:35 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Kuchnia Jagiellonów
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 Natura w Jedyńce - Amur. Amazonka Azji. Daleki Wschód - dok., Austria, 2015
14:00 Złoty chłopak - serial obyczajowy
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda

TVP 2

05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:30 M jak miłość - serial
06:25 Anna Dymna - spotkajmy się - Kamil Stawiarz
06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Nie taka prosta historia - Alexander Wielki - magazyn
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial
12:30 Koło fortuny
13:15 Akacja 38 - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Krok od Nieba - serial kryminalny
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej

15:20 ALARM! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka - telet.
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu - telet.
19:30 Wiadomości; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:35 Archiwista 2 - serial krym.
21:30 Jak rozgrywał II wojnę światową - Wśród swoich - kom., Polska, 1969
23:00 Dewajtis - serial kostium.
24:00 Z podniesionym czołem - akcja, USA, 2004
01:35 Uznajcie mnie za winnego - komediadramat, Niemcy, USA, 2006
03:50 Nowa - Pierwsza sprawa - serial

17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacja 38 - serial
19:35 Barwy szczęścia - serial
20:50 Polskie Biesiady - widowisko muzyczne
22:05 Rytm Dwojki - widowisko muzyczne
23:20 Kino relaks - Niezwykła podróż fakira, który utknął w szafie - kom., USA, Franc., 2018. Młody fakir Aja wyrusza do Paryża, mając w kieszeni jedynie fałszywy banknot 100 euro...
01:10 Pozdrowienia z Paryża - akcja, USA, Franc., 2010
02:55 Uziemieni - kom., Belgia, Franc., 2013

20:00 Aquaman - przyg., USA, Australia, 2018
23:10 Wszyscy moi przyjaciele nie żyją - kom., Polska, 2020. Podczas imprezy noworocznej paczki przyjaciół seria zsalonych wydarzeń wydobywa na jaw sekrety, łamie serca i prowadzi do szokującego finału.
01:10 Kuba Wojewódzki - talk-show
02:15 Bartosz Zmarzlik. Ścigając marzenia. - program dokument
03:15 Dowody zbrodni - serial krym., USA
04:15 Uwaga! - program interw.
04:35 Recepta na stary dom
05:05 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:05 Twoja Twarz Brzmi Znamo - program muzyczno-rozrywkowy
22:10 Mumia - fantasy, USA, Chiny, Jap., 2017
00:50 Kapitan Phillips - biograf, dramat, USA, 2013
03:40 Nasz Nowy Dom
04:45 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

23:55 Czwartkowy klub filmowy - Żądło - kom. sens., USA, 1973. Dwóm drobnym oszustom udaje się wystrychnąć na dudka najpotężniejszego gangstera, szefa podziemnego świata Chicago.
02:15 Noc krótkich filmów - D.I.M - C'est La Vie, cz. 1 - C'est La Vie, cz. 2 - filmy animowane
02:50 Kino nocne - Taka zwykła historia - obycz., Franc., Niemcy, 1978
04:50 Women make film - Kobiety za kamerą - cykl dokumentalny, Wlk. Bryt., 2019
05:50 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2

20:00 Champion 4: Walka o honor - akcja, Bułgaria, 2016. Youri Boyka (Scott Adkins) to jeden z najlepszych zawodników na świecie. Po dramatycznej walce musi podjąć ważną decyzję...
21:50 Rambo 2 - akcja, USA, 1985
23:50 Pan „Wypadek” - akcja, Wlk. Bryt., 2018
01:55 Menu na miarę - program kulinarny
02:30 Szalone fabryki polskiej muzyki!
03:20 Menu na miarę - program kulinarny
04:35 Z archiwum policji - program kryminalny
05:00 Nash Bridges - serial kryminalny

20:00 Bridget Jones: W pogoni za rozumem - kom. romanr., Wlk. Bryt., USA, Franc., Niemcy, Irlandia, 2004
22:20 Za szyby, za wściekli - sens., USA, Niemcy, 2003. Agent policji, Brian O'Conner dostaje od swoich szefów polecenie - ma pomóc w odkryciu powiązań jednego biznesmena z handlarzami narkotyków.
00:30 Hotel Paradise - reality show
01:35 Wieży krwi - program paradokumentalny
02:35 Oczami ofiary - program kryminalny
03:35 Druga strona medalu - talk-show

09:35 Święty na każdy dzień 09:45 Jestem Mamą 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Głos Polski 11:35 Być dobrym jak chleb 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Przygody pana Michała 12:50 Leśne rzeki 13:30 Msza święta 14:30 Drzwi do lasu 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa Koronka do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Siódmy Sakr. 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Zapisz się świętości Prymasa Tysiąclecia 17:30 Geopolityka 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Westerplatte Młodych 19:00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu 19:30 Brat Franciszek 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Tajemnica Enigmy

TVN

05:35 Uwaga! - program interw.
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
13:35 Szpital - program obyczajowy
15:40 Doradca smaku - program kulinarno-rozrywkowy
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Zapisane w gwiazdach - program
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty - program informacyjny
19:30 Sport; Pogoda
19:50 Uwaga! - program interwencyjny

20:00 Aquaman - przyg., USA, Australia, 2018
23:10 Wszyscy moi przyjaciele nie żyją - kom., Polska, 2020. Podczas imprezy noworocznej paczki przyjaciół seria zsalonych wydarzeń wydobywa na jaw sekrety, łamie serca i prowadzi do szokującego finału.
01:10 Kuba Wojewódzki - talk-show
02:15 Bartosz Zmarzlik. Ścigając marzenia. - program dokument
03:15 Dowody zbrodni - serial krym., USA
04:15 Uwaga! - program interw.
04:35 Recepta na stary dom
05:05 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:05 Twoja Twarz Brzmi Znamo - program muzyczno-rozrywkowy
22:10 Mumia - fantasy, USA, Chiny, Jap., 2017
00:50 Kapitan Phillips - biograf, dramat, USA, 2013
03:40 Nasz Nowy Dom
04:45 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

23:55 Czwartkowy klub filmowy - Żądło - kom. sens., USA, 1973. Dwóm drobnym oszustom udaje się wystrychnąć na dudka najpotężniejszego gangstera, szefa podziemnego świata Chicago.
02:15 Noc krótkich filmów - D.I.M - C'est La Vie, cz. 1 - C'est La Vie, cz. 2 - filmy animowane
02:50 Kino nocne - Taka zwykła historia - obycz., Franc., Niemcy, 1978
04:50 Women make film - Kobiety za kamerą - cykl dokumentalny, Wlk. Bryt., 2019
05:50 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2

20:00 Champion 4: Walka o honor - akcja, Bułgaria, 2016. Youri Boyka (Scott Adkins) to jeden z najlepszych zawodników na świecie. Po dramatycznej walce musi podjąć ważną decyzję...
21:50 Rambo 2 - akcja, USA, 1985
23:50 Pan „Wypadek” - akcja, Wlk. Bryt., 2018
01:55 Menu na miarę - program kulinarny
02:30 Szalone fabryki polskiej muzyki!
03:20 Menu na miarę - program kulinarny
04:35 Z archiwum policji - program kryminalny
05:00 Nash Bridges - serial kryminalny

20:00 Bridget Jones: W pogoni za rozumem - kom. romanr., Wlk. Bryt., USA, Franc., Niemcy, Irlandia, 2004
22:20 Za szyby, za wściekli - sens., USA, Niemcy, 2003. Agent policji, Brian O'Conner dostaje od swoich szefów polecenie - ma pomóc w odkryciu powiązań jednego biznesmena z handlarzami narkotyków.
00:30 Hotel Paradise - reality show
01:35 Wieży krwi - program paradokumentalny
02:35 Oczami ofiary - program kryminalny
03:35 Druga strona medalu - talk-show

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:30 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Arczyl Kikodze - rozmowa
08:10 Wydarzenia aktualne
08:40 Informacje kulturalne
09:10 Vabank II, czyli riposta - kom. sens., Polska, 1984.
11:00 Chłopi - serial, Polska, 1972
12:05 Łazuka dzieckiem podszyty - dok.
13:20 Spotkania z gwiazdami - Bohdan Łazuka - dok.
14:30 Informacje kulturalne
15:00 Pióro i rewolwer - dok.
15:45 Rzeka życia - fab., USA, 1992
18:00 Jazz.pl - Mateusz Paułka Trio - koncert
19:35 Zaginione-odnalezione - Murzynka - magazyn obyczajowy
20:00 Wieczór kinomana - W imię ojca - dramat, USA, 1993
22:25 Informacje kulturalne
22:55 Pitbull - serial policyjny TVP

23:55 Czwartkowy klub filmowy - Żądło - kom. sens., USA, 1973. Dwóm drobnym oszustom udaje się wystrychnąć na dudka najpotężniejszego gangstera, szefa podziemnego świata Chicago.
02:15 Noc krótkich filmów - D.I.M - C'est La Vie, cz. 1 - C'est La Vie, cz. 2 - filmy animowane
02:50 Kino nocne - Taka zwykła historia - obycz., Franc., Niemcy, 1978
04:50 Women make film - Kobiety za kamerą - cykl dokumentalny, Wlk. Bryt., 2019
05:50 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2

20:00 Champion 4: Walka o honor - akcja, Bułgaria, 2016. Youri Boyka (Scott Adkins) to jeden z najlepszych zawodników na świecie. Po dramatycznej walce musi podjąć ważną decyzję...
21:50 Rambo 2 - akcja, USA, 1985
23:50 Pan „Wypadek” - akcja, Wlk. Bryt., 2018
01:55 Menu na miarę - program kulinarny
02:30 Szalone fabryki polskiej muzyki!
03:20 Menu na miarę - program kulinarny
04:35 Z archiwum policji - program kryminalny
05:00 Nash Bridges - serial kryminalny

20:00 Bridget Jones: W pogoni za rozumem - kom. romanr., Wlk. Bryt., USA, Franc., Niemcy, Irlandia, 2004
22:20 Za szyby, za wściekli - sens., USA, Niemcy, 2003. Agent policji, Brian O'Conner dostaje od swoich szefów polecenie - ma pomóc w odkryciu powiązań jednego biznesmena z handlarzami narkotyków.
00:30 Hotel Paradise - reality show
01:35 Wieży krwi - program paradokumentalny
02:35 Oczami ofiary - program kryminalny
03:35 Druga strona medalu - talk-show

TVN 7

05:00 Szkoła - program obyczajowy
06:55 Szpital - program obycz.
07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Zapisane w gwiazdach - program
11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
12:50 Szpital - Pacjentami SORu na Biskupińskiej są uczniowie, którzy podczas dyskoteki zostali potraktowani gazem paralizującym.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:55 Szpital - program obycz.
17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

20:00 Bridget Jones: W pogoni za rozumem - kom. romanr., Wlk. Bryt., USA, Franc., Niemcy, Irlandia, 2004
22:20 Za szyby, za wściekli - sens., USA, Niemcy, 2003. Agent policji, Brian O'Conner dostaje od swoich szefów polecenie - ma pomóc w odkryciu powiązań jednego biznesmena z handlarzami narkotyków.
00:30 Hotel Paradise - reality show
01:35 Wieży krwi - program paradokumentalny
02:35 Oczami ofiary - program kryminalny
03:35 Druga strona medalu - talk-show

09:35 Święty na każdy dzień 09:45 Jestem Mamą 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Głos Polski 11:35 Być dobrym jak chleb 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Przygody pana Michała 12:50 Leśne rzeki 13:30 Msza święta 14:30 Drzwi do lasu 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa Koronka do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Siódmy Sakr. 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Zapisz się świętości Prymasa Tysiąclecia 17:30 Geopolityka 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Westerplatte Młodych 19:00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu 19:30 Brat Franciszek 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Tajemnica Enigmy

TV Trwam

09:35 Święty na każdy dzień 09:45 Jestem Mamą 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Głos Polski 11:35 Być dobrym jak chleb 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Przygody pana Michała 12:50 Leśne rzeki 13:30 Msza święta 14:30 Drzwi do lasu 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa Koronka do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Siódmy Sakr. 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Zapisz się świętości Prymasa Tysiąclecia 17:30 Geopolityka 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Westerplatte Młodych 19:00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu 19:30 Brat Franciszek 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Tajemnica Enigmy

SOBOTA • 28 października

TVP 1

05:45 Balans bieli - magazyn
06:20 Janka - Gdzie jest Sebastian? - serial, Polska, Niemcy, 1989
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:40 Rok w ogrodzie
08:20 wojsko-polskie.pl - report.
08:45 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych
09:30 Komisarz Alex - serial krym.
10:30 Ojciec Mateusz - serial
11:30 Wiesz czy nie wiesz? - telet.
12:30 Angelika i sultan - przyg., Franc., 1968
14:10 Z pamięci - Halina Skibniewska - felieton
14:25 Okrasa łamie przepisy - mag. kulinarny
14:55 Chłopi - serial., Polska, 1972
15:55 Rolnik szuka żony
17:00 Telexpress; Pogoda
17:35 Ojciec Mateusz - serial
18:25 Kulisy serialu Ojciec Mateusz - felieton

18:40 Jaka to melodia?
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:35 Komisarz Alex - serial krym.
21:35 Hit na sobotę - Quantum of Solace - sens., USA, 2008
23:30 Zniewolony - dramat hist., Wlk. Bryt., USA, 2013. Prawdziwa historia Solomona Northupa, amerykańskiego działacza na rzecz abolicjonizmu, który został uprowadzony i sprzedany do pracy w niewoli, w której spędził 12 lat.
01:50 Z podniesionym czołem - akcja, USA, 2004
03:25 Jaka to melodia?
04:20 Z pamięci - Halina Skibniewska - felieton

TVP 2

04:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial
05:25 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial
06:00 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial
06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:55 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz
11:55 Zrzućnawani odbudowani - magazyn
12:30 Polskie Biesiady - widowisko muzyczne
14:00 Familiada
14:35 Koło fortuny
15:15 Szansa na sukces. Opole 2024
16:20 Na dobre i na złe - serial
17:15 Wędrowiec Polski - Dolny Śląsk I - cykl rep.
17:45 Słowo na niedzielę

18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacjaowa 38 - serial
19:35 Informacje kulturalne
20:00 The Voice of Poland - Bitwa - widowisko muz.
21:45 The Voice of Poland - Nokaut - widow. muz.
22:30 Program rozrywkowy
00:45 Likwidator - fab., USA, 2013. Killkaset mil od miasteczka szeryfa Raya Owensa z konwoju zostaje odbity Gabriel Cortez, boss narkotykowego biznesu. Zmierzają na prosto do granicy z Meksykiem.
02:40 Niezwykła podróż fakira, który utknął w szafie - kom., USA, Franc., 2018
04:30 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN

05:45 Uwaga! - program interwencyjny
06:00 New Looney Tunes I - animacja
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:35 Na Wspólnej Omnibus - serial obyczajowy, Polska
13:35 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy
15:15 Ślub od pierwszego wejrzenia - reality show program
16:20 Totalne remonty Szelągowskiej - program rozrywkowy
17:30 Lego Masters - program rozrywkowy
19:00 Fakty
19:25 Sport; Pogoda
19:45 Uwaga! - program interwencyjny
20:00 Top Model - program rozrywkowy

21:35 Aline: Głos miłości - obycz., Franc., Kan., 2020. Kiedy producent muzyczny Guy Claude odkrywa Aline i jej złoty głos, na myśl przychodzi mu tylko jeden pomysł - uczynić z niej najlepszą piosenkarkę na świecie.
00:10 Wrota zaświatów - horror, Kan., 2015. Spokojne życie profesora Mike'a Lawforda wywraca się do góry nogami, kiedy podczas parady z okazji Halloween znikają jego synek.
02:15 Endrju - dokument
03:15 Szpital - program obycz.
04:15 Nauka jazdy - program
04:45 Recepta na stary dom - program edukacyjny
05:15 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Little Transylwania 2
10:10 Ewa gotuje - program kulinarny
10:40 Nasz Nowy Dom
11:40 Bogaty Dom-Biedny Dom
12:40 Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. - program kulinarno-rozrywkowy, którego gospodarzem jest Mateusz Gessler
13:40 Polacy za granicą - spotkania z ciekawymi ludźmi
14:40 Rolnicy. Podlasie
15:45 Więzienie - program paradokumentalny
17:45 Chłopaki do wzięcia - Pochodzą z małych wsi i miasteczek. Pracują dorywczo, mają niewielkie perspektywy i nie są zbyt zamożni, mimo to z niezachwianą wiarą poszukują partnerek na całe życie.

18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Gugały
19:45 Sport; Pogoda
20:00 Jak ukraść Księżyc - anim., USA, Franc., 2010
22:05 Mój chłopak się zeni - kom. romant., USA, 1997. Julianne postanawia nie dopuścić do zawarcia małżeństwa swojego byłego chłopaka, Michaela.
00:35 Łzy słońca - akcja, USA, 2003
03:10 Świat według Kiepskich - serial komediowy
04:20 Kabaretowa Ekstraklasa - program rozrywkowy
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Spotkanie z Bohdanem Łazuką - recital
08:10 Tamte lata, tamte dni - Teresa Lipowska - mag.
08:45 Informacje kulturalne
09:15 Dookoła świata z Camille'em Saint-Saensem - koncert
11:00 Wydarzenie aktualne
11:30 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa
12:40 Człowiek ze złotym obiektywem - Marek Karewicz - dok.
13:35 Podróż księcia - anim., Franc., 2019
15:00 Tango - anim.
15:10 Pan Tadeusz - Księga I - anim.
15:20 Ściany - anim.
15:40 Informacje kulturalne
16:05 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Christo - rozmowa
16:45 Dokument tygodnia - Po co nam architekt? - dok., Włochy, 2021

18:10 Retro kino - Chleb, miłość i zazdrość - kom., Włochy, 1954
20:00 Bilet do kina - Cztery wesela i pogrzeb - kom., Wlk. Bryt., 1994
22:05 Informacje kulturalne
22:35 KULT/owe/ piosenki - koncert
23:35 Zabij to i wyjedź z tego miasta - anim.
01:15 Wieczór kinomana - W imię ojca - dramat, USA, 1993
03:40 Galeria sztuki na ekranie - Van Gogh. Nowe spojrzenie - dok., Wlk. Bryt., 2021
04:45 Kino nocne - Skrzydła - krótkometr., Polska, 1972
05:45 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2

TV Puls

06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
07:00 Kobra - oddział specjalny - Kolejna seria przygód niemieckich policjantów patrolujących autostradę. Jeszcze więcej spraw, niebezpiecznych posćigów i zaskakującej akcji.
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Bibi to 22-letnia studentka, która marzy o zrobieniu sobie artystycznego tatuażu. W jednym z klubów odbywa się zjazd taturatorów.
20:00 Rambo 3 - akcja, USA, 1988. Do Johna Rambo dociera wiadomość, że w Afganistanie został pojmany i uwięziony jego dawny dowódca i przyjaciel.

22:00 John Wick - akcja, USA, 2014. John Wick (Keanu Reeves) najlepszy płatny zabójca w Stanach, wycofał się z biznesu. Niestety musi powrócić, aby...
00:05 Teren prywatny - thriller, USA, 2001
01:55 Menu na miarę - program kulinarny
02:20 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
02:55 Menu na miarę - program kulinarny
03:30 Z archiwum policji
03:55 Menu na miarę
05:35 Z archiwum policji - program kryminalny

TVN 7

05:00 Szkoła - Licealistka Iwona Świerczyńska jest molestowana przez ojca. Matka dziewczyny wie o tym, ale boi się stanąć w obronie córki.
06:00 Wiza na miłość - serial paradokumentalny
07:00 Wyluzuj, Scooby-Doo! - serial animowany, USA
09:50 Ukryta prawda
15:50 Akademia policyjna IV: Patrol obywatelski - kom., USA, 1987
17:35 Złoty kompas - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2007. Lyra, niepokorna sierota, żyje w świecie będącym jednym z wielu równoległych światów - niewidzialnych, nienamacalnych, w których ludzkość rozwija się nieco odmiennie.

20:00 Władca pierścieni: Drużyna Pierścienia - przyg., N. Zelandia, USA, Niemcy, 2001. W odległej epoce zręczni kowale elfów wykuli dziewiętnaście Pierścieni obdarzonych niezwykłą mocą...
23:45 Piłsudski - obycz., Polska, 2019. „Piłsudski” to kino awanturnicze i płomienny romans. Prawdziwa historia Marszałka, jakiej jeszcze nie znać! To nie miało prawa się stać! Jest rok 1901. Józef Piłsudski ucieka...
02:00 Wieży krwi - program paradokumentalny
03:00 Oczami ofiary - program kryminalny
04:00 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki. **11:00** Twoja Twarz Brzmi Znajomo - program muzyczno-rozrywkowy **13:00** Ninja Warrior Polska - program rozrywkowy
15:00 STOP Drogówka - serial policyjny **17:00** Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. - program kulinarno-rozrywkowy, którego gospodarzem jest Mateusz Gessler **18:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok.
21:00 Doda. Dream Show - program rozrywkowy **22:05** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny **00:05** Bogowie ulicy - thriller, USA, 2012
02:25 Gwiazdy Kabaretu **03:25** Disco Polo Life **04:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny **10:00** Inf. dnia **10:15** Retrospekcja **10:20** Męczennik za prawdę - bl. ks. Antoni Rewera **10:40** Polski Punkt Widzenia **11:00** Kropelka radości **12:00** Ustanowienie sanktuarium św. Maksymiliana Marii Kolbego **14:15** Przegląd Tyg. „Niedziela” **14:20** Słowo życia **14:25** Święty na każdy dzień **14:30** Co by było gdyby zwierzęta mówią? **14:45** Jak wygrać małżeństwo **15:00** Kaplan **15:30** Wierzę w Boga **16:00** Inf. dnia **16:10** Historia PL **17:00** Z Parlamentu Europ.
17:30 Nowa Ewangelizacja **17:55** Poczet Wielkich Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Manna z Nieba **19:45** Modlitwa z tel. udziałem dzieci **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Mysłąc Ojczyznę **21:00** Apel Jasnogórski **21:20** Inf. dnia

NIEDZIELA • 29 października

TVP 1

05:05 Sprawa dla reportera
06:00 Słownik polsko@polski - talk-show prof. Jana Miodka
06:25 wojsko-polskie.pl - report.
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Transmisja Mszy Świętej
08:00 Tydzień
08:30 Zakochaj się w Polsce
09:00 Okrasa łamie przepisy - mag. kulinarny
09:35 Artur i Minimki - anim.,
11:30 Welon, fura i brawura - reality show
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański, Watykan, 2023
12:15 Między ziemią a niebem
12:50 Każde życie jest cudem - Piotr - miał być martwy, cieszy się pełnią życia - rep.
13:15 Gala Anody
14:15 Z pamięci - Danuta Szaflarska - felieton

14:25 Komisarz Alex - serial krym.
15:20 Jak rozpętałem II wojnę światową - Wśród swoich - kom., Polska, 1969
17:00 Telexpress
17:20 Pogoda
17:35 Wiesz czy nie wiesz? - teleturniej
18:40 Jaka to melodia?
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:20 Dewajtis - serial kostium.
21:20 Rolnik szuka żony - reality show
22:20 Strefa starcia - prog. publ.
23:00 Rozegraj to na luzie - kom., USA, 2014
00:45 Quantum of Solace - sens., USA, 2008
02:40 Jaka to melodia?
03:30 Z pamięci - Danuta Szaflarska - felieton

TVP 2

05:25 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial
06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obycz.
07:30 Pytanie na śniadanie - Bitwa - widowisko muzyczne
11:30 The Voice of Poland - Nokaut - widowisko muzyczne
13:15 The Voice of Poland - Nokaut - widowisko muzyczne
14:00 Familiada
14:35 Koło fortuny
15:15 Szansa na sukces. Opole 2024
16:15 Tak to leciało!
17:15 Na sygnale - serial fabularyzowany
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:50 Na sygnale - serial fabularyzowany
19:20 Na sygnale - serial fabularyzowany

20:00 Postaw na milion - telet.
21:05 Pozdrowienia z Paryża - akcja, USA, Franc., 2010. Szybkie kino akcji z Johnem Travoltą i Jonathanem Rhysem Meyersem w rolach głównych.
22:50 Kino bez granic - Mój piękny syn - dramat, USA, 2018. Historia rodziny, która musi zmierzyć się z uzależnieniem dorastającego chłopaka.
01:00 Seksmisja - kom., Polska, 1983. Telewizja transmituje epokowy eksperyment. Maks i Albert, dwaj śmiałkowicie, dobrowolnie poddają się hibernacji. Budzą się dopiero w roku 2044...
03:15 Wakacje w Amsterdamie - obycz., Polska, 1985

TVN

05:40 Uwaga! - program interw.
06:00 Tom i Jerry Show - film animowany
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:35 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
12:15 Top Model - program rozrywkowy
14:00 Lego Masters - program rozrywkowy
15:40 Madagaskar II - anim., kom., USA, 2008. Alex wraz z przyjaciółmi nadal przebywają na wyspie Madagaskar i postanawiają wrzescie się stamtąd wyrwać.
17:30 Bitwa o gości - program rozrywkowy
19:00 Fakty
19:25 Sport; Pogoda
19:45 Uwaga! - program interw.
20:00 MasterChef - program

21:35 Skyscraper: Drapacz chmur - sens., USA, Hong Kong, 2018. Specjalista ds. bezpieczeństwa wieśćowców musi stawić czoła przestępcom, którzy przejęli najwyższy budynek w Hong Kongu i uprowadzili jego rodzinę.
23:45 Od nowa - serial, USA
00:55 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
02:00 Bartosz Zmarzlik. Scigając marzenia. - program dokument
02:30 Szpital - program obycz.
03:30 Uwaga! - program interw.
03:45 Nauka jazdy - program
04:15 Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:40 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:20 O psie, który wrócił do domu - familijny, Chiny, USA, 2019
10:25 Rybki z ferajny - anim., USA, Francja, 2004
12:35 Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. - program kulinarno-rozrywkowy, którego gospodarzem jest Mateusz Gessler
13:40 Jak ukraść Księżyc - anim., USA, Franc., 2010. Gru, który planuje najzuchołszą kradzież na Ziemi - zamierza ukraść księżyc!
15:40 Twoja Twarz Brzmi Znajomo - program muzyczno-rozrywkowy
17:40 Nasz Nowy Dom
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Sport; Pogoda
19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny

20:00 Kabaret na żywo. Młodzi i Moralni
22:10 Teściowie - serial obyczajowy
23:10 Policja zastępcza - kom. kryminalna, USA, 2010. Will Ferrell i Mark Wahlberg jako niedobrana para gliniarzy, którzy stają przed szansą rozwiązania sprawy największej zbrodni ostatnich lat.
01:25 Rozmowy nocą - kom. romant., Polska, 2008. Joanna Matylda wie, że szukanie faceta na całe życie to zadanie na... całe życie.
03:35 Świat według Kiepskich - serial komediowy
04:40 Disco Gramy - prog. muz.
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Informacje kulturalne
07:25 Anna Bogusz-Gazda i Rajmund Gazda - report.
08:00 Liturgia prawosławna w Białej Podlaskiej
09:05 Po co nam architekt? - dok., Włochy, 2021
10:30 Baśnie z piasku
11:00 Rawhide - Incydent w BarkerSprings - western, USA, 1959
12:05 Gruba Kaśka - dok.
12:35 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny
13:10 Brunet wieczorową porą - kom. krym., Polska, 1976
15:00 Wędrowiec Polski - Dolny Śląsk II - cykl rep.
15:40 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa
16:50 Zaginione-odnalezione - Strzelba - magazyn
17:15 Niedziela z... Stefanem Słachtczyłem
18:15 Tragarz puchu - dramat, Polska, 1983

20:00 Seksmisja - kom., Polska, 1983
22:10 Informacje kulturalne
22:40 Tanie Dranie - Kłopotowski i Moroz komentują świat - talk-show
23:20 Scena muzyczna - Michał Pepol - Kora
Nieskończoność - koncert
00:25 Noc krótkich filmów - W samo południe - Ziemia - Maski i kwiat - anim.
00:50 Legendy Rocka - Alt Rock - cykl dok., Wlk. Bryt., 2020
01:30 Śmierć człowieka skorumpowanego - fab., Franc., 1977
03:45 Tanie Dranie - talk-show
04:30 Informacje kulturalne
05:00 Podróż z historią - dok.

TV Puls

05:50 Menu na miarę - program kulinarny
06:10 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
08:25 Człowiek orkiestra - kom., Francja, 1970
10:15 Hibernatus - kom., Franc., Włochy, 1969
11:50 Cast Away: Poza światem - przygod., USA, 2000.
14:45 Hobbit: Bitwa pięciu armii - przygod., Nowa Zelandia, USA, 2014
17:45 Księżę w Nowym Jorku - kom., USA, 1988. Księżę Akeem z małego afrykańskiego królestwa Zamundy wyrusza do Nowego Jorku, aby znaleźć swojego powołanie w świecie cesarskich pingwinów.
20:00 John Wick 2 - akcja, USA, 2017. Do drzwi domu Johna Wicka puka włoski mafioso Santino (Riccardo Scamarcio), który składa mu propozycję nie do odrzucenia.

22:25 Komórka - akcja, Niemcy, USA, 2004. Pewnego ranka, nauczycielka biologii - Jessica Martin - zostaje porwana przez piątkę mężczyzn. Kobieta udaje się zadzwonić do przypadkowego chłopaka - Ryana i prosi go o pomoc.
00:25 Nikomu ani słowa - thriller, USA, 2001. Córka doktora Conrada została porwana. Doktor musi spełnić żądania porywaczy...
02:55 Dyżur - serial medyczny
03:55 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
05:00 Dyżur - serial medyczny

TVN 7

05:00 Szkoła - program obycz.
06:00 Wiza na miłość - serial paradokumentalny
07:00 Wyluzuj, Scooby-Doo! - serial animowany, USA
07:30 Piotrus: Wyprawa do Nibylandii - przyg., Australia, USA, Wlk. Bryt., 2015
09:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:00 Happy Feet: Tupot małych stóp II - kom., USA, 2011. Pingwiny Mambo i Gloria mają syna Erika, który próbuje znaleźć swoje powołanie w świecie cesarskich pingwinów.
16:10 Władca pierścieni: Drużyna Pierścienia - przyg., N. Zelandia, USA, Niemcy, 2001. W odległej epoce zręczni kowale elfów wykuli dziewiętnaście Pierścieni, obdarzonych niezwykłą mocą...

20:00 Szybcy i wściekli: Tokio Drift - sens., USA, Niemcy, 2006. ean Boswell to odludek, którego ulubionym zajęciem są wyścigi samochodowe.
22:10 Magnezja - film, Polska, 2020. Pogranicze polsko-sowieckie, przełom lat 20. i 30. XX wieku. Na odcieym od reszty kraju skrawku ziemi rządzą kobiety, a główną walutą jest kula z rewolweru.
00:45 Oszukać przeznaczenie V - horror, USA, Kan., 2011. Nieważne dokąd uciekniesz, nieważnie gdzie się schowasz... nie oszukasz śmierci.
02:35 Oczami ofiary - pr. krym.
03:30 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Mistrz Dowcipu **06:30** Księgi ukryte - dok. **08:35** Galileo - ciekawostki popularnonaukowe **10:45** Święta Last Minute - kom., USA, 2004 **12:50** Naga broń 33 1/3: Ostateczna zniewaga - kom., USA, 1994 **14:35** Pasażerowie - SF, USA, Australia, 2016
17:00 Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. - program kulinarno-rozrywkowy, **18:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **21:00** Konspiracja Echelon - akcja, USA, 2009 **23:15** Powrót do przeszłości **00:05** Nowe wierzenia i stare sekty
01:10 Śmierć na 1000 sposobów - ludzie czasami umierają z powodu zwykłej głupoty...
02:05 Interwencja - magazyn reporterów **02:25** Gwiazdy Kabaretu **03:25** Disco Polo Life **04:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:00 Spotkania z lasem **09:10** Spotkanie z Magdaleną Buczek **09:15** Manna z Nieba **09:30** Ostatni rzeźbiarz w szkłe **10:00** Msza św. na zakończenie Synodu Biskupów **11:55** Przegląd Tyg. „Niedziela” **12:15** Pieczęć Polak do Rodaków **13:15** Wędrowiec Polski **13:45** Urodziłem się w roku, 1920... Jan Paweł II w Radzyminie **14:20** Bazylika Bożego Ciała w Krakowie **14:40** Drzwi do lasu **15:00** Wiesz - to też Polska **16:00** Inf. dnia **16:10** Koncert zyczeń **16:45** Życie wg. św. Ania Pawła II **17:00** Zostań Żołnierzem RP **17:30** Sól Ziemi **17:55** Poczet Wielkich Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Moja katolicka rodzina **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Mysłąc Ojczyznę **21:00** Apel Jasnogórski **21:20** Inf. dnia **21:40** Retrospekcja

Fot. Zbigniew Woźniak

NOWA URANIA JUŻ ZACHWYCA

O Funduszach Europejskich dla Warmii i Mazur przeczytasz na stronie
www.funduszeuropejskie.warmia.mazury.pl

Fundusze Europejskie
dla Warmii i Mazur

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

URANIA W NOWEJ ODSŁONIE

Sześćset osób miało już okazję obejrzeć, jak wygląda nowa Urania. A wejściówki na zwiedzanie hali po remoncie rozeszły się w kilka godzin, tak wielkie było zainteresowanie, ale trudno się dziwić, bo na otwarciu obiektu czekają nie tylko kibice.

Coraz bliżej otwarcia nowej hali Urania. Jeszcze trwają odbiory techniczne ostatnie prace wykończeniowe. Olsztynianie, choć nie tylko oni czekali ponad dwa lata na nową halę, która odrodziła się jak Feniks z popiołów, bo przecież ze starej prawie nic nie zostało, to pewnie wytrzymają jeszcze trochę. Szczęśliwcy mieli okazję już zwiedzać halę podczas dni otwartych Uranii (7-8 października), które ktoś humorystycznie określił w internecie jako obywatelski nadzór budowlany.

Przyszli młodzi i starsi, często całe rodziny. I wszyscy byli bardzo ciekawi, co kryje się pod metalową kopułą, która z zewnątrz została otoczona ozdobną opaską.

Tak naprawdę ze starej hali wybudowanej w 1978 r. pozostały tylko nazwa i wspaniałe wspomnienia, które mają mieszkańcy naszego regionu. Była bowiem areną wielu zmagani sportowych, tu przecież grali i niedługo znów zagrają siatkarze Indykpolu AZS Olsztyn. Tu narodził się siatkarski Memoriał Huberta Wagnera. Ale hala była też miejscem koncertów i targów. Tu występowały gwiazdy estrady. Jednak lata świetności Urania miała już za sobą, stąd decyzja o jej modernizacji.

Urania przeszła ogromną metamorfozę i choć zachowała swoją charakterystyczną kopułę, to jest to już inna Urania. Obiekt jest nowoczesny i robi wrażenie, co można było usłyszeć od zwiedzających halę. Byli zachwyceni nią i zarazem nawet nieco zaskoczeni „bogactwem” tego, co zobaczyli podczas półgodzinnej wycieczki po nowej Uranii. A ta zaczynała się od małej hali rozgrzewkowej z widownią na tysiąc osób. Potem zwiedzający zobaczyli zaplecze sanitarne, szatnie, salę judo, siłownię, ściankę wspinaczkową i wrotkowsko, które zimą będzie lodowiskiem. Oczywiście clou wycieczki była hala znajdująca się bezpośrednio pod kopułą. I tu ludziom zapierało dech. Bo teraz na widowni może zasiąść ponad 4 tys. widzów, a więc dwa razy więcej niż dotychczas.

Co istotne, w każdej chwili można zdemontować parkiet i do środka mogą wjechać TIR-y ze sprzętem na targi, wystawy czy koncerty, które na pewno powrócą

Urania przeszła metamorfozę, ale zachowała swoją charakterystyczną kopułę

do Uranii. Pod obiektem jest podziemny parking.

Nic dziwnego, że zwiedzający byli pod wrażeniem nowej Uranii i nie szczędzili pochwał.

— W końcu będziemy mieli obiekt na miarę XXI wieku — stwierdziła Irena Kwiatek, która przyszła obejrzeć halę.

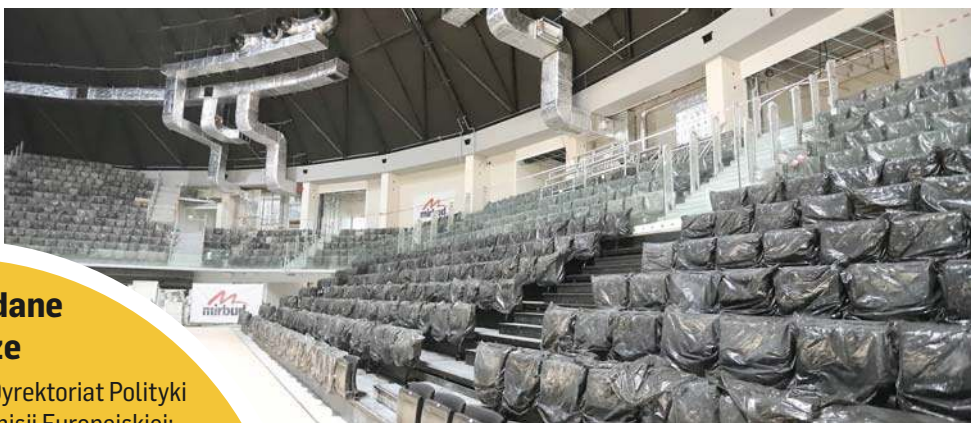
— Podoba mi się, na pewno Olsztyn zasługuje na taką piękną halę — dodała jej koleżanka Ewa Zieniewicz.

Nową Uranię chwalił Mirosław Olkowski.

— Wreszcie będziemy mieli swoją kochaną Uranię — stwierdził olszty-

Ze starej hali zostały tylko 32 słupy żelbetowe i ring, na którym oparta jest nowa kopuła

Dobrze wydane pieniądze

Angela Martinez Sarasola, Dyrektorat Polityki Regionalnej i Miejskiej Komisji Europejskiej:

— Kompleksowa przebudowa i rozbudowa hali widowiskowo-sportowej Urania w Olsztynie to doskonały przykład tego, jak Fundusze Europejskie przyczyniają się do wzrostu jakości życia mieszkańców Warmii i Mazur. Dzięki dotacji w wysokości ponad 131 mln zł z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 mieszkańcy Olsztyna i nie tylko będą mogli skorzystać z nowoczesnego obiektu, który będzie centrum życia sportowego i kulturalnego regionu. Cieszy również kompleksowe podejście do przebudowy obiektu, uwzględniające szeroką ofertę możliwych aktywności i usług z różnorodnymi potrzebami odwiedzających, w tym osób z niepełnosprawnościami.

W nowej Uranii jest nawet ścianka do uprawiania wspinaczki

Kilka ciekawostek o nowej Uranii:

- ze starej hali zostały tylko 32 słupy żelbetowe i ring, na którym oparta jest konstrukcja nowej kopuły,
- do budowy hali zużyto 1667 „gruszek” betonu i 1000 t stali zbrojeniowej,
- obiekt ogrzewany jest m.in. pompami ciepła z odwiertów na głębokości 150 m, na dachu małej hali są panele fotowoltaiczne,
- w obiekcie są zamontowane 163 kamery,
- do wykonania łączny telekomunikacyjnych i sieci komputerowej zużyto 10 tys. m kabli sygnałowych, a do sieci elektrycznej 800 km przewodów elektrycznych.

Na widowni może zasiąść ponad 4 tys. widzów

nianin. — Olsztyn zasłużył sobie na to. Naprawdę robi wrażenie.

Bez wątpienia to jedna z tych inwestycji, które wprowadzają Olsztyn w XXI wiek. Ale nie byłoby tak nowoczesnej hali widowiskowo-sportowej w Olsztynie bez unijnego wsparcia.

— Bez Funduszy Europejskich nie byłoby nowej Uranii — podkreślił Piotr Grzymowicz, prezydent Olsztyna.

Inwestycja warta 191 mln zł była możliwa, bo Olsztyn otrzymał na swój projekt 131 mln zł dofinansowania z Re-

gionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

Jednak nowa Urania, jak wiele inwestycji w ostatnich dwóch latach, trafiła na zły czas. Agresja Rosji na Ukrainę i inflacja spowodowały zarówno drastyczny wzrost cen materiałów budowlanych, jak i problemy z pracownikami. To wszystko sprawiło, że całkowity koszt budowy wyniósł ok. 225 mln zł brutto, ale miasto odzyska całość podatku VAT.

Andrzej Mielnicki
1297230TBR-c-K

FUNDUSZE JUŻ PŁYNĄ

Kiedy będą pierwsze konkursy na inwestycje z programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027? Czy zaszły jakieś zmiany, jeśli chodzi o podział tych funduszy — o tym rozmawiamy z Mironem Syczem, wicemarszałkiem województwa.

— Panie marszałku, czy pieniądze z programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur płyną już do beneficjentów, bo na październik były zaplanowane pierwsze konkursy na dofinansowanie projektów?

— Przypomnę, że kwota przeznaczona na program Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027 jest o prawie 34 mln euro wyższa niż na program regionalny w latach 2014-2020. A środki przeznaczone dla regionu zostały podzielone według funduszy, z których pochodzą, a więc 1,3 mld euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i 489 mln euro z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Od czasu przyjęcia naszego programu przez Komisję Europejską w grudniu ubiegłego roku nie zaszły w nim żadne zmiany, a pierwsze reprogramowanie, czyli możliwość wprowadzania zmian do programu, zakłada się w 2025 r. Warto również przypomnieć, że pierwsze nabory w ramach programu FEWiM ruszyły już w kwietniu. Dotychczas ogłosiliśmy 17 konkursów, w których łączna kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów wynosi blisko 730 mln zł. Większość tej kwoty stanowią środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Trwa ocena złożonych wniosków o dofinansowa-

Wicemarszałek województwa Miron Sycz

nie, a Fundusze Europejskie finansują już działania mające na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych i poszukujących pracy zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w naszym regionie.

— To są konkursy na tzw. miękkie projekty. Kiedy można się spodziewać pierwszych konkursów na tzw. twarde projekty, a więc dotyczące infrastruktury? Na to czekają samorządy i przedsiębiorcy.

— W grudniu ruszą nabory wniosków o dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego obejmujące m.in. inwestycje w infrastrukturę szkół wyższych (na kierunkach praktycznych) i wyższych zawodowych z zakresu kształcenia kadr medycznych w odniesieniu do specjalistycznego wyposażenia pracowni nauki zawodu, a także skierowane do sektora publicznego na cyfryzację usług publicznych, w tym na niezbędną infrastrukturę. Z kolei w styczniu przyszłego roku uruchomiony zostanie konkurs poświęcony gospodar-

ce wodno-ściekowej. W sumie w ciągu najbliższych 12 miesięcy zostaną ogłoszone zarówno konkurencyjne, jak i niekonkurencyjne nabory wniosków o dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na łączną kwotę nieco ponad 513 mln zł. Nie można nie wspomnieć również o stopniowym uruchamianiu instrumentów finansowych.

— Samorządy coraz bardziej narzekają na stan swoich finansów, bo w wyniku zmian w PIT dostają mniej pieniędzy. Czy w tej sytuacji znajdą fundusze na tzw. wkład własny, który jest potrzebny do realizacji projektów unijnych?

— To prawda, że obawiamy się o możliwości inwestycyjne samorządów, bo wiele z nich ma naprawdę trudną sytuację finansową. Oczywiście liczymy, że dofinansowanie projektów na poziomie 85 proc. będzie dużym wsparciem dla inwestycji, na które samorządy nie mogłyby sobie pozwolić bez pieniędzy unijnych. Dodatkowo gminy i powiaty z Warmii

i Mazur w niektórych typach projektów będą mogły liczyć na dodatkowe dofinansowanie środkami z budżetu państwa stanowiącymi uzupełnienie środków unijnych, dzięki czemu wkład własny może wynieść nie 15, a 10 proc. wydatków.

— Czy są jakieś inne zagrożenia, jeśli chodzi o wdrażanie regionalnego programu, bo mamy już koniec 2023 r., a tak naprawdę dopiero ruszamy z programem?

— Nie mogę się zgodzić z opinią, że dopiero uruchamiamy program regionalny. Jak wspominałem, pierwsze nabory wniosków o dofinansowanie ruszyły w kwietniu bieżącego roku. Środki te wspierają już warmińsko-mazurski rynek pracy. Ogłoszone do września kolejne nabory dotyczą edukacji, aktywnej integracji, ekonomii społecznej, usługom rozwojowym, systemu pieczy zastępczej, programów rozwoju i wsparcia szkół oraz nauczycieli, a także pomocy osobom zwolnionym, zagrożonym zwolnieniem lub przewidzianym do zwolnienia.

Trzeba podkreślić też, że jeszcze przed zatwierdzeniem programu przez Komisję Europejską w grudniu ubiegłego roku intensywnie pracowaliśmy nad przygotowaniem odpowiednich dokumentów i procedur umożliwiających uruchomienie konkursów.

Nie można pominąć faktu, że na około trzyletnie opóźnienie rozpoczęcia wdrażania tej perspektywy finansowej Unii Europejskiej mają wpływ czynniki niezależne od samorządu województwa. Chodzi przede wszystkim o wyjątkowo długie prace nad rozporządzeniami unijnymi i ich negocjacje, a także negocjacje umowy partnerstwa między władzami krajowymi a Komisją Europejską czy też opóźnienia w spełnieniu na szczeblu krajowym niektórych tzw. warunków podstawowych. Do tego dochodzą takie kwestie jak konieczność przyjęcia strategii ponadlokalnych czy aktualizacja „Wojewódzkiego planu gospodarki odpadami”, co jest czasochłonnym procesem.

Późniejsze niż planowano uruchomienie wdrażania jest niestety bolączką wszystkich zainteresowa-

nych w całej Europie. Dokładamy wszelkich starań, aby środki trafiły do beneficjentów jak najszybciej. Jednocześnie jednak jest to zadanie, które wymaga wyjątkowej staranności i ostrożności. Chcemy zapewnić prawidłowość ich wydatkowania oraz dobre rezultaty wspólnej pracy instytucji, które odpowiadają za wdrażanie programu, i beneficjentów zaangażowanych w realizację projektów.

Natomiast zagrożenia są. Za najważniejsze należy uznać przeciągające się uzgodnienia rządu i Komisji Europejskiej co do spełnienia tzw. warunku praworządności. Jak potwierdziła ostatnio pani Elisa Ferreira, komisarz ds. spójności i reform w Komisji Europejskiej, Polska nie spełniła wszystkich warunków dopuszczających, a więc Komisja Europejska nie będzie przelewała środków na realizację programów polityki spójności na lata 2021-2027 z wyjątkiem przewidzianych prawem zaliczek. Doświadczenia pokazują, że istotnym zagrożeniem dla realizacji projektów, a więc i programu, będzie niepewność sytuacji społeczno-gospodarczej wynikająca z konsekwencji wojny w Ukrainie.

— Czy w porównaniu do poprzedniej perspektywy finansowej są duże zmiany, jeśli chodzi o zasady dofinansowywania projektów i ich rozliczania?

— W nowym okresie reguły dofinansowania projektów są co do zasady analogiczne do tych obowiązujących w programie na lata 2014-2020. W perspektywie 2021-2027 część wsparcia wypłacona zostanie w formie dotacji, a instrumenty finansowe będą je uzupełniać. Istotną różnicą jest obligatoryjność wykorzystywania uproszczonych metod rozliczania niektórych projektów. Zamiast zwrotu rzeczywistych wydatków w oparciu o przedstawione dowody księgowe rozliczenie będzie następowało częściej w formule zryczałtowanego zwrotu kosztów, stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych. Dotyczy to wszystkich projektów, których całkowity koszt nie przekracza równowartości kwoty 200 tys. euro.

Wszystko o unijnej pomocy

Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich

Nie ma lepszego adresu

O Funduszach Europejskich wiedzą wszystko, a informacja jest z pierwszej ręki, pewna i pełna. Tak działają Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich na Warmii i Mazurach. To bardzo cenna pomoc, dlatego warto zapukać do ich drzwi.

W dzisiejszym świecie, gdzie dostęp do informacji musi być szybki i precyzyjny, nieocenione jest wsparcie osób posiadających specjalistyczną wiedzę. I takie właśnie osoby pracują w Punktach Informacyjnych Funduszy Europejskich (PIFE). To profesjonaliści, którzy mają ogromną wiedzę na temat środków europejskich i możliwości uzyskania dotacji. Dlatego ci, którzy myślą o unijnym wsparciu, swoje kroki w pierwszej kolejności powinni skierować do punktów informacyjnych. Tu dowiemy się, jak ubiegać się o pomoc, na jakie projekty można uzyskać unijne dofinansowanie. Na Warmii i Mazurach takie punkty działają w dwóch miastach w Olsztynie i Elblągu.

— Konsultanci PIFE nie tylko informują o warunkach, kryteriach i procedurach uzyskania dotacji, ale także przedstawiają krok po kroku proces ubiegania się o dofinansowanie unijne. To bardzo cenna pomoc, zwłaszcza dla przyszłych beneficjentów, którym procedury urzędowe na pierwszy rzut oka mogą wydawać się trudne i skomplikowane — mówi Robert Szewczyk, dyrektor Departamentu Koordynacji Promocji Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, w ramach którego działa PIFE.

Zakres usług sieci punktów jest bardzo szeroki. Ich pracownicy informują m.in. o możliwości uzyskania dofinansowania z Funduszy Europejskich. Osobom fizycznym zainteresowanym udziałem w realizowanych przez innych beneficjentów projektach współfinansowanych ze środków europejskich (np. szkolenia, kursy zawodowe) konsultanci poszukają aktualnych ofert i przedstawiają niezbędne informacje. Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich to miejsce, w którym można uzyskać informacje również o atrakcyjnych pożyczkach. Co najważniejsze, pomoc, którą oferują pracownicy punktów, jest całkowicie darmowa.

W latach 2014–2023 sieć Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich na Warmii i Mazurach:

- udzieliła blisko 90 tys. konsultacji (bezpośrednich, mailowych, telefonicznych),
- zorganizowała ponad 1 tys. mobilnych punktów informacyjnych,
- zorganizowała blisko 500 spotkań informacyjnych (w tym spotkań w szkołach) oraz szkoleń,
- przeszkoliła ponad 10 tys. osób.

Eksperti przede wszystkim powiedzą, jakie wsparcie z Funduszy Europejskich może dostać dany projekt. Wyjaśnią, jak wygląda cała droga starania się o wsparcie, m.in. jakie dokumenty przygotować. Poinformują również o możliwości realizacji projektów w formule partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP), w szczególności w kontekście możliwości łączenia PPP z Funduszami Europejskimi. Konsultanci PIFE wyjaśnią, czym jest PPP i jakie daje korzyści, wstępnie przeanalizują możliwości realizacji projektu w tej formule oraz wskażą ewentualne programy operacyjne, które pozwalają do projektu włączyć finansowanie z Funduszy Europejskich (tzw. formuła hybrydowa). PPP jest skierowane do jednostek samorządu terytorialnego i przedsiębiorców.

Na Warmii i Mazurach do dyspozycji beneficjentów jest dziewięciu konsultantów, którzy na co dzień pracują w punktach w Urzędzie Marszałkowskim w Olsztynie oraz w filii w Elblągu, a dodatkowo świadczą usługi w ramach tzw. mobilnych punktów informacyjnych. Funkcjonują one na zasadzie dyżurów konsultantów w poszczególnych gminach i te wyjazdowe spotkania cieszą się dużym zainteresowaniem lokalnej społeczności, bo wiele osób woli bezpośrednie spotkania niż kontakt telefoniczny czy mejlowy. Dzięki tej formie konsultantów PIFE można spotkać m.in. w urzędach gminy, miasta czy bibliotekach w całym województwie. Harmonogram spotkań mobilnych punktów informacyjnych można sprawdzić na stronie www.funduszeuropejskie.warmia.mazury.pl. PIFE organizują też stoiska na targach, konferencjach czy imprezach plenerowych, a także prowadzą lekcje w szkołach.

Szukasz informacji na temat wsparcia z Funduszy Europejskich? Skontaktuj się z konsultantami PIFE.

Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Olsztynie:

Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
ul. Głowackiego 17, 10-447 Olsztyn
godziny pracy punktu: poniedziałek 8:00-18:00, wtorek – piątek 7:30-15:30
e-mail: pife.olsztyn@warmia.mazury.pl
telefony do konsultantów:
89 512 54 82, 89 512 54 83, 89 512 54 84, 89 512 54 85, 89 512 54 86, 89 512 54 89

Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Elblągu:

Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
Biuro Regionalne w Elblągu,
ul. Zacisze 18, 82-300 Elbląg
godziny pracy punktu: poniedziałek 8:00-18:00, wtorek – piątek 7:30-15:30
e-mail: pife.elblag@warmia.mazury.pl
telefon do konsultantów: **55 620 09 13**

www.funduszeuropejskie.warmia.mazury.pl

Fundusze Europejskie
dla Warmii i Mazur

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

ŚRODA • 1 listopada	
TVP 1	TVP 2
05:05 Miłość i Miłosierdzie – fab., Polska, 2019	05:35 Program katolicki
06:50 Wszyscy Święci z Wilna – felieton	05:45 Mój przyjaciel orzeł – dramat, Austria, 2015. Film opowiada o przyjaźni chłopca z dzikim orłem.
07:00 Transmisja Mszy Świętej	07:30 Pytanie na śniadanie
07:55 Wszyscy Święci z Wilna – felieton	11:05 Panorama – program informacyjny
08:05 Pan Wołodyjowski – film historyczny, Polska, 1968	11:10 Pytanie na śniadanie
11:00 Wszyscy Święci z Wilna	12:00 Muły siostry Sary – western, USA, 1970
11:10 Dotknij nieba – fab., USA, 2018	14:00 Familiada – teleturniej
13:05 Wszyscy Święci z Wilna – felieton	14:35 Koło fortuny – teleturniej
13:20 Natura w Jedynce – Rodzina pingwinów – dok., Wlk. Bryt., 2020	15:15 Szansa na sukces. Opole 2023 – program muzyczno-rozrywkowy
14:20 Wszyscy Święci z Wilna – felieton	16:25 Mój przyjaciel Hachiko – obycz., USA, Wlk. Bryt., 2009
14:35 Znachor – dramat, Polska, 1981	18:00 Panorama – program publicystyczny
17:00 Teleexpress; Pogoda	18:20 Va Banque – teleturniej
17:30 Pejzaż bez Ciebie	18:45 Akacja 38 – serial kostiumowy
18:40 Serial fabularny	
	
19:30 Wiadomości	19:35 Barwy szczęścia – serial obyczajowy
20:05 Pogoda; Sport	20:10 Oblicze miłości – fab., USA, 2013. Bohaterką filmu jest kobieta, która nie potrafi pogodzić się ze śmiercią ukochanego męża. Pogrążona w depresji regularnie odwiedza galerię sztuki, w której często bywali razem.
22:15 Źródło nadziei – dramat, Australia, USA, 2014. Nie doczekawszy się powrotu synów z wojny, Joshua wyrusza do Turcji, by odszukać ich ciała i sprowadzić do kraju.	21:55 Grace księżna Monako – obycz., Szwajc., Włochy, Belgia, Franc., USA, 2014. Życie niegdysiejszej gwiazdy hollywoodzkiej, pięknej Grace Kelly, która odniosła wielką karierę filmową.
00:15 Przyjaciel domu – fab., USA, 2019. Nad spokojne dotąd życie Nicole i Matta nadciągają czarne chmury – medyczna diagnoza. Wtedy z pomocą spieszy najlepszy przyjaciel z czasów studiów, Dane, który okazuje rodzinie wielkie wsparcie.	23:50 La La Land – musical, USA, 2016
02:30 Film fabularny	02:05 Film fabularny

TVN	POLSAT
05:35 Uwaga! – program interw.	06:00 Nowy dzień z Polsat News
05:50 Ukryta prawda – program obyczajowy	09:00 Mary Poppins powraca – fam., USA, Wlk. Bryt., 2018
06:45 Doradca smaku – program kulinarny	11:50 Brzdąc w opałach – kom., USA, 1994
06:50 Kuchenne rewolucje – pr. kulinarno-rozrywkowy	14:05 Pani Doubtfire – dram., kom., USA, 1993. Lekkomysłwy ojciec (Robin Williams) po rozwodzie usiłuje zachować bliski kontakt z dziećmi. Z pomocą geniusza charakterystyki przemienia się w energiczną brytyjską nianię, panią Doubtfire.
07:45 Dzień Dobry TVN – magazyn	16:45 Evan Wszemchogący – kom., USA, 2007. Życzenie kongresmiana Evana Bastera aby zmienić świat usłyszał przypadkiem... sam Pan Bóg.
11:25 Wiki i jej sekret – film rodzinny, Franc., 2021	18:30 Shrek ma wielkie oczy – kom., USA, 2010
13:10 Idealny facet – kom., USA, 2005	19:00 Fakty
15:25 Aquaman – przyg., USA, Australia, 2018. Pochodzący z Atlantydy półczłowiek Arthur Curry wyrusza w podróż swojego życia.	19:25 Sport; Pogoda
17:30 Shrek ma wielkie oczy – kom., USA, 2010	19:45 Uwaga! – program interwencyjny
19:00 Fakty	19:55 Doradca smaku – program kulinarny
19:25 Sport; Pogoda	
19:45 Uwaga! – program interwencyjny	
19:55 Doradca smaku – program kulinarny	
	
20:05 Autentyczni – program rozrywkowy	20:05 Nigdy w życiu – kom. rom., Polska, 2004. Judyta mieszka w Warszawie, jest żoną niezłe prosperującego biznesmena. Mąż informuje ją niespodziewanie, że zamierza się z nią rozwieść...
21:00 Nietykali – obycz., Franc., 2011. Sparaliżowany milioner, poruszający się na wózku inwalidzkim, zatrudnia do pomocy czarnoskórego chłopaka z przedmieścia, który właśnie opuścił więzienie.	22:20 Żony Szawawy – reality show
23:35 SkyscraperDrapacz chmur – sens., USA, Hong Kong, 2018.	23:25 Temptation Island Polska – reality show
01:45 Bitwa o gości – program rozrywkowy	00:30 Laski na gigancie – USA, Kanada, Chiny, 2017
03:15 Superwizjer – mag. rep.	03:10 Nasz Nowy Dom – serial paradokumentalny
03:45 Uwaga! – program interw.	04:10 Zjedz Kambodżę – program podróżniczo-kulinarny
04:00 Nauka jazdy – program edukacyjny	04:45 Disco Gramy – program muzyczny
04:30 Recepta na stary dom	05:25 Telezakupy TV Okazje
05:00 Jak to jest zrobione – serial popularnonaukowy	

TVP Kultura	TV Puls
07:00 Muzyczne poranki	05:35 Kobra – oddział specjalny
07:20 Wędrowiec Polski – cykl reportaży	07:30 Złoto Mackenny – western, USA, 1969
08:00 Wydarzenie aktualne	10:15 Człowiek w żelaznej masce – przyg., USA, 1998. We Francji źle się dzieje, ale Ludwik XIV tego nie dostrzega. Muszkieterowie wkraczają do akcji.
08:30 Informacje kulturalne	12:50 Cast Away: Poza światem – przygod., USA, 2000
09:00 Oskar i pani Róża – fab., Franc., 2009	15:45 Niebo istnieje... naprawdę – obyczaj., USA, 2014. Zobaczyć prawdziwą historię Coltona Burpo – chłopca, który podczas operacji znalazł się na granicy życia i śmierci.
11:00 Chłopi – serial., Polska, 1972	17:45 Piękna i bestia – familijny, Franc., Niemcy, 2014. Zubożały kupiec, ojciec szóstki dzieci w wyniku nieszczęśliwych wydarzeń zmuszony jest do przeprowadzki na wieś.
12:05 Mieczysław Karłowicz – samotna wędrownica – dok.	20:00 Pies – kom., USA, 2022
13:10 Stawka większa niż życie – serial sensacyjny	
14:20 Informacje kulturalne	
14:50 Da Vinci odkodowany – dok., Franc., 2019	
15:55 Dzwonnik z Notre Dame – film kostium., Franc., 1956	
18:05 Księga Przechlewnia – Mówią o nich infrastruktura – prog. eduk.	
18:45 Którędy po sztukę – Swanenburgh – magazyn	
19:00 Scena muzyczna – Chopin by Leszek Możdżer – koncert	
	
20:00 Sen o jesieni – spektakl teatralny	22:05 Złap mnie, jeśli potrafisz – kom. krym., USA, 2002. Oparta na faktach historia najmłodszego w historii FBI fałszerza Franka Abagnale Jr, który w latach 60. wydłubił z banków ponad 2,5 mln dolarów.
21:05 Rozmowy istotne – Jon Fosse	01:00 Woźąc panią Daisy – obyczaj., USA, 1989. Po nieumyślnym wypadku, 72-letnia Daisy Werthan traci polisę ubezpieczeniową. Zostaje zatrudniony czarnoskóry kierowca.
21:30 Genialna przyjaciółka – serial, Włochy, 2022	03:00 Dzielnica strachu – serial kryminalny
22:35 Tanie Dranie – Kłopotowski i Moroz komentują świat – talk-show	04:00 Lombard. Życie pod zastaw – paradokument fabularny
23:20 Więcej niż fikcja – Film, żywy zapis naszej pamięci – dok., Kan., Hiszp., 2021	05:15 Taki jest świat – przegląd wydarzeń z całego globu.
01:35 Jazz.pl – Mateusz Pałka Trio – koncert	
03:20 Lekkie obyczaje – Uczciwy człowiek – dramat, Franc., Niemcy, Czechy, 2017	
05:40 Afisz kulturalny ekstra	
05:55 Jeszcze więcej kultury	

TVN 7	TV 4
05:00 Szkoła – program obycz.	06:00 Strażnik Teksasu 08:00 Ace Ventura Junior – kom., USA, 2009
06:55 Szpital – program obycz.	09:55 Świąteczna podróż – romans, Kanada, 2020
07:50 Ukryta prawda – program obyczajowy	11:45 Agent XXL – kom., USA, Niemcy, 2000
09:45 Pożyczalnia – film rodzinny, Wlk. Bryt., USA, 1997	13:50 Naga broń 33 i 1, 3: Ostateczna zniewaga – kom., USA, 1994
11:40 Pana Magorium cudowne emporium – film rodzinny, USA, Kan., 2007. Pan Magorium, właściciel niezwykłego sklepu z zabawkami, kończy właśnie 243 lata.	15:40 Pasażerowie – SF, USA, 2007. Pan Magorium, właściciel niezwykłego sklepu z zabawkami, kończy właśnie 243 lata.
13:35 Pingwiny z Madagaskaru – kom., USA, 2014	17:00 Policjantki i Policjanci – serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny 21:00 Banita – akcja, Chiny, USA, 2014
15:25 Tylko dla orłów – film wojenny, Wlk. Bryt., USA, 1969. Amerykański generał, koordynator planowanej inwazji aliantów, zostaje zestrzelony przez Niemców i uwięziony w Hohenwerfen, siedzibie SS i gestapo.	23:05 Zwykła sprawiedliwość – akcja, USA, 2014 01:10 Food Factory – program opisuje proces powstawania dań i przekąsek 02:10 „Kabaretowa Ekstraklasa” 02:25 Gwiazdy Kabaretu 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 – Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje
	
21:00 Piłsudski – obycz., Polska, 2019. „Piłsudski” to kino awanturnicze i płomienny romans. Prawdziwa historia Marszałka, jakiej jeszcze nie znać! To nie miało prawa się stać! Jest rok 1901. Józef Piłsudski ucieka...	09:10 Święty na każdy dzień 09:15 Życie wg. św. Jana Pawła II 09:30 Msza święta 10:45 Sanktuarium polskie 11:05 Cmentarz przy Lipowej 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gospodarce 12:00 Anioł Pański z Ojcem Św. Franciszkiem 12:20 Polskie dziedzictwo 12:50 Pedzelkiem z ogona wiewiórki pisane 13:20 Słowo życia 13:30 Koncert 14:50 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 15:20 Jeden Kościół, wielu świętych 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Wędrowiec Polski 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:10 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Opowieści z Księgi Cnót 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Miasto umarłych.

CZWARTEK • 2 listopada	
TVP 1	TVP 2
05:15 Dziedzictwo – serial	05:00 Na sygnale – serial fabularny
06:05 Złoty chłopak – serial obycz.	05:30 M jak miłość – serial
07:00 Transmisja Mszy Świętej	06:20 Czas w las – magazyn
07:30 Dobre historie – magazyn	06:55 Rodzinka.pl – serial komediowy
08:00 Wiadomości	07:30 Pytanie na śniadanie
08:10 Kwadrans polityczny	10:35 Panorama – program informacyjny
08:25 Informacje kulturalne	10:45 Pytanie na śniadanie
08:30 Pogoda poranna	11:20 Jan Sebastian Bach – Kantata sakralna „Der Herr denket als uns” – koncert
08:40 Ranczo – serial obycz.	11:50 Dla niesłyszących – Barwy szczęścia – serial
09:40 Komisarz Alex – serial krym.	12:30 Koło fortuny
10:35 Ojciec Mateusz – serial	13:15 Akacja 38 – serial kostiumowy
11:25 Korona królów. Jagiello-nowie – telenowela hist.	14:05 Va Banque – teleturniej
12:00 Wiadomości	14:35 Na sygnale – serial fabularny
12:10 Agrobiznes; Agropogoda	15:05 Krok od Nieba – serial kryminalny
12:35 Program rolny	
12:50 W jaskini nietoperzy – Wlk. Bryt., 2021	
14:00 Złoty chłopak – serial obyczajowy	
15:00 Wiadomości; Pogoda	
15:20 ALARM! – magazyn	
15:35 Gra słów. Krzyżówka	
16:05 Dziedzictwo – serial	
	
17:00 Teleexpress	16:00 Koło fortuny – teleturniej
17:15 Pogoda	16:35 Familiada – teleturniej
17:20 Jaka to melodia?	17:15 Zakazany owoc – serial obyczajowy, Turcja, 2020
17:55 Klan – telenowela	18:00 Panorama
18:25 Leśniczówka – serial obycz.	18:20 Va Banque – teleturniej
19:00 Jeden z dziesięciu – telet.	18:45 Akacja 38 – serial
19:30 Wiadomości	19:35 Barwy szczęścia – serial
20:05 Pogoda; Sport	20:50 Postaw na milion – teleturniej
20:15 ALARM! – magazyn	21:45 Polskie Biesiady – widowisko muzyczne
20:35 Ojciec Mateusz – serial	23:10 Godziny strachu – fab., Kan., USA, 2007. Poukladany świat Abby i Naila zostaje brutalnie wyrwany do góry nogami, gdy socjopata Tom uprowadza ich córkę Sophie.
21:30 Sprawa dla reportera	00:55 Bolivar – serial kostium.
22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas	01:55 Obce niebo – dramat, Polska, Szwecja, 2015
23:10 Ocaleni – reality show	
00:15 Tanie Dranie – talk-show	
00:55 Resortowe Dzieci – report.	
01:30 Archiwista 2 – serial krym.	
02:35 Miłość w czasach wojny	
03:35 Magazyn śledczy Anity Gargas	
04:10 Marian Józef Adamowicz. Wileńskie losy – dok.	

TVN	POLSAT
05:35 Uwaga! – program interw.	06:00 Nowy dzień z Polsat News
05:50 Ukryta prawda – program obyczajowy	08:40 Malanowski i Partnerzy – serial kryminalny
06:50 Kuchenne rewolucje – pr. kulinarno-rozrywkowy	09:40 Sekrety rodziny – program obyczajowy
07:45 Dzień Dobry TVN – magazyn	10:40 Dlaczego ja? – serial paradokumentalny
11:30 Ukryta prawda – program obyczajowy	11:40 Gliniarze – serial paradokumentalny
13:35 Szpital – program obycz.	12:50 Wydarzenia – program informacyjny
15:40 Doradca smaku – program kulinarny	13:20 Interwencja – magazyn reporterów
15:45 Kuchenne rewolucje – pr. kulinarno-rozrywkowy	13:40 Trudne sprawy – program obyczajowy
16:50 Detektywi – program krym.	14:40 Dlaczego ja? – serial paradokumentalny
17:55 Ukryta prawda – program obyczajowy	16:10 Pogoda
19:00 Fakty	16:15 Interwencja – magazyn reporterów
19:25 Sport	16:30 Na ratunek 112 – serial obyczajowy
19:35 Pogoda	17:00 Gliniarze – paradokument
19:45 Uwaga! – program interw.	18:00 Pierwsza miłość – serial
19:55 Doradca smaku – program kulinarny	
20:05 Autentyczni – program rozrywkowy	
	
21:00 Kuchenne rewolucje – pr. kulinarno-rozrywkowy	18:50 Wydarzenia – program informacyjny
22:10 Nie kłam, kochanie – kom., Polska, 2008. Młoda i wrażliwa Anna (Marta Żmuda-Trzebiatowska) ma tylko jedno marzenie: poznać wreszcie mężczyznę, który ją pokocha.	19:25 Gość Wydarzeń – rozmowa dnia
00:20 Wszyscy moi przyjaciele nie żyją – kom., Polska, 2020	19:45 Sport
02:25 Dowody zbrodni – serial krym., USA	19:55 Pogoda
03:30 Nauka jazdy – program edukacyjny	20:05 Nasz Nowy Dom
04:00 Recepta na stary dom – program edukacyjny	21:10 Przyjaciółki – serial
04:30 Jak to jest zrobione – serial popularnonaukowy	22:10 Miasto aniołów – melodramat, USA, Niemcy, 1998
05:00 Kto was tak urządził – program poradnikowy	00:50 Mój chłopak się żeni. – kom. romant., USA, 1997. Julianne postanawia nie dopuścić do zawarcia małżeństwa swojego byłego chłopaka, Michaela.
	03:05 Zjedz Kambodżę – program podróżniczo-kulinarny
	03:35 Nasz Nowy Dom
	04:40 Disco Gramy – prog. muz.
	05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura	TV Puls
07:00 Muzyczne poranki	06:00 Kobra – oddział specjalny – serial kryminalny
07:55 Księga Przechlewnia – Mówią o nich infrastruktura	08:00 Nash Bridges – Nash zostaje przypadkowo postrzelony przez Caitlin. W związku z tym musi na jakiś czas zrezygnować z pracy.
08:30 Którędy po sztukę – Swanenburgh – mag.	09:00 Lombard. Życie pod zastaw – paradokument fabularny
08:45 Dzwonnik z Notre Dame – film kostiumowy, Franc., 1956. Cyganka Esmeralda (Gina Lollobrigida) wykonuje urzekający taniec przed tłumem zachwyconych widzów. Z wieży katedry, spogląda na nią pożałdliwie alchemik Frollo (Alain Cuny).	10:00 Zbuntowany anioł – serial obyczajowy
11:00 Chłopi – serial., Polska, 1972	12:00 Zaklinaczka duchów – Pobliższe przedszkole jest nawiedzane przez ducha. Melinda postanawia interweniować.
12:05 Mistrz. Jan Matejko znany i nieznany – dok.	14:00 Lombard. Życie pod zastaw – paradokument fabularny
13:40 Scena muzyczna – Chopin by Leszek Możdżer – koncert	16:00 Kurierzy – serial paradokumentalny
14:40 Dziwak? – interpretacje – dokument	18:00 Lombard. Życie pod zastaw – paradokument fabularny
15:50 Portret podwójny – obycz., Polska, 2000	
17:50 Wędrowiec Polski – cykl reportaży	
	
18:30 Kabaret Starszych Panów – Zaopiekujcie się Leonem – widowisko	20:00 Green Book – obycz., USA, 2018. Stany Zjednoczone, rok 1962. Tony, drobny cwaniaczek z Bronxu, zostaje szoferem wybitnego muzyka Dona Shirleya
19:55 Czwartkowy klub filmowy – Żelazna dama – dramat, Franc., 2011. Królów było wielu, Żelazna Dama tylko jedna.	22:25 McImperium – biograf., USA, 2016. Ray Kroc to biznesman, który od lat walczy o swoje pięć minut sławy. Jednak każdy jego pomysł przeradza się w klęskę. Do czasu, gdy...
21:55 Informacje kulturalne	00:55 Bardzo wyjątkowi wysłannicy – kom., Franc., 2009
22:25 Głina – serial kryminalny	03:00 Dzielnica strachu – serial kryminalny
23:20 Midsommar. W biały dzień – horror, USA, 2019. W odciętej od świata szwedzkiej wiosce tubylcy obchodzą prastare święto związane z letnim przesileniem.	04:05 Taki jest świat – przegląd wydarzeń z całego globu.
01:55 Kino nocne – Labirynt – akcja, USA, 2013	05:00 Nash Bridges – serial kryminalny
04:40 Informacje kulturalne	
05:30 Afisz kulturalny ekstra	
05:45 Jeszcze więcej kultury	

TVN 7	TV 4
05:00 Szkoła – program obycz.	06:00 Strażnik Teksasu – film
06:55 Szpital – program obycz.	09:00 Nasz Nowy Dom
07:50 Ukryta prawda – program obyczajowy	09:50 Pierwsza miłość – serial obycz.
10:50 Zagadki losu – program obyczajowy	10:50 Policjantki i Policjanci – serial paradok. 12:55 Gliniarze – serial paradokumentalny
11:50 Opowieści małżeńskie – program obyczajowy	13:55 STOP Drogówka – serial policyjny 14:55 Policjantki i Policjanci – serial paradok. 17:00 Sekrety rodziny – program obyczajowy 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci – serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny 21:00 Eksperyment 23:00 American Pie: Księga miłości – kom., USA, 2009 01:00 Food Factory – program edukacyjny 02:00 Śmierć na 1000 sposobów 02:25 Gwiazdy Kabaretu 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 – Lista Przebojów
12:50 Szpital – Doktor Piotr Wójtowicz przyjmuje na oddział 18-latkę, który miał wypadek na koncercie rockowym.	
13:50 Sąd rodzinny – program sądowy	
14:50 Sędzina Anna Maria Wesołowska – s. sądowy	
15:50 Ukryta prawda – program obyczajowy	
16:55 Szpital – program obycz.	
17:55 Opowieści małżeńskie – program obyczajowy	
18:55 Ukryta prawda – program obyczajowy	
20:00 Hotel Paradise – reality show	
	
21:00 Wieczór gier – kom., USA, 2018. Max i Annie raz w tygodniu umawiają się z innymi parami na wieczór gier. Brat Maxa postanawia odrobnie podgrzać atmosferę i organizuje zabawę polegającą na rozwiązaniu zagadki morderstwa.	09:00 Na zdrowie 09:20 Opowieści z Księgi Cnót 09:45 Święty na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Mysłąc Ojczyzna 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Przygody pana Michała 12:50 Cmentarz przy Lipowej Tyg. „Niedziela” 13:30 Msza święta 14:35 Święty nie rodzi się po śmierci 15:40 Nowy Rozdział – rejs jachtu gen. Kułirskiego 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Z wędka nad wodę w Polskę i Świat 16:35 Regał 17:00 Modlitwa w Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu 19:25 Przyjaciele i bohaterowie 19:30 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Przygody pana Michała 22:30 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny

MAGDALENA MARIA
BUKOWIECKA
m.bukowiecka@
gazetaolsztynska.pl

10 zasad ikigai, jako wnio-
ski płynących
z mądrości
długowiecznych mieszkań-
ców wioski Ogimi, można
zinterpretować jako nawy-
ki związane ze stylem ży-
cia, które pozwalają star-
szym mieszkańcom Ogimi
żyć długo i cieszyć się swo-
im ikigai.

Wiadomo, że nasz — pol-
ski styl życia będzie zu-
pełnie inny niż stulatków
Ogimi. Pracujemy, miesza-
my w całkiem dużym
mieście lub w warminsko-
mazurskich miasteczkach,
mamy wiele obowiązków,
stresy finansowe, proble-
my w relacjach, problemy
zdrowotne i milion innych
rzeczy na głowie. Zasto-
sowanie wszystkich 10
zasad może być zatem dla
nas, mieszkańców Warmii
i Mazur, trudne, ale niektó-
re z nich są naprawdę łatwe
do wdrożenia.

Pamiętajmy, że to nie
są zasady, których trzeba
przestrzegać, aby osiągnąć
ikigai — to raczej sugestie
lub nawyki, które możemy
przyjąć, aby poprawić swo-
je zdrowie i samopoczucie,
by odkrywać swoje ikigai
i żyć nim. Pytanie, które
musimy zadać sobie na
samym początku, brzmi:
jakie zasady, które pomo-
gą mi w codziennym życiu,
mogę łatwo wdrożyć? A oto
całe 10 zasad Ikigai:

1. Bądź aktywny — nie odchodź na emeryturę

Ci, którzy rezygnują
z tego, co kochają robić
i co robią dobrze, tracą cel
w życiu. Dlatego tak ważne
jest, aby nawet po zakoń-
czeniu „oficjalnej” aktywno-
ści zawodowej nadal
robić rzeczy wartościowe,
robić postępy, nieść innym
piękno lub użyteczność,
pomagać i kształtować ota-
czający nas świat.

2. Zrób to powoli

Pośpiech jest odwrotnie
proporcjonalny do jako-
ści życia. Jak mówi stare
powiedzenie: „Idź powoli,
a zajdziesz daleko”. Kiedy
zostawimy za sobą pilne
sprawy, życie i czas nabie-
rają nowego znaczenia”.
Jeśli się spieszymy, oznacza
to, że nie mamy kontroli
i jesteśmy pod wpływem

stresu. Gdy podejmujemy
działania powoli, to
znak, że jesteśmy bardziej
świadomi swoich decyzji,
mamy kontrolę i częściej
nie robimy tego, czego
nie chcemy.

3. Nie napętniaj żołądka

Mniej znaczy więcej, tak-
że jeśli chodzi o jedzenie
na długie życie. Zgodnie
z zasadą 80 procent, aby
dłużej zachować zdrowie,
powinniśmy jeść trochę
mniej, niż pozwala nam
na to nasz głód, zamiast
się objadać. To japońskie
przysłowie tłumaczy się
jako „jedzenie tylko w 80
procentach powstrzymuje
lekarzy”. Hara hachi bun
me to 2500-letni japońskie
przysłowie, które oznacza
„żołądek pełny w ośmiu
częściach”. Najczęściej
słyszysz się, jak Japończycy
mówią „hara hachi bu” pod
koniec lub po zakończeniu
posiłku, aby wskazać, że
czują się prawie syty. War-
to zatem pomyśleć o hara
hachi bun me jak o man-
trze reprezentującej for-
mę opartego na mądrości
ograniczenia kalorii, którą
Japończycy praktykują od
setek lat. Można powie-
dzieć „Hara hachi bun me”
przed lub pod koniec posił-
ku, aby przypomnieć sobie,
że nie warto się przejadać.

4. Otaczaj się dobrymi ludźmi

Przyjaciele to najlep-
sze lekarstwo. Można im
zверить się ze zmartwień
podczas dobrej pogawęd-
ki, podzielić się historia-
mi, które rozjaśniają nasz
dzień, uzyskać porady, do-
brze się bawić i marzyć...
Innymi słowy — żyć. Jak
mawia Ishikawa Tatsuzō
— młodzi ludzie często
przyznają: „W moim życiu
nie ma ikigai”. To oczywi-
ste. Ludzie, którzy się izo-
lują, nie mogą mieć ikigai
— znaczenia ani celu. Iki-
gai można spotkać tylko
w relacjach międzyludzkich.
A to podkreśla wagę
relacji międzyludzkich. Bez
relacji i przyjaźni nie mo-
żemy doświadczyć połącze-
nia, intymności ani miło-
ści, ani nie możemy dzielić
się naszymi radościami,
nadziejami, zmaganiem i
lękami. Kiedy weźmie-
my pod uwagę, że obec-
nie więcej czasu spędza-
my samotnie, patrząc na
ekrany, niż spędzając czas
z przyjaciółmi — ta zasada
przypomina nam o znacze-
niu przyjaźni i wszystkich

IKIGAI, CZYLI JAPOŃSKIE SEKRETY DŁUGIEGO I SZCZĘŚLIWEGO ŻYCIA

BYĆ MOŻE KSIĄŻKA „IKIGAI: JAPOŃSKI SEKRET
DŁUGIEGO I SZCZĘŚLIWEGO ŻYCIA” AUTORSTWA
HÉCTORA GARCÍ I FRANCESCA MIRALLES A JEST
BARDZIEJ STUDIUM PRZYPADKU DOTYCZĄCYM ŻYCIA
DŁUGOWIECZNYCH MIESZKAŃCÓW OGIMI, MAŁEJ
WIOSKI NA OKINAWIE, NIŻ WYJAŚNIENIEM LUB
PRZEWODNIKIEM DO ZROZUMIENIA IKIGAI. ALE DOBRE
PRAKTYKI PODPATRZEĆ ZAWSZE MOŻNA...!

jej korzyściach. Zatem za-
miast przeglądać kanały
mediów społeczności-
wych, zadzwoń do stare-
go przyjaciela i umów się
na spotkanie, aby nadro-
bić zaległości.

5. Zadbaj o formę na następne urodziny

Woda porusza się; naj-
lepiej jest, gdy stale płynie
i nie stoi. Ciało, w którym
się poruszamy, wymaga co-
dziennej konserwacji, aby
mogło działać przez długi
czas. Ponadto ćwiczenia
uwalniają hormony, które
sprawiają, że czujemy
się szczęśliwi.

6. Uśmiechnij się

Pogodna postawa nie
tylko relaksuje, ale także
pomaga nawiązywać przy-
jaźnię. Dobrze jest dostrze-
gać rzeczy, które nie są tak
wspaniałe, ale nigdy nie
powinniśmy zapominać,
jaki to przywilej być tu i te-
raz, w świecie pełnym moż-
liwości.

7. Połącz się ponownie z naturą

Chociaż większość lu-
dzi żyje obecnie w mia-
stach, istoty ludzkie zo-
stały stworzone, aby być
częścią świata przyrody.
Powinniśmy do niego
często wracać, aby nała-
dować akumulatory. Czy
znacie japońskie słowo
shinrin-yoku? W tłuma-
czeniu dosłownym znaczy
„kąpiel leśną” — metafo-
rycznie oznacza kontakt
z naturą za pomocą pię-
ciu zmysłów: wzroku,
słuchu, smaku, węchu
i dotyku. Jest to praktyka
uważności, która pomo-
że ponownie połączyć się
z naturą, odmłodzić cia-
ło i dać umysłowi chwile
spokoju.

8. Podziękuj

Twoim przodkom, natu-
rze, która zapewnia Ci po-
wietrze, którym oddychasz
i jedzenie, które jesz, przy-
jaciół i rodzinie, wszyst-
kiemu, co rozjaśnia twoje

dni i sprawia, że czujesz
się szczęśliwy, że żyjesz.
Poświęć chwilę każdego
dnia na dziękczynienie,
azobaczysz, jak rośnie twój
zasób szczęścia.

9. Żyj chwilą

Przestań żałować prze-
szłości i bać się przyszło-
ści. Dziś jest wszystkim, co
masz. Wykorzystaj to jak
najlepiej. Spraw, aby było
warto pamiętać. Od chwili
przebudzenia do chwili za-
śnięcia nieustannie prowa-
dzimy ze sobą wewnętrzny
dialog. Nasz umysł skacze

od jednego zmartwienia
do drugiego i zapominamy
o byciu świadomym, obec-
nym, uważnym i żywym
w każdej chwili. Najlepiej
podsumował to Eckhart
Tolle w swojej książce „Po-
tęga teraźniejszości”, pi-
sząc: „Chwila obecna jest
wszystkim, co kiedykol-
wiek masz. Nigdy nie ma
takiego momentu, w któ-
rym twoje życie nie byłoby
«tym momentem». Czy to
nie fakt?»

10. Podążaj za swoim ikigai

Każdy z nas ma w sobie
pasję, wyjątkowy talent,
który nadaje sens naszym
dniom i motywuje do dzie-
lenia się tym, co najlepsze,
aż do samego końca. Kto
jeszcze nie wie, jakie jest
jego ikigai — jego misją
jest to odkryć. Pamiętaj-
my jednak, że nasze iki-
gai nie musi być jednym
wyjątkowym talentem,
bo to sprzeczne z japoń-
ską perspektywą ikigai.
Japoński autor Ken Mogi
opisuje ikigai jako spek-
trum i uważa, że człowiek
może mieć kilka ikigai, od
delektowania się poranną
kawą po pracę nad osią-
gnięciem celu definiujące-
go życie.

Jak pisał Ken Mogi
— „Ikigai nie wywodzi się
z jednego systemu warto-
ści. Pochodzi z bogatego
spektrum małych rzeczy,
z których żadna nie służy
wielkiemu celowi w życiu”.
Dlatego spokojnie można
zmienić ostatnią zasa-
dę na „Rozwiń poczucie
celu”. Cel jest centralnym
elementem ikigai i czymś,
co możemy rozwijać
i czuć, gdy robimy rzeczy
z ostrożnością i pracujemy
nad tym, aby przyczynić
się do dobra otaczających
nas osób. Nie musimy być
najlepszą wersją siebie,
wystarczy, że będziemy
szczerzy i autentyczni
we wszystkich momen-
tach życia.

Na podstawie
<https://ikigaitribe.com/>

REKLAMA

NEUROLOG
BEATA NOWAK
specjalista neurolog
poniedziałek 10:00-13:00
czwartek 10:00-13:00
Rejestracja tel. 89 534 23 33
w godz. 10:00-18:00
Olsztyn, ul. Pana Tadeusza 6
PANTAMED

Dr n. med.
JACEK NOWAK
specjalista chirurgii ogólnej
i naczyniowej
PRZYJMUJE: poniedziałek-piątek 16.00-18.30
REJESTRACJA TEL. w godz. 10⁰⁰-18⁰⁰
tel. 89 534 23 33
Olsztyn
ul. Pana Tadeusza 6 (PANTAMED)

**WEEKENDOWY
REPERTUAR HELIOS****Centrum Handlowe Aura,
Olsztyn, al. Piłsudskiego 16**

Piątek 27 października
PIĘĆ KOSZMARNYCH NOCY /
napisy: 12:15, 17:45, 20:15
SLOTHERHOUSE: Leniwa
śmierć / napisy: 18:15, 21:00
MIAŁO CIĘ NIE BYĆ: 14:45, 18:45
RÓŻYCZKA 2: 15:45, 19:45
SPOSÓB NA DUCHA / familij-
ny / od 6 lat / dubbing: 12:00,
15:00, 17:00
CZAS KRWAWEGO KSIĘŻYCA /
napisy: 13:30, 19:15
FIGURANT: 13:00
PSI PATROL: Wielki film / fa-
milijny / b.o. / dubbing: 13:00,
15:20, 17:30
CHŁOPI: 12:00, 17:15, 20:00
TEŚCIOWIE 2: 16:30

Sobota 28 października
El Clasico: FC Barcelona -
Real Madryt: 16:00
PIĘĆ KOSZMARNYCH NOCY /
napisy: 12:15, 18:45, 20:00, 21:15
SLOTHERHOUSE: Leniwa
śmierć / napisy: 14:30, 18:15
MIAŁO CIĘ NIE BYĆ: 13:30,
19:00

**WEEKENDOWY
REPERTUAR
KINA AWANGARDA
W OLSZTYNIE**

Piątek 27 października
„Miało cię nie być” - prod. Pol-
ska: godz. 17.30 sala studyjna
„Różyczka 2” - prod. Polska:
godz. 17.45 sala klubowa
„Klub cudownych kobiet”
- prod. Wielka Brytania, Irlan-
dia: godz. 18.00 sala arte
„Czas krwawego księżyca” -
prod. USA: godz. 19.00 sala
studyjna
„Poprzednie życie” - prod.
USA: godz. 19.45 sala klubowa
„Zabójca” - prod. Francja, USA:
godz. 19.45 sala arte

Sobota 28 października
„Czas krwawego księżyca” -
prod. USA: godz. 14.00 sala
studyjna
„Święto ognia” - prod. Polska:
godz. 14.15 sala klubowa-
ostatnie pokazy
„Oblicze Jezusa” - prod.
Polska: godz. 15.00 sala arte
-ostatnie pokazy
„Chłopi” - prod. Polska: godz.
16.00 sala klubowa
„Klub cudownych kobiet”
- prod. Wielka Brytania, Irlan-
dia: godz. 16.30 sala arte
„Miało cię nie być” - prod. Pol-
ska: godz. 17.30 sala studyjna
„Poprzednie życie” - prod.
USA: godz. 18.00 sala klubowa

DISNEY100: Nasze magiczne
Encanto / dubbing: 12:30
RÓŻYCZKA 2: 15:45, 19:45
SPOSÓB NA DUCHA / familij-
ny / od 6 lat / dubbing: 15:00,
17:00
CZAS KRWAWEGO KSIĘŻYCA /
napisy: 19:15
FIGURANT: 11:00
PSI PATROL: Wielki film / fa-
milijny / b.o. / dubbing: 10:15,
11:15, 13:30, 17:30
CHŁOPI: 11:30, 14:15, 17:15
TEŚCIOWIE 2: 16:45, 21:15

Niedziela 29 października
PIĘĆ KOSZMARNYCH NOCY
/ napisy: 12:15, 16:15, 18:45,
20:00, 21:15
SLOTHERHOUSE: Leniwa
śmierć / napisy: 14:30, 18:15
MIAŁO CIĘ NIE BYĆ: 13:30,
19:00
DISNEY100: Kraina lodu /
dubbing: 12:30
RÓŻYCZKA 2: 15:45, 19:45
SPOSÓB NA DUCHA / familij-
ny / od 6 lat / dubbing: 15:00,
17:00
CZAS KRWAWEGO KSIĘŻYCA /
napisy: 19:15
FIGURANT: 11:00
PSI PATROL: Wielki film / fa-
milijny / b.o. / dubbing: 10:15,
11:45, 14:00, 15:15, 17:30
CHŁOPI: 11:30, 14:15, 17:15
TEŚCIOWIE 2: 16:45, 21:15

„Różyczka 2” - prod. Polska:
godz. 18.15 sala arte
„Czas krwawego księżyca” -
prod. USA: godz. 19.00 sala
studyjna
„Zabójca” - prod. Francja, USA:
godz. 20.00 sala arte
„Sound of Freedom. Dźwięk
Wolności” - prod. USA: godz.
20.00 sala klubowa

Niedziela 29 października
„Czas krwawego księżyca” -
prod. USA: godz. 14.00 sala
studyjna
„Święto ognia” - prod. Polska:
godz. 14.15 sala klubowa-
ostatnie pokazy
„Oblicze Jezusa” - prod.
Polska: godz. 15.00 sala arte
-ostatnie pokazy
„Chłopi” - prod. Polska: godz.
16.00 sala klubowa
„Klub cudownych kobiet”
- prod. Wielka Brytania, Irlan-
dia: godz. 16.30 sala arte
„Miało cię nie być” - prod. Pol-
ska: godz. 17.30 sala studyjna
„Poprzednie życie” - prod.
USA: godz. 18.00 sala klubowa
„Różyczka 2” - prod. Polska:
godz. 18.15 sala arte
„Czas krwawego księżyca” -
prod. USA: godz. 19.00 sala
studyjna
„Zabójca” - prod. Francja, USA:
godz. 20.00 sala arte
„Sound of Freedom. Dźwięk
Wolności” - prod. USA: godz.
20.00 sala klubowa

27 PAŹDZIERNIKA**Wernisaż wystawy „Maszyna w ścianie”****Olsztyn**

Inkarnacje mitologicznych bestii, fantastyczne koncepty
oraz nienaturalnie wygięte postaci. Wernisaż wystawy gra-
fiki i rysunku Barda, studenta UWM, Bartosza Pawlaszka.
Godz. 18.00, Galeria Dobro, ul. Stare Miasto 24/25.

27 PAŹDZIERNIKA**Stand-up: Tomek Kolečki
„Komplementariusz”**

Na supporcie wystąpi
jedyński i niepowtarzalny Kuba Wu.

Godz. 18.00, Pub Sowa, ul. Zamkowa 2A.

27 PAŹDZIERNIKA**CEiK Koncertowo: Strachy na Lachy****Olsztyn**

CEiK Koncertowo powraca i to z mocnym, muzycznym
uderzeniem. Strachy Na Lachy to formacja powołana
przez Grabaża i Kozaka założycieli Pidżamy Porno. Cha-
rakterystyczne dla piosenek SNL są ciepłe, akustyczne
melodie, okraszone dźwiękami akordeonu i innych in-
strumentów, gwarantujących doskonały nastrój. Teksty
Grabaża zaś traktują o sprawach najważniejszych dla
niego i odbiorców: są to celne opisy otaczającej nas rze-
czywistości społeczno - politycznej, jak i stanów ducha,
roztрек zwykłego człowieka. Obowiązkowa pozycja dla
każdego fana rocka w naszym kraju i nie tylko!

Godz. 19.00, Aula im. A. Wasilewskiej, ul. Kościńskiego 11.

27 PAŹDZIERNIKA**Koncert symfoniczny****Olsztyn**

Mirosław Jacek Błaszczyk – dyrygent
Paweł Kowalski – fortepian
Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Warmińsko-Ma-
zurskiej

Program:

Claude Debussy – Mała suita

Maurice Ravel – Koncert fortepianowy G-dur

Johannes Brahms – IV Symfonia e-moll op. 68

Francuska lekkość i elegancja kontra niemiecka powaga
i koturnowość? Stereotypy na temat stylów narodowych
będzie można zweryfikować podczas koncertu. Zabrzmia
efektowne, barwne utwory francuskich mistrzów instru-
mentacji oraz monumentalna, ostatnia symfonia Johan-
nesa Brahmsa.

**Godz. 19.00, Filharmonia Warmińsko-Mazurska,
ul. Głowackiego 1.**

27 PAŹDZIERNIKA**„Kto ratuje jedno życie – ratuje cały świat”
– spotkanie z Mikołajem Grynbergiem**

Gościem podczas Fe-
stiwalu Mendelsohna
będzie Mikołaj Gryn-
berg. Na rozmowę
z pisarzem, fotogra-
fem, autorem repor-
taży, zatytułowane „Kto ratuje jedno życie – ratuje cały świat”, zaprasza Ewa Romanowska – politolożka i edu-
katorka, członkini Zarządu Fundacji „Borussia”.

Olsztyn

Tomek Kolečki za-
prasza na swój szó-
sty solowy materiał,
o wdzięcznej nazwie
„Komplementariusz”.
Na supporcie wystąpi

W czasie spotkania z Mikołajem Grynbergiem poroz-
mawiamy o tym, co jego książka „Jezus umarł w Polsce”
mówi nam o współczesnej Polsce – o stanie państwa i pra-
wa, ale przede wszystkim o wartościach ważnych dziś dla
Polek i Polaków w wymiarze zarówno indywidualnym,
jak i społecznym. Zadamy sobie pytanie, czy jesteśmy
w momencie, kiedy konieczne jest zredefiniowanie na-
szej opowieści o sobie samych, w której tradycyjnie takie
wartości jak gościnność i religijność dla wielu odgrywały
ważną rolę. Czy jako społeczeństwo jesteśmy gotowi na
zmiany, które dzieją się na naszych oczach? Porozma-
wiamy również o granicach, tych fizycznych i tych we-
wnętrznych, które regulują nasze poruszanie się i bycie
we współczesnym świecie.

Godz. 17.00, Dom Mendelsohna, ul. Zyndrama z Maszkowic 2.

28 PAŹDZIERNIKA**Koncert chóru Collegium Baccalarum****Olsztyn**

Olsztyński Chór Collegium Baccalarum pod dyrekcją
Agaty Wilińskiej obchodzi w tym roku 35-lecie. Zespół
jest laureatem wielu konkursów oraz tegorocznej nagro-
dy marszałka województwa warmińsko-mazurskiego.

**Jubileuszowy koncert pt. „Pięknie żyć” odbędzie się
28 października o godz. 17 w Państwowej Szkole
Muzycznej I i II st. w Olsztynie. Wstęp wolny.**

28 PAŹDZIERNIKA**Disco Symfonicznie****Olsztyn**

Po sukcesie projektu James
Bond Symfonicznie, Orkiestra
i Studio Wokalne UWM przy-
gotowały dla Was prawdziwą
bombę. Przeniesiemy Was
w lata 70-te, aby przypomnieć
największe hity muzyki disco
w symfonicznych aranżacjach.

Wystąpią: Orkiestra Akademicka i Studio Wokalne
UWM; Rafał Krauze - Dyrygent, Konferansjer; Urszula
Bojerszo - Przygotowanie wokalne.

**Godz. 18.00, Centrum Konferencyjne UWM,
ul. Dybrowskiego 11.**

28 PAŹDZIERNIKA**Muzyczne płasy****Olsztyn**

Umuzyczniające zajęcia dla dzieci w wieku 5-7 lat.
Zajęcia mają na celu rozwijanie kreatywności, koordy-
nacji ruchowej, zdolności słuchowych oraz społecznych.
Poprzez wspólne śpiewanie i muzykowanie dzieci będą
uczyć się współpracy, słuchania innych, wyrażania siebie
oraz rozwijać swoje talenty muzyczne.

Godz. 11.00, WBP (sala konferencyjna), ul. 1 Maja 5.

29 PAŹDZIERNIKA**Koncert Michała Bajora****Olsztyn**

Michał Bajor – „No, a ja?”, to kolejna płyta artysty,
jego nowe muzyczne i tekstowe wyzwania. Pomysłem
było nagranie jeszcze raz, w nowych aranżacjach, pio-
senek, które śpiewał dawno, a o których przypomnie-
nie prosiła przez lata jego publiczność. Na krążku
znaleźć się też miała jedna piosenka z muzyką Micha-
ła. W rezultacie Michał Bajor skomponował aż pięć
utworów! Pierwszy raz wystąpił też w roli autora teks-
tów – trzy piosenki wyszły spod jego pióra. Dodatkowo
stworzył muzykę do tekstu Wojciecha Młynarskiego
oraz kompozycję, do której z kolei słowa napisał dla
niego Artur Andrus.

**Godz. 18.00, Filharmonia Warmińsko-Mazurska,
ul. Głowackiego 1.**

KASA DLA ASA

**Program stypendialny
dla uczniów szkół
branżowych I i II stopnia
oraz techników**

**NABÓR
WNIOSKÓW DO
31.10.2023**

Do zdobycia stypendium w wysokości 1000 zł

REGULAMIN I WNIOSEK :

www.wmsse.com.pl/kasadlaasa

**Fundator stypendiów:
Warmińsko-Mazurska
Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.**

**Polska
Strefa Inwestycji**

**Warmińsko-Mazurska
Specjalna Strefa Ekonomiczna**

**MAGDALENA MARIA
BUKOWIECKA**
m.bukowiecka@
gazetaolsztynska.pl

Zacznijmy od tego, że do kontroli organów Państwowej Inspekcji Pracy nie trzeba się specjalnie przygotowywać, a pracodawca, który przestrzega prawa pracy, w szczególności przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisy dotyczące legalności zatrudnienia i innej pracy zarobkowej, nie powinien się obawiać wizyty inspektora pracy. Jak dokładnie przebiega taka kontrola? Co jest jej przedmiotem? Jakie kary grożą tym pracodawcom, którzy prawa pracy nie przestrzegają? Czy tylko kontrole?

Kontrola — czego dokładnie?

Do zadań Państwowej Inspekcji Pracy należy nadzór i kontrola przestrzegania przepisów prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów dotyczących stosunku pracy, wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, czasu pracy, urlopów, uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem, zatrudniania młodocianych i osób niepełnosprawnych. PIP sprawdza również legalność zatrudnienia oraz wykonywanie pracy przez cudzoziemców, a także wiele innych obszarów — co roku urzędnicy nadzorują nawet kilkadziesiąt tysięcy różnych firm. Do celów takiej wizyty w zakładzie pracy należy przede wszystkim ustalenie stanu faktycznego — czyli w jaki sposób są realizowane prawa i obowiązki w zakresie BHP oraz prawa pracy. Podstawą prawną dla działań urzędu jest Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy. Przepisy, których zapisów musi przestrzegać pracodawca, to przede wszystkim Kodeks pracy i Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. PIP może skontrolować zarówno przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, jak i wszystkie rodzaje spółek, bez względu na branżę.

Kogo kontrolują?

Kontroli Państwowej Inspekcji Pracy podlegają m.in. 1) pracodawcy — a w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kontroli legalności zatrudnienia także niebędący pracodawcami przedsiębiorcy i inne jednostki organizacyjne, na rzecz których jest świadczona praca przez osoby fizyczne, w tym przez osoby wykonujące na własny rachunek działalność gospodarczą, bez względu na podstawę świadczenia tej pracy,

5) przedsiębiorcy albo inne jednostki organizacyjne, na rzecz których w ramach prowadzonej przez te podmioty działalności jest wykonywane zlecenie lub są świadczone usługi przez przyjmującego zlecenie lub świadczącego usługi — w zakresie wypłacania takim osobom wynagrodzenia w wysokości wynikającej z wysokości minimalnej stawki godzinowej, — zwani dalej „podmiotami kontrolowanymi”.

tu lub oddanych do użytku pod względem spełniania przez nie zasadniczych lub innych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

„Program działania Państwowej Inspekcji Pracy na lata 2022-2024” — co to za dokument?

— Państwowa Inspekcja Pracy opracowuje wieloletnie i jednoroczne programy działania. Rok 2023 jest drugim rokiem realizacji trzyletniego

prewencji wypadkowej i szeroko rozumianej promocji ochrony pracy. W ramach zadań, koordynowanych centralnie, różnymi formami działań prewencyjno-promocyjnych zamierzamy objąć przynajmniej 1,8 tys. podmiotów (pracodawców i przedsiębiorców, pracowników, rolników indywidualnych, uczniów, studentów i innych odbiorców działań).

Planując zadania, Państwowa Inspekcja Pracy opiera się na obserwacji

nych i instytucjonalnych. Podczas planowania poszczególnych działań bierzemy pod uwagę zalecenia formułowane przez Radę Ochrony Pracy oraz komisje sejmowe, a także plany działania Komitetu Wyższych Inspektorów Pracy (SLIC) i Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy, jak również założenia strategii UE na rzecz bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Na lata 2022-2024, przyjęte zostały trzy kluczowe priorytety w działalności Państwowej Inspekcji Pracy. Są to:

- strategia kontroli i działań prewencyjnych dla sektora budowlanego,
- strategia kontroli zagrożeń chemicznymi czynnikami środowiska pracy,
- strategia wzmożonego nadzoru nad zakładami pracy.

ZAPLANOWANE,
SZEROKO ZAKROJONE,
DŁUGOFALOWE
DZIAŁANIA KONTROLNE,
A TAKŻE DORADCZE
I INFORMACYJNE
W WYŻEJ WYMIENIONYCH
STRATEGICZNYCH
OBSZARACH MAJĄ NA
CELU WYEGZEKWOWANIE
STOPNIOWEJ,
SYSTEMATYCZNEJ
I TRWAŁEJ POPRAWY
WARUNKÓW PRACY
— MÓWI JAROSŁAW
KOWALCZYK.

Jeśli PIP pragnie dokonać inspekcji w siedzibie przedsiębiorstwa, kierownictwo ma obowiązek udostępnić wszystkie pomieszczenia swojej siedziby, zakładu pracy oraz innych jednostek czy miejsc, w których przechowywane są dokumenty. Kontroler może dokładnie oglądać wszystkie pomieszczenia, maszyny czy sprzęty. Może ponadto żądać wyjaśnień, rozmawiać z pracownikami, a nawet wzywać byłych pracowników. Dodatkowo niektóre z czynności mogą odbywać się w okręgowych i głównych siedzibach inspektoratu pracy.

Kiedy PIP może dokonać kontroli zakładu?

— Inspektorzy pracy są uprawnieni do przeprowadzania, bez uprzedzenia i o każdej porze dnia i nocy, kontroli przestrzegania przepisów prawa pracy,

PRZYCHODZI INSPEKTOR PRACY NA KONTROLĘ...

I CO? I ZARAZ STRACH SIĘ BAĆ? MAŁO KTO WIE, ŻE INSPEKCJĘ PRACY JAKO ORGAN NADZORU I KONTROLI POWOŁAŁ JUŻ W 1919 R. ÓWCZESNY NACZELNIK PAŃSTWA JÓZEF PIŁSUDSKI. A TO OZNACZA, ŻE OD PONAD WIEKU URZĄD STOI NA STRAŻY PRAWA PRACY I PATRZY NA RĘCE PRACODAWCOM — W TROSCE O ZATRUDNIANYCH PRZEZ NICH PRACOWNIKÓW.

2) podmioty świadczące usługi pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego oraz pracy tymczasowej,
3) przedsiębiorcy, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni,
4) pracodawcy delegujący pracowników na terytorium RP,

Co, gdzie, kiedy?

Co dokładnie sprawdza inspekcja? Czas pracy, urlopy, zatrudnianie młodocianych, obcokrajowców i osób z niepełnosprawnością, uprawnienia rodzicielskie, wypłaty wynagrodzeń (m.in. terminy i stawki), opłaty składek na Fundusz Pracy, przestrzeganie wymagań BHP.

PIP przeprowadza również kontrole wyrobów wprowadzonych do obro-

Programu działania PIP na lata 2022-2024 — wyjaśnia Jarosław Kowalczyk, okręgowy inspektor pracy w Olsztynie. — Ogółem, w 2023 r. planujemy przeprowadzić na terenie województwa warmińsko-mazurskiego 2,2 tys. kontroli. Na coraz większą skalę wprowadzamy także pozakontrolne formy działań, szczególną wagę przywiązując do działań prewencyjnych z zakresu

aktualnych problemów występujących w obszarze ochrony pracy, śledzeniu zmian przepisów w tym zakresie oraz analizie dotychczasowych wyników działalności, danych statystyki publicznej dotyczących wypadków przy pracy i osób pracujących w warunkach zagrożenia czynnikami środowiska pracy. Uwzględniamy również propozycje zgłoszone przez partnerów społecz-

w szczególności stanu bezpieczeństwa i higieny pracy, kontroli przestrzegania przepisów dotyczących legalności zatrudnienia, kontroli wypłacania wynagrodzenia w wysokości wynikającej z wysokości minimalnej stawki godzinowej oraz kontroli przestrzegania przepisów dotyczących ograniczenia handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni. Kontrolę przeprowadza się po okazaniu legitymacji służbowej potwierdzającej tożsamość i uprawnienia inspektora pracy lub innego upoważnionego pracownika Państwowej Inspekcji Pracy. Kontrolę przedsiębiorcy przeprowadza się po okazaniu legitymacji służbowej i upoważnienia do jej przeprowadzenia — wyjaśnia Jarosław Kowalczyk.

Czyli — w praktyce możliwa jest więc kontrola PIP bez zapowiedzi, możliwe jest jednak zawiadomienie przez urzędników o swoich planach.

Jakie dokumenty sprawdza PIP?

Przede wszystkim akta osobowe pracowników i wszystkich osób współpracujących na zasadzie różnych umów, w tym aktualność szkolenia z zakresu BHP, wprowadzone instrukcje, procedury i regulaminy, plany, rysunki, dokumentację techniczną, dokumentację dotyczącą np. budowy czy przebudowy zakładu pracy, decyzje innych organów kontroli, np. ZUS czy urzędu skarbowego.

Ile lat wstecz sięga inspekcja? Prawo nie mówi dokładnie, z jakiego okresu dokumentacja może być analizowana. Najczęściej jednak kontroler bada dokumenty do 3 lat wstecz — po 3 latach dochodzi do przedawnienia roszczeń ze stosunku pracy. Ale wszystkie terminy dotyczące przechowywania dokumentacji warto dokładnie znać i nie skracać tego okresu samodzielnie.

Jak się przygotować do kontroli PIP?

— Czynności kontrolne podejmowane przez inspektorów pracy, w tym wydawane środki prawne, mają na celu usunięcie bezpośrednich zagrożeń wypadkowych oraz ograniczenie wpływu niebezpiecz-

nych i szkodliwych czynników środowiska pracy na pracowników i inne osoby pracujące — mówi Jarosław Kowalczyk. — Kontrole i wydawane decyzje administracyjne przyczynią się do zmniejszenia ryzyka wystąpienia wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Eliminują niebezpieczne metody pracy, niewłaściwą organizację pracy, poprawiają jej ergonomię celem ograniczenia przeciążeń układu mięśniowo-szkieletowego. Powodują także prawidłowe przygotowanie pracowników do pracy, wyposażenie stanowisk pracy w niezbędne środki ochrony zbiorowej, a osoby pracujące — w wymagane środki ochrony indywidualnej oraz ich prawidłowe stosowanie.

W zakresie prawnej ochrony pracy priorytetem działań Państwowej Inspekcji Pracy pozostają kontrole dotyczące czasu pracy oraz wypłaty wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy. Są to najczęściej naruszane unormowania, co potwierdzają dane statystyczne, w tym zgłaszane do urzędu skargi, z których blisko połowa dotyczy kwestii związanych z przedstawioną tematyką.

Kontynuowane są również czynności sprawdzające przestrzeganie zakazu zawierania umów cywilnoprawnych w warunkach wskazujących na istnienie stosunku pracy, a także przepisów o minimalnej stawce godzinowej dla osób świadczących pracę na podstawie umów

zlecenia i umów o świadczenie usług. W tych obszarach nadal ujawniane są znaczące nieprawidłowości, dlatego też weryfikacji wymagają warunki świadczenia pracy na podstawie umów zlecenia i umów o dzieło, a także umów zawartych z osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą — w szczególności z uwzględnieniem powtarzalności ich zawierania.

Była kontrola — i co?

Łamanie praw pracowników, np. niedotrzymanie terminu wypłaty, wybór niewłaściwego rodzaju umowy, brak badań lekarskich... Kontrola PIP może wykazać właśnie tego typu uchybienia i nieprawidłowości. Wszystkie one zostają ujęte w protokole, czyli dokumencie kończącym inspekcję, podpisanym przez inspektora pracy, który przeprowadził kontrolę, oraz osobę reprezentującą podmiot kontrolowany.

Jeszcze przed podpisaniem protokołu kontroli kontrolowanemu przysługuje prawo zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia należy zgłosić na piśmie w terminie 7 dni od dnia przedstawienia protokołu. Inspektor pracy przeprowadzający kontrolę zobowiązany jest zbadać zgłoszone zastrzeżenia i — w przypadku stwierdzenia ich zasadności — zmienić lub uzupełnić odpowiednią część protokołu.

Kary i konsekwencje za łamanie prawa i nieprawidłowości obejmują m.in. mandat w wysokości 1000-2000 zł lub grzywnę 1000-30 000 zł, nakaz usunięcia uchybień w konkretnym terminie, nakaz wstrzymania prac lub działalności, nakaz wykonania badań i pomiarów, wyciągnięcie konsekwencji w stosunku do winnych.

Czy tylko kontrole?

— Zadania kontrolne uzupełniane są o działania edukacyjno-informacyjne, adresowane zarówno do pracodawców, jak i podmiotów powierzających pracę na innej podstawie niż umowa o pracę, jak również do osób wykonujących pracę. Ich celem jest kształtowanie właściwych postaw społecznych i przekonanie o korzyściach wynikających z pracy podejmowanej legalnie, w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawa pracy — wyjaśnia Jarosław Kowalczyk.

— Kierując się tymi przekonaniem, Państwowa Inspekcja Pracy w 2023 r. realizuje kampanię prewencyjno-kontrolną „Budowa. STOP wypadkom!”, adresowaną do przedstawicieli branży budowlanej, charakteryzującej się wysokimi wskaźnikami wypadkowości oraz dużą liczbą nieprawidłowości odnotowywanych w kontrolach PIP.

— Realizowane są również działania na rzecz edukacji młodzieży szkolnej i akademickiej w zakresie prawa i bezpieczeństwa pracy w ramach ogólnopolskiej kampanii „Legitna praca”. Inspekcja pracy zrealizuje ponadto w szkołach i na uczelniach program edukacyjny „Kultura bezpieczeństwa”. Ważnymi adresatami działań Państwowej Inspekcji Pracy są pracodawcy z mikroprzedsiębiorstw i średnich zakładów pracy, przede wszystkim należących do branż wysokiego ryzyka wypadkowego, a także firmy, w których mają miejsce ciężkie, śmiertelne, zbiorowe lub powtarzalne wypadki przy pracy. Właśnie dla tego typu firm inspekcja pracy prowadzi programy prewencyjne będące bezpośrednim wsparciem w dążeniu do poprawy bezpieczeństwa pracy w zakładach pracy. Kluczowy jest program

— KONTROLE I WYDAWANE DECYZJE ADMINISTRACYJNE PRZYZCYNIAJĄ SIĘ DO ZMNIEJSZENIA RYZYKA WYSTĄPIENIA WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROBY ZAWODOWYCH. ELIMINUJĄ NIEBEZPIECZNE METODY PRACY, NIEWŁAŚCIWĄ ORGANIZACJĘ PRACY, POPRAWIAJĄ JEJ ERGONOMIĘ CELEM OGRANICZENIA PRZECIĄŻEŃ UKŁADU MIĘŚNIOWO-SZKIELETOWEGO.

„Efektywne zarządzanie ryzykiem zawodowym”. Z myślą o najmniejszych przedsiębiorstwach realizowany jest program „Zdobądź Dyplom PIP”. Ofertę dla pracodawców uzupełnia program profilaktyczny „Przeciwdziałanie negatywnym skutkom stresu w miejscu pracy”, który jest działaniem zaradczym w obszarze zagrożeń psychospołecznych.

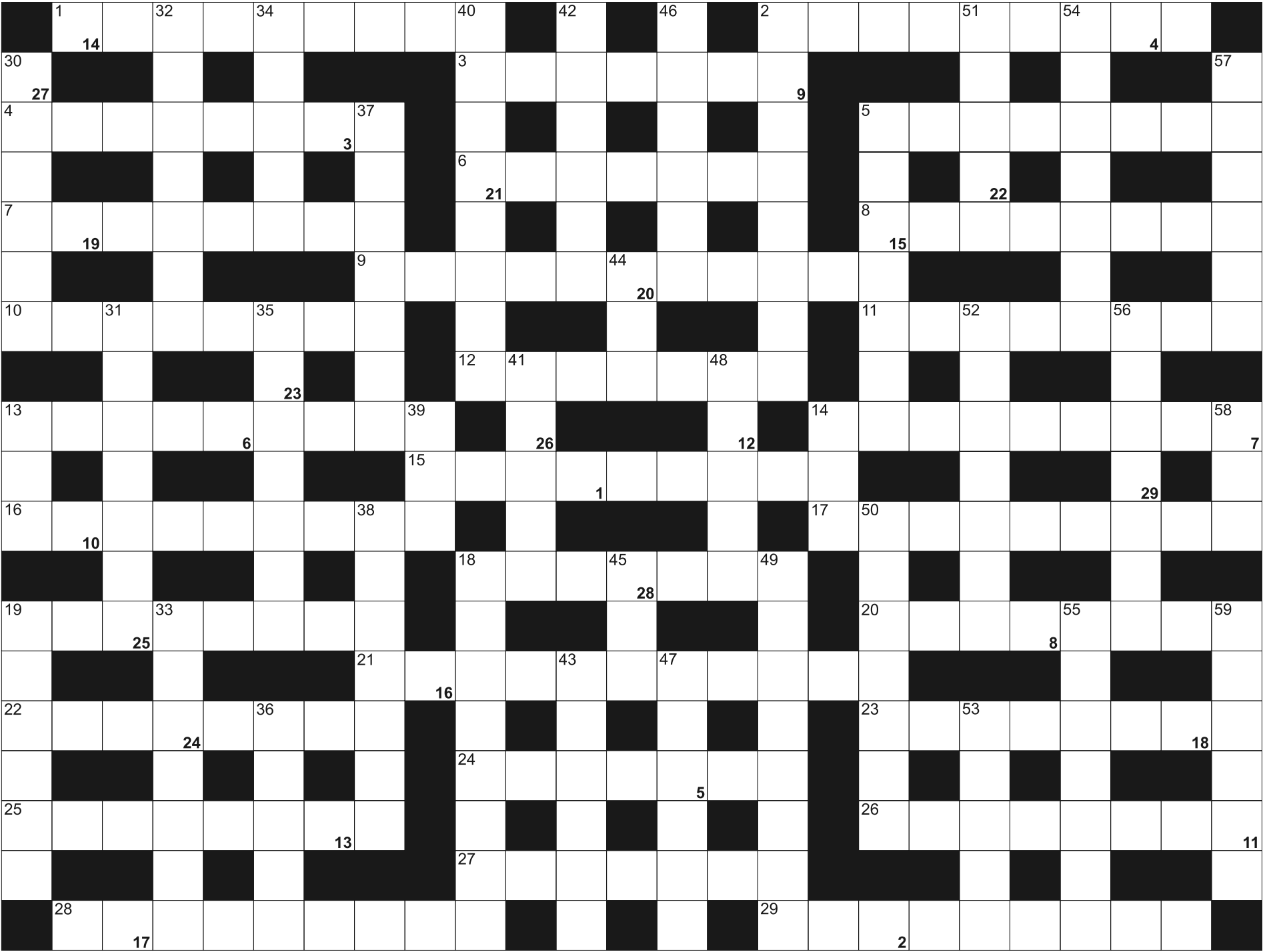
— W ramach swoich ustawowych działań PIP inicjuje przedsięwzięcia w sprawach ochrony pracy w rolnictwie indywidualnym. Istotnym elementem programu profilaktyki wypadkowej osób związanych z rolnictwem są wizyty w gospodarstwach rolnych oraz miejsc prowadzenia prac rolniczych. W celu popu-

laryzacji wiedzy o zagrożeniach przy pracy w gospodarstwach rolnych, urząd organizuje również szkolenia, prelekcje i konkursy dla rolników, ich rodzin i osób mieszkających na wsi — mówi Jarosław Kowalczyk.

Ponadto Państwowa Inspekcja Pracy prowadzi różnorodne działania prewencyjno-promocyjne na rzecz wykonywania przez obywateli Ukrainy legalnej pracy na terytorium RP, a także działania informacyjne dot. pracy zdalnej. Uzupełnieniem działań edukacyjno-informacyjnych urzędu są konkursy i konferencje tematyczne, a także udostępnianie wszystkim zainteresowanym publikacji i materiałów do samokształcenia. Uczestniczymy również w targach, wystawach i spotkaniach branżowych dotyczących bezpieczeństwa i prawa pracy.

Warto dodać, że Okręgowy Inspektorat Pracy w Olsztynie został uhonorowany certyfikatem uznania przez Europejski Urząd do spraw Pracy, za zrealizowanie 3 edycji akcji informacyjno-poradniczej „Patent na pierwszą pracę”. Akcja, którą kierujemy do młodzieży szkolnej i akademickiej podejmującej pracę sezonową na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, jak również do przedsiębiorców i pracodawców zatrudniających lub w przyszłości zamierzających powierzać pracę osobom młodym. Ma ona na celu upowszechnienie wiedzy o przepisach prawa pracy przy zatrudnianiu, w szczególności o uprawnieniach i obowiązkach związanych z określonymi rodzajami umów, czasem pracy, wynagrodzeniem oraz zagrożeniami zawodowymi, które mogą wystąpić podczas wykonywania pracy. W ramach kampanii w miejscowościach turystycznych na terenie Warmii i Mazur pojawiają się specjalne stoiska, przy których można skorzystać z pomocy prawnej ekspertów Okręgowego Inspektoratu Pracy w Olsztynie oraz otrzymać ulotki i broszury z zakresu prawa pracy i bhp. Wydarzeniu towarzyszą również relacje mediów, w tym „Gazety Olsztyńskiej”.

Krzyżówka klasyczna z hasłem

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 29, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2		3	4	5	6	7		8	9	10	11	12	13	14		15	16		17	18	19		20
21	22	23	24		25	26	27	28	29															

POZIOMO: 1) państwo wyspiarskie z Jawą; 2) marka amerykańskich samochodów; 3) dane kontaktowe potocznie; 4) przekupstwo, łapownictwo; 5) stopień oficera w policji; 6) croissant; 7) wyjechał z ojczyzny na stałe; 8) zdrowy ale zaraża; 9) spadek temperatury; 10) szklane z rybkami; 11) stan USA ze stolicą w Richmond; 12) nowicjuszka w zawodzie; 13) bosi lub trzewiczkowy, zakonnik; 14) gra z rakieta i lotką; 15) Giovanni, napisał "Dekameron"; 16) niejeden na cmentarzu; 17) hodowla zwierząt lub uprawa roślin; 18) akcjonariusz banku; 19) posezonowa w sklepie; 20) adwokaci i mecenasi; 21) stolica Dagestanu; 22) konkurent fajki i cygara; 23) człowiek chory na

cukrzyce; 24) w mitologii greckiej pół kobieta i pół wąż; 25) rządzą w zajętych, podbitym kraju; 26) lrek oficjalnie; 27) podłużne, przekładane ciastko z kremem; 28) naciek krystaliczny w jaskini; 29) stała opłata np. za telefon. PIONOWO: 2) kamień imitujący diament; 5) do podlewania roślin; 13) metalowa beczka na piwo; 14) pierwiastek chemiczny B; 18) Verónica Michelle, była prezydent Chile; 19) górską to zmienka; 30) skąpiec, dusigrosz; 31) ogon komety; 32) wilgotny, tropikalny las; 33) jej stolicą Addis Abeba; 34) trzecia zmiana; 35) leży pod sosną; 36) trzy minuty w ringu; 37) urządzenie na żetony; 38) gatunek żółtego sera; 39) zwrot w tytułach poradników; 40) stan chaosu,

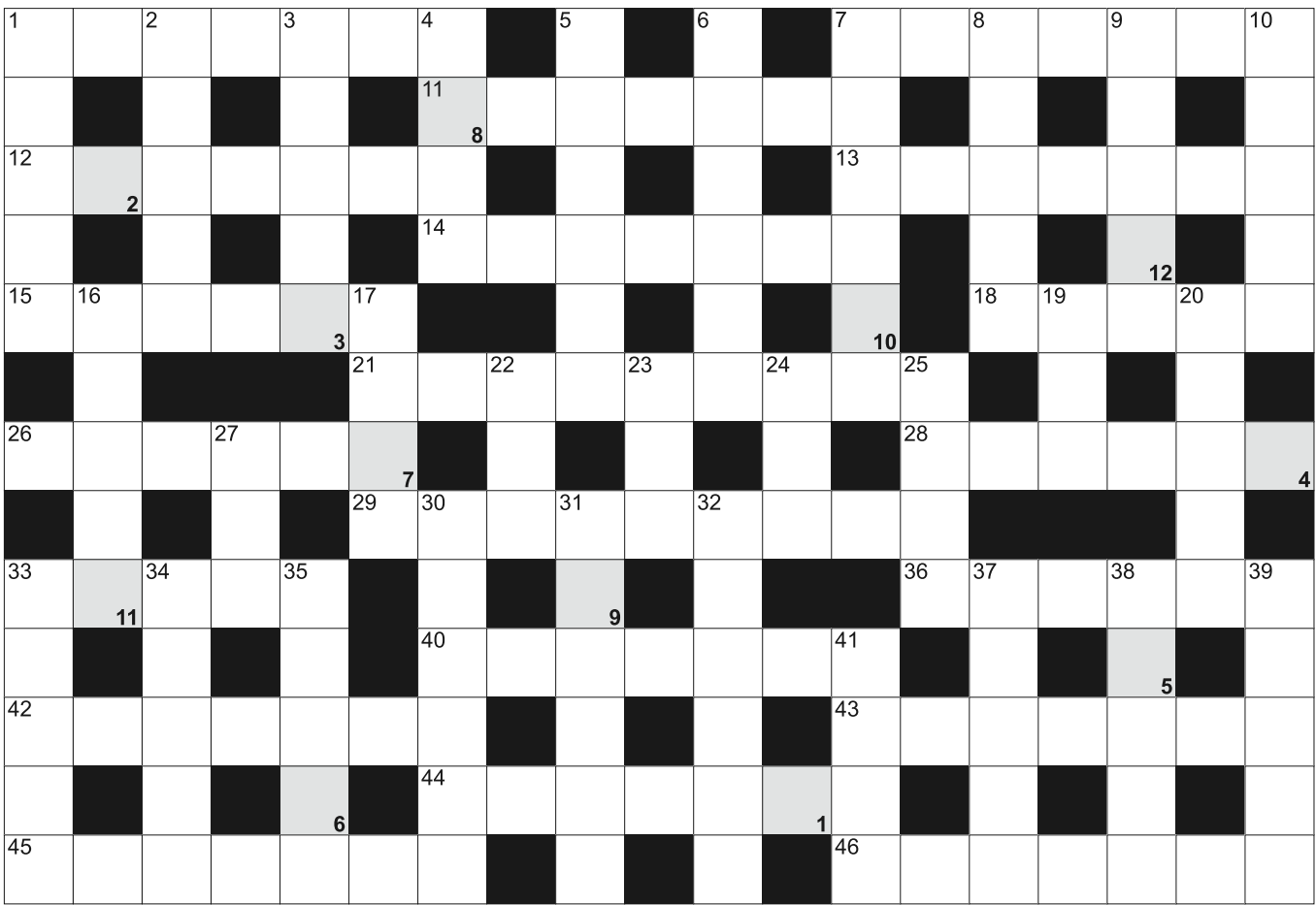
bezzrząd; 41) dziesięć złotych potocznie; 42) łopata helikoptera; 43) największa wyspa Irlandii; 44) zimny, gęsty sos do maczania pieczywa; 45) tkanina do przykrycia się, pled; 46) inaczej klonik, roślina ze słazowatych; 47) Bohdan, wybitny poeta z Puław; 48) obróbka żelaza, póki gorące; 49) mieszkanka Riazania; 50) zbędne kawałki po produkcji; 51) brat Romulusa, założyciela Rzymu; 52) graniczy z Węgrami i Serbią; 53) miejsce walk gladiatorów; 54) polska marka obuwia pod szyldem CCC; 55) Julius, były prezydent Tanzanii i Tanganiki; 56) krótkie informacje, zapiski na marginesie; 57) różanecznik, rododendron; 58) postać Keanu Reeves'a z filmu "Matrix"; 59) mafia japońska.

SUDOKU

			1	2	5			6
1		8		6				9
		7		9		4		
		1		3	9			8
			5	4				7
6				7				
		6	7	8	3	2		1
7			6	5	2			
5	8			1		6		

1			3		9		5	2
6					1			
		9		6		3	1	
5	9	2	4	3			7	
				9			2	
	8					5	4	9
	3	7						5
	2	5		7			6	
4		1		5	2		3	7

	4						8	7
	7		9			3	1	
	2				4			
		7	2		9	4	5	
	6	9	3	5	8	7		
2	9			7	6			
		5	4				7	
7	1			8	3			4

Krzyżówka klasyczna z hasłem

POZIOMO: 1) dawny robotnik rolny; 7) płytki pod prysznicem; 11) fleksja lub wariant; 12) cypryjskie góry z Olimbossem; 13) Anatolij, napisał "Dzieci Arbatu"; 14) pierwszej pomocy lub prasowy; 15) największa wyspa Marianów Północnych; 18) kraj z Katmandu; 21) Wyspa Męczeniów dzisiaj; 26) Masterton, brytyjski pisarz; 28) bohater książki, filmu; 29) nauka zajmująca się węchem; 33) sala lekcyjna; 36) odgłos łamania gałęzi; 40) rzecz rzadka i niezwykle cenna; 42) żubrowka, gatunek trawy; 43) metylomorfiny inaczej; 44) Andegaweńska, królowa Polski; 45) obrazek, ilustracja; 46) pasożyt drzew.

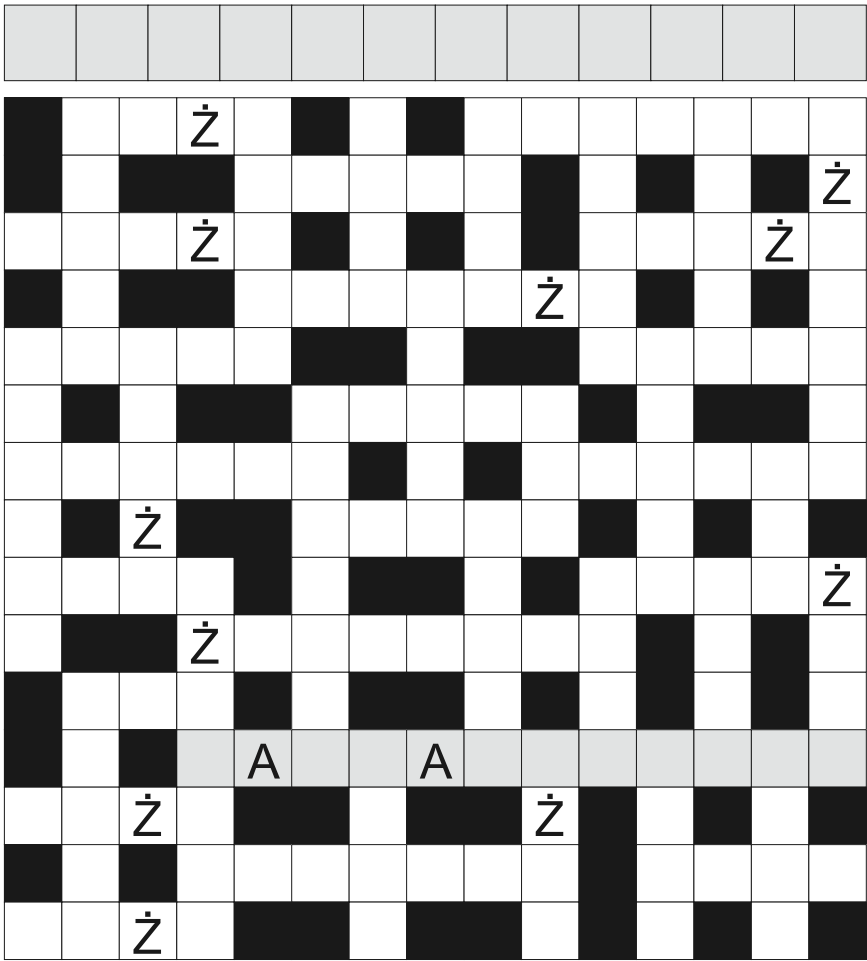
PIONOWO: 1) koczokodan rudy inaczej; 2) główna rzeka zachodniej Gruzji; 3) kot z Borneo krócej; 4) spaliniowa do trawy; 5) niewesoło; 6) imię żony Rembrandta; 7) legowisko niedźwiedzi lub dzików; 8) Viktor, premier Węgier; 9) dokonywany w sklepie; 10) podkuwał konie; 16) Phnum, najwyższy szczyt Kambodży; 17) Kapitan z powieści Juliusza Verne'a; 19) o byłym mężu; 20) objęcie wyższego stanowiska; 22) sen paradoksalny; 23) szkodnik żerujący w odzieży; 24) przepływa przez indyjski Nagpur; 25) na czele klasztoru katolickiego; 27) pierwiastek Hs; 30) protest w fabryce; 31) toczą się w sejmie; 32) inaczej chmielogrób; 33) mały statek rybacki; 34) zwrotny na przesyłce; 35) miasto św. Tomasza, filozofa; 37) miasto Jacka Malczewskiego; 38) polska marka zup błyskawicznych; 39) Lumpur, stolica Malezji; 41) materiał imitujący skórę.

Litery z pól od 1 do 12 utworzą hasło:

1	2	3	4	5	6	7	
8	9	10	11	12			

JOLKA z HASŁEM

Na diagramie poniżej ujawniliśmy spółgłoski "Ż" oraz 2 litery rozwiązania. Miejsce wpisu haseł do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z szarych pól z oznaczonymi literami "A".

główna rzeka Pakistanu; Gamal Abdel, były prezydent Egiptu; jego stolicą Santiago; niejeden w kwiaciarni; mylona z pszczołą; zajęcie tkacza; mały zeszyt na zapiski; gruby, sztywny papier; kraj z Maskatem; gazela czarnoogonowa inaczej; aloza amerykańska krócej; krótko o byłej żonie; podręczny w samolocie lub pociągu; wypłata dla aktora; Velazquez, malarz hiszpański; rzeka w Omsku; ze stolicą w Liberville; Ładysz, śpiewak operowy; Hancock, słynny żuźlowiec; Stefan, napisał "Przedwiośnie"; obywatel kraju z Bukaresztem; spód butelki; podgorzelec, kaczka norowa; ssaki z kolcami; rodzinne miasto Otto Rehhagela; środek miasta lub koła; styczeń dla Anglika; duże lub małżeńskie łóżko; macha nim pies; cukierki jak groszki, kamyczki; stolica Nowej Kaledonii; pszenica, owies i jęczmień; zawodnicy w wyścigach konnych; kraj z Bagdadem; u boku męża; dodatek do umowy; ostrygi i omulki; główna tętnica; złoty to wikławiec, drapieżnik; Bolesław, autor "Lalki"; powrócić do życia; pasterz na czele juhasów; Clinton, były prezydent USA; miękka tkanina jedwabna.

Sprawdź się w SUDOKU: Wypełnij diagram 9×9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3×3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9. Życzymy udanej zabawy!

7	2	6		1	8	3	4	
	9			5	2			
5		4		3	6	9	8	2
6			3				2	1
	7				4			
			6	9	4	5		
	3	7					9	4
4		1			3			
			2			1		

8	6				9	2		
		4	1		2		5	
						4		6
					5	4		6
					8			9
		8	9			7	4	
					2	6		4
7			8				2	
	9			4	5	1		7

SUDOKU

			4				5	
8	3		5	6	7		2	
	6			9		7	8	
4		3				5		2
			2				1	8
		1		3			4	6
	1				6	2	9	4
3	4	2						5
	5		8					

		2		7	5	4	8	
1	7	9		4	6			
		8	9					
9	8	3		6			7	
7	1		5	9			4	
	2		7					
8				5	9			7
		7	2				6	8
2	5					9		

	6						5	9
		9				4		
4			2				3	6
3	9		7		8	1	6	
		2	9	5		3		
								4
1	2	8			9			
			5	8		6	7	
				4	1	2		

2 listopada 2023 r.

UWAGA!

**BIURO OGŁOSZEŃ
PRACUJE ZDALNIE**

Kontakt: b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl
lub tel. 514-800-517

KONSTAL
GARAŻE blaszane
BRAMY garażowe
KOJCE dla psów

Najniższe CENY
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż GRATIS
Dogodne RATY

89-650-30-43 85-733-60-26
29-642-34-61 55-621-23-38
512-853-323
www.konstal-garaze.pl

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie, 501-172-462

AUTO-MOTO

sprzedam

TOYOTA RAW4, 2006,
SPRAWNA POJ.2231 CM3,
100KW CENA 21.500ZŁ, 606-127-556

kupię

**SKUP AUT!!! NAJWYŻSZA
CENA TEL. 730 750 266**

RÓŻNE

sprzedam

DREWNO kominkowe, opałowe (jesion, dąb - suchy 4-letni) min. 3 m = transport gratis, 794-630-121, 576-935-573.

SPRZEDAM stemple budowlane świerkowe, nowe długość 3,20 m, 508-061-227

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

JAŁÓWKI wysokocielne, 506-999-493.

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL 503-103-703

do wynajęcia

POKÓJ z łazienką os. Mazurskie ul. Łowicka, 89526-03-92

USŁUGI

inne

KOŁDRY puchowe. Szycie, 665-434-450

PRACA

dam pracę

MURARZA, budowlanka, 501-481-210

nadajogloszenie.pl

nie musisz
wychodzić
z domu...

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że 24 października 2023 r.
zmarł Nasz Kochany Mąż, Tata, Teść i Dziadek

ś. † p.

Bogdan Meryng

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się
28 października 2023 r. (sobota) o godz. 9.00
Mszą Świętą Pogrzebową w parafii
św. Jakuba przy ul. Staszica (katedra).
Ceremonia pochowania odbędzie się
na cmentarzu komunalnym w Dywitach.
Kondukt żałobny wyruszy od wschodniej bramy,
od strony Kieźlin.

Pogrążona w smutku rodzina

Pani
Aldonie Banackiej

wyrazy współczucia z powodu śmierci

Siostry

składają Zarząd i Pracownicy
Spółdzielni Mieszkaniowej „Pojezierze” w Olsztynie

*Życie to czas, w którym szukamy Boga.
Śmierć to czas, w którym Go znajdujemy.
Wieczność to czas, w którym Go posiadamy...*

Św. Franciszek Salezy

Doktorowi
Markowi Żabińskiemu
wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci

Mamy

składają Koleżanki i Koledzy
z Prywatnego Centrum Medycznego „Lancet”
w Olsztynie

Z głębokim żalem żegnamy

ś. † p.

**Lecha Jana
Nitkowskiego**

byłego Burmistrza Barczewa,
samorządowca, radnego powiatowego.

Najszczerze wyrazy współczucia,
wsparcia i otuchy w trudnych chwilach

Rodzinie i Bliskim Zmarłego

składają

Przewodnicząca Rady Miejskiej w Biskupcu Alina Radziszewska wraz z Radnymi
Burmistrz Biskupca Kamil Kozłowski oraz Pracownicy Urzędu Miejskiego w Biskupcu

USŁUGI
POGRZEBOWE

ARKA
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A

☎ 89 534 72 42, 605 635 908

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)

☎ 89 526 66 01, 605 665 909

www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

ARKADIA
Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85

tel. 89 526 67 53, 665 175 125

całodobowe przewozy zmarłych

www.zuparkadia.olsztyn.pl

Gwarantujemy godną
i kulturalną posługę

SACRUM

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE

ANDRZEJ DĄBROWSKI

Olsztyn, ul. Limanowskiego 18/2

☎ 89 67 77 100, kom. 530 308 308

GODNIE - SOLIDNIE - Z SZACUNKIEM

Całodobowy przewóz zmarłych

**TU ZLECISZ ZAMIESZCZENIE
NEKROLOGU LUB KONDOLENCJI
W „GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ” I „DZIENNIKU ELBLĄSKIM”**

NEKROLOGI (wymagany akt zgonu). Terminy przyjęć*:

- na poniedziałek – do piątku do godz. 15.00
- na wtorek, środę, czwartek, piątek – dnia poprzedniego w godz. 7.00-15.00

* Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, plac Józefa Bema 5

KONDOLENCJE

(wymagany dowód osobisty osoby nadającej) ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadania

Biuro Ogłoszeń, **OLSZTYN, plac Józefa Bema 5**
czynne w godz. 7.00-15.00, soboty – nieczynne
tel. 89-539-74-80, b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl

www.pozegnania.net

Biuro Ogłoszeń, **ELBLĄG, ul. Rybacka 35**
tel. 55-236-18-02

pon.-pt. godz. 8.00-16.00

LEWANDOWSKI JEDYNNIE NA TRYBUNACH

PIŁKA NOŻNA W 3. kolejce fazy grupowej Ligi Mistrzów Barcelona, wciąż bez kontuzjowanego Roberta Lewandowskiego, pokonała 2:1 Szachtara Donieck. Generalnie w środowych meczach zwycięstwa odnieśli faworyci, m.in. PSG i Manchester City.

Lewandowski usiadł na trybunach obiektu Estadi Olímpic Lluís Companys, gdzie Barcelona występuje obecnie w roli gospodarza. Wciąż nie wiadomo, czy polski napastnik wystąpi w sobotnim szlagierze hiszpańskiej ekstraklasy z Realem Madryt (transmisja o godz. 16.05 w Eleven Sports 1 i godz. 16.10 w Canal+).

W pierwszej połowie 35-letni Polak mógł podziwiać popisy swoich kolegów, którzy już po 36 minutach prowadzili 2:0. Po przerwie Katalończycy nie poszli jednak za ciosem, więc w 62. min kontaktową bramkę zdobył Szachtar. Dzięki temu do końca meczu były emocje, ukraiński zespół był nawet bliski doprowadzenia do remisu, ale ostatecznie wynik już się nie zmienił.

Na drugim miejscu w grupie H jest FC Porto

po wyjazdowym zwycięstwie 4:1 nad belgijskim Royalem Antwerp. Co ciekawe do przerwy portugalski zespół przegrywał 0:1! Bohaterem „Smoków” okazał się Brazylijczyk Evanilson. 24-letni napastnik rozpoczął mecz na ławce rezerwowych, ale w drugiej połowie strzelił aż trzy gole.

Jednak w środowy wieczór najbardziej zaimponowali piłkarze Paris Saint-Germain, którzy w szlagierze pokonali 3:0 AC Milan. W meczu tym nie brakowało dodatkowych „smaczków” - na przykład bramkarzem paryzan jest Gianluigi Donnarumma, w przeszłości gracz Milanu. Tym razem reprezentant Włoch nie musiał wyciągać piłki z siatki, a jego koledzy z PSG strzelili trzy gole. W 32. minucie trafił Kylian Mbappe, na początku drugiej połowy podwyż-

Fot. PAP/EPA

W meczu z Young Boys Berno Erling Haaland zdobył dwa gole (jeden z karnego) dla Manchesteru City

szyl Randal Kolo Muani, a w 89. min wynik pła-skim strzałem przy słupku ustalił Kang-In Lee. Zwycięstwo mistrzów Francji mogło być jeszcze wyższe, bo w 82. minucie po strzale Mbappe i interwencji bramkarza piłka trafiła w słupek.

Środowy wieczór miło będzie wspominać również

Erling Haaland. Znakomity napastnik zdobył dwie bramki dla Manchesteru City w wygranym wyjazdowym meczu z Young Boys Berno.

W szwajcarskiej drużynie pomocnik Łukasz Łakomy był rezerwowym. 23-letni Norweg ma już 37 goli w historii występów w Lidze Mistrzów,

co - biorąc pod uwagę jego wiek - jest imponującym wyczynem. - Jestem bardzo zadowolony ze sposobu, w jaki graliśmy. Potrzebujemy jeszcze jednego zwycięstwa, aby matematycznie już zapewnić sobie awans - powiedział trener ekipy City Josep Guardiola.

Ciekawa sytuacja jest w grupie E. Liderem z sześcioma punktami jest Feyenoord Rotterdam, drugie miejsce zajmuje Atletico Madryt (5), a trzecie jest Lazio (4).

B.CHROBRY

Barcelona - Szachtar Donieck 2:1 (2:0), Royal Antwerp - FC Porto 1:4 (1:0).

GRUPA E

1. Feyenoord	6	7:4
2. Atletico	5	6:5
3. Lazio	4	4:5
4. Celtic	1	3:6

GRUPA F

1. PSG	6	6:4
2. Newcastle	4	4:2
3. Borussia	4	1:2
4. Milan	2	0:3

GRUPA G

1. MC	9	9:3
2. Lipsk	6	7:5
3. Cr. Zvezda	1	4:8
Young Boys	1	4:8

GRUPA H

1. Barcelona	9	8:1
2. Porto	6	7:3
3. Szachtar	3	5:7
4. Royal	0	3:12

FINAL LM I LIGOWY MECZ, CZYLI TRZEBA GRAĆ DO KOŃCA

Porównajmy to, co nieporównywalne. Oba wydarzenia dzieli 18 lat. Co do rangi są nieporównywalne, bo pierwszy mecz był finałem Ligi Mistrzów, a drugi jednym z wielu, choć niezwykłym meczem polskiej Ekstraklasy. Chodzi mi o dwa spotkania, z których jedno odbyło się 25 maja 2005 roku na Stadionie Olimpij-

skim im. prezydenta Turcji Atatürka w Stambule (dawny Konstantynopol), a drugie 24 października 2023 roku w Poznaniu na stadionie przy ulicy Bułgarskiej. Pierwszy był meczem o klubowe mistrzostwo Europy i rozegrali go AC Milan z FC Liverpool. A w drugim zmierzyły się drużyny ze ścisłej czołówki polskiej ligi: Lech Poznań i Jagiellonia Białystok. Co przyszło mi do głowy, by porównywać te dwie różne piłkarskie planety? Przebieg meczu i ostateczny wynik! Oto bowiem i klub śp. Silvio Berlusconi i „Kolejorz” prowadzili 3-0, a tymcza-

sem w 2005 roku „The Reds”, a w 2023 roku „Jaga” – potrafił wyrównać. Niemal dwie dekady temu w Turcji w rzutach karnych, po niebywałych paradach (i prowokacjach!) Jerzego Dudka tytuł pojechał do miasta Beatlesów, a w tym tygodniu co prawda drużyna ze stolicy Podlasia nie miała okazji strzelać serii rzutów karnych, ale dzięki temu remisowi wskoczyła na fotel lidera Ekstraklasy! Wtedy w Stambule środkowy obrońca i kapitan Paolo Maldini strzelił pierwszego gola dla Milanu, po asyście obecnego trenera Andrea

Pirlo z rzutu wolnego. Potem drugą bramkę strzelił Hernan Crespo z podania Andrija Szewczenko. Trzecią znów tenże Crespo z podania tym razem Kaki. Różnica między Stambulem a Poznaniem jest taka, że AC Milan prowadził tam 3-0 już do przerwy, a Lech u siebie w tym czasie „tylko” 2-0. Dla Mediolańczyków dwa gole strzelił Crespo, dla Poznaniaków – Adriel Ba Loua z Wybrzeża Kości Słoniowej. Gdyby ich drużyny wygrały, byłiby bohaterami. Ale nie wygrały. Crespo zdobył 2 gole w 5 minut – między 39 a 44 minutą, a Ba Loua

w najpierw 2 minuty po rozpoczęciu spotkania, a potem w 6 minucie po rozpoczęciu drugiej połowy. Liverpool wyrównał w 6 minut, a bramki strzelali Steven Gerrard po podaniu Johna Arne Riise, Vladimir Smicer po asyście Dietmara Hamanna i Xabi Alonso, który dobił własny rzut karny. A i tak o wszystkim rozstrzygnął nasz rodak Jerzy Dudek, broniąc najpierw w ostatniej minucie dwa strzały Szewczenki z bliskiej odległości, a następnie odbijając jego karnego. Jagiellonia z kolei strzeliła dwa gole w 12 minut, a o jej

sukcesie zdecydował wykopany jednak rzut karny w ostatniej minucie. Swoją drogą dla mnie jest ważne, że w Jagiellonii w pierwszym składzie wyszło czterech Polaków, a z ławki doszło dwóch kolejnych, a w Lechu zagrało ich trzech i też dwóch weszło. Porównałem dwa mecze z różnych planet. Jednak pokazały one jedną rzecz: uwaga – z sytuacji beznadziejnych też czasem można znaleźć wyjście. Wygrać z niemożliwym, pokonać nieprawdopodobne...

RYSZARD CZARNECKI

O PIŁCE

IV LIGA 13. kolejka została podzielona na trzy dni. Dwa pierwsze spotkania odbędą się w piątek, jedno w niedzielę, a pozostałe w sobotę. Przy jupiterach zostaną rozegrane dwa spotkania, więc w piątkowy wieczór warto się wybrać do Giżycka i Lidzbarka Warmińskiego. Mamry zagrają

z Motorem Lubawa, zatem możemy spodziewać się wyrównanego meczu. Natomiast w Lidzbarku Polonia zagra ze swoją imienniczką z Iłowa, więc każdy inny wynik niż wygrana gospodarzy będzie sporą niespodzianką. Ciekawie zapowiada się także spotkanie w Mrągowie, gdzie

Mrągowie zagra z DKS Dobre Miasto. Będzie to pojedynek ligowych sąsiadów, bo spotka się piąta i czwarta drużyna tabeli. Bardzo dużo goli na stadionie Mrągowie strzelił Mahamadou Bah, ale teraz zagra w barwach rywali. Jediną drużyną, która jeszcze w tym sezonie jeszcze nie zremisowała, jest Constract

Lubawa. Beniaminek dwa razy wygrał i doznał 10 porażek. Tym razem wywalczenie chociażby punktu znowu będzie bardzo trudne, bo jego rywalem będzie wicelider z Kętrzyna. Granica przez moment była nawet liderem, ale ustąpiła miejsca Zniczowi Biała Piska. Ligowe granie zakończy się

w Elblągu, gdzie spotkają się rezerwy II-ligowców, czyli Olimpia zagra z Stomilem. Elbląski zespół to czołowy zespół ligi, natomiast olsztynianie znajdują się nisko w tabeli, ale ostatnio są na fali wznoszącej. **13. kolejka, piątek:** Mamry Giżycko - Motor Lubawa (18), Polonia Lidzbark Warmiński

- Polonia Iłowo (19); **sobota:** Mrągowie Mrągowo - DKS Dobre Miasto (13), Olimpia Olsztynek - Mazur Etk (14), Znicz Biała Piska - Jeziorak Iława (14), Constract Lubawa - Granica Kętrzyn (14:30), Rominta Gołdap - Tęcza Biskupiec (15); **niedziela:** Olimpia II Elbląg - Stomil II Olsztyn (13).

EM

STOMIL CHCE PÓJŚĆ ZA CIOSEM

PIŁKA NOŻNA \\ W sobotę w 15. kolejce II ligi Stomil zagra na wyjeździe z Olimpią Grudziądz. Olsztynianie mają za sobą zwycięski mecz z Kotwicą Kołobrzeg, więc pojadą w Kujawsko-Pomorskie z zamiarem wygrania drugiego spotkania z rzędu.

Zespół Janusza Bucholca - mając nóż na gardle - rozegrał bardzo dobre spotkanie z Kotwicą Kołobrzeg, która zaliczana jest do faworytów rozgrywek. Olsztynianie po pierwszej połowie remisowali bezbramkowo, ale po zmianie stron za sprawą Karola Żwira i Filipa Wójcika wyszli na prowadzenie dwubramkowo, ostatecznie wygrywając 2:1. Tak dobrze pod wodzą Bucholca Stomil jeszcze w tym sezonie nie zagrał.

W sobotę w Grudziądzu „Duma Warmii” zmierzy się z Olimpią, która znajduje się w strefie spadkowej. W pierwszej fazie sezonu gospodarzy prowadził Dominik Czajka, ale na początku października zespół

Fot. Emil Marecki

przejął Mariusz Pawlak. Jest to trener dobrze znający realia drugoligowe, bo w ostatnim czasie pracował z niezłymi wynikami w Wiśle Puławy. W poprzednim sezonie wprowadził ten klub do barałów (przegra-

ła ze Stomilem), a teraz ma za zadanie uratować II ligę dla Grudziądza.

A co do Stomilu, to zagra osłabiony brakiem trzech piłkarzy z podstawowego składu, bo Filip Wójcik, Michał Bezpalec

oraz Łukasz Kubań pauzują za nadmiar żółtych kartek. Czeski obrońca Kubań zapewne będzie pauzował dłużej, bo po ostatnim gwizdku sędziego bardzo długo dyskutował z arbitrem Piotrem Urbanem, który ukarał go czerwoną kartką. Asystent pierwszego trenera Grzegorz Lech ostatnio otrzymał karę aż pięciu meczów za podobne wydarzenie, więc od dłuższego czasu ligowe spotkania Stomilu ogląda z perspektywy trybun.

- MAMY SZEROKĄ KADRĘ - MÓWI JANUSZ BUCHOLC. - KAŻDY Z TYCH CHŁOPAKÓW, KTÓRYCH MAM, DOSTANIE SVOJĄ SZANSE.

Od ich jakości i nastawienia mentalnego zależy, czy wykorzystają tę szansę, zostając w składzie na kolejny mecz. Bo jeżeli już wskazujesz do grania, to musisz być gotowy, żeby podnosić jakość zespołu.

Początek spotkania w Grudziądzu o godzinie 19:23.

• Inne mecze 15. kolejki, piątek: Skra Częstochowa - Stal Stalowa Wola (20:30); **sobota:** Olimpia Elbląg - Sandecja Nowy Sącz (14). Kotwica Kołobrzeg - KKS 1925 Kalisz (14:45 TVP Sport), Polonia Bytom - Chojniczanka Chojnice (17); **niedziela:** GKS Jastrzębie - Pogoń Siedlce (11:30), Lech II Poznań - Hutnik Kraków (13), Radunia Stężyca - ŁKS II Łódź (13:25 TVP Sport), Wisła Puławy - Zagłębie II Lubin (15:45).

EM, KO

PO 14 KOLEJKACH

1. Kalisz	27	17:7
2. Pogoń	26	24:14

3. Kotwica	24	26:18
4. Radunia	24	20:14
5. Skra	23	16:11
6. Chojniczanka	22	20:16

7. ŁKS II	21	23:20
8. Hutnik	21	17:15
9. Olimpia E.	20	14:14

10. Wisła	18	19:20
11. Stal	18	14:15
12. Zagłębie II*	17	17:18
13. Stomil*	17	15:18
14. Jastrzębie*	13	12:17

15. Polonia	13	13:20
16. Sandecja	12	12:20
17. Olimpia	12	15:25
18. Lech II*	12	14:26

* mecz zaległy

REKLAMA

Wójt Gminy Gietrzwałd ogłasza I ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż

nieruchomości zabudowanej domem mieszkalnym o pow. użytk. 104,10 m², wybudowanym w 2005 r., zlokalizowanej w zwartej zabudowie wsi Gronity przy ul. Pod Świerkami 16, dom przyłączony jest do sieci energetycznej, wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, w pobliżu znajduje się sieć gazowa i światłowód, oznaczonej jako działka

nr 165/18 o pow. 998 m².

Cena wywoławcza: 800.000 zł. Wadium: 80.000 zł.

Działka jest zagospodarowana (teren płaski, trawnik, krzewy i drzewa, oczko wodne) i ogrodzona.

Gronity to pięknie położona w sąsiedztwie lasów wieś, około 4 km od granicy administracyjnej m. Olsztyn oraz węzła Olsztyn Zachód. Komunikacja odbywa się drogami gminnymi (nawierzchnia bitumiczna) oraz gminnym transportem autobusowym.

Zapraszamy do zapoznania się z ofertą przetargu.

**Przetarg odbędzie się
14 listopada 2023 r. o godz. 10.00
w Urzędzie Gminy w Gietrzwałdzie.**

Wadium w podanej kwocie należy wpłacić najpóźniej
w dniu 7 listopada 2023 r.

**<https://gietrzwald.bip.net.pl/?a=9664>
tel. 89 524 19 14**

ZWYCIĘZCA LIGI MISTRZÓW W IŁAWIE

SIATKÓWKA\\ W ciągu tygodnia Indykpol AZS rozegra trzy mecze z plusligową czołówką z poprzedniego sezonu. Na początek olsztynianie ograli Zawiercie (4. miejsce), potem w Jastrzębiu przegrali z mistrzem, a w sobotę w Iławie podejmą wicemistrza.

Liga nabiera rozpędu, w klubach zostały spore zmiany, ale pewne sprawy są niezmiennie. Mamy tu na myśli Czarnych Radom, którzy w poprzednim sezonie w fazie zasadniczej wygrali tylko trzy razy (i to na wyjeździe), a obecne rozgrywki podopieczni Pawła Woickiego zaczęli w podobnym stylu, bo od porażek z LUK-iem i Treflem.

W tym drugim meczu ustanowiono pierwszy rekord, bo jeden z setów trwał... 45 minut i zakończył się wygraną Trefla 39:37. We wcześniejszym meczu siatkarze z Lubina i Lwowa dobrnęli "tylko" do stanu 37:35.

Portal plusliga.pl opublikował drużynę 1. ko-

Olsztynianie zaczęli sezon od zwycięstwa nad Zawierciem

lejki, no i bardzo nas ta informacja ucieszyła, ponieważ wśród wybrańców jak najbardziej zasłużenie znaleźli się dwaj gracze Indykpolu AZS: libero Kuba Hawryluk i środkowy Cezary Sapiński.

Pozostali wyróżnieni siatkarze to: Jan Firlej (Projekt), Artur Szalpak (Projekt), Norbert Huber (Jastrzębski Węgiel), Bartłomiej Boładź (Projekt) i Aleksander Śliwka (ZAKSA).

Z naszego punktu widzenia najważniejszym wydarzeniem nadchodzącego weekendu będzie oczywiście mecz w Iławie, gdzie osłabiony brakiem kontuzjowanego Nicolasa Szerszenia Indykpol AZS Olsztyn podejmie ZAKSĘ, czyli w ostatnich trzech sezonach najlepszy klub Europy. Gdyby w tym momencie ktoś wpadł na pomysł kupna biletu, to informujemy, że jest już za późno, bo bilety zostały wyprzedane.

• Aluron CMC Warta Zawiercie w pierwszym meczu Pucharu CEV pokonał 3:0 (25:14, 25:14, 25:21) TSV Raiffeisen Hartberg, trzeci zespół ligi austriackiej. Rewanż zostanie rozegrany w przyszłym tygodniu w Austrii.

• **Wyniki 2. kolejki:** Skra Bełchatów - Cuprum Lubin 3:2 (23:25, 25:27, 29:27, 25:16, 15:10), Czarni Radom - Trefl Gdańsk 1:3 (37:39, 22:25, 25:22, 20:25), Projekt Warszawa - GKS Katowice 3:0 (25:18, 25:22, 26:24), **Jastrzębski Węgiel - Indykpol AZS Olsztyn 3:1 (25:27, 25:20, 25:17, 25:12)**, ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Stal Nysa 3:2 (23:25, 21:25, 25:21, 25:22, 24:22), po oddaniu gazety do druku zakończyły się mecze LUK Lublin - Barkom Lwów i Ślepsk Suwałki - Resovia Rzeszów, natomiast pojedynek Warta Zawiercie - Norwid Częstochowa został przełożony na 9 listopada.

• **3. kolejka, piątek:** Stal - Skra (20.30 Polsat Sport); **sobota:** **Indykpol AZS - ZAKSA** (14.45 Polsat Sport), Czarni - Projekt (17.30 Polsat Sport), Norwid - Jastrzębski (20.30

Polsat Sport); **niedziela:** Resovia - Warta (14.45 Polsat Sport), Barkom - Trefl (17.30 Polsat Sport), Cuprum - LUK (20.30 Polsat Sport); **poniedziałek:** Katowice - Ślepsk (17.30 Polsat Sport). **Z.AUGUST**

PO 2 KOLEJKACH		
1. Jastrzębski	6	6:1
2. Projekt	6	6:1
3. Trefl	6	6:1
4. ZAKSA	5	6:3
5. Cuprum	4	5:3
6. LUK*	3	3:0
7. Ślepsk*	3	3:1
8. Indykpol AZS	3	4:4
9. Skra	2	4:5
10. Stal	1	2:6
11. Warta*	0	1:3
12. Norwid*	0	1:3
13. Resovia*	0	1:3
14. Czarni	0	1:6
15. Barkom*	0	0:3
16. Katowice	0	0:6
* mecz mniej		

PROMOCJA

Z MIŁOŚCI DO LOKALNOŚCI!

KUPUJĄC „GAZETĘ OLSZTYŃSKĄ”,
WSPIERASZ WARMIĘ I MAZURY

GAZETA OLSZTYŃSKA

TRZĘSIENIE ZIEMI W ZAGRZEBIU!

FUTSAL\\ Constract Lubawa rozegrał mecz, który przejdzie do historii! W Zagrzebiu mistrzowie Polski pokonali wyżej notowane miejscowe Dinamo, dzięki czemu dzisiaj, gdy ograają Szwedów, mogą wywalczyć awans do rundy elitarniej Ligi Mistrzów.

• Constract Lubawa

- Dinamo Zagreb 9:7 (8:3)

1:0 - Postruzin (1 samob.), 2:0, 3:0 - Raszkowski (1,1), 4:0, 5:0 - Claudinho (2, 6), 6:0 - Kriezel (11), 6:1, 6:2 - Postruzin (13 k, 16 k), 7:2 - Adriano (17), 7:3 - Perić (20), 8:3 - Jankowski (20), 8:4 - Postruzin (29 k), 8:5 - Czekol (35), 8:6, 8:7 - Novak (36, 37), 9:7 - Kaniewski (39)

P przed wylotem do Chorwacji trener Dawid Grubalski przyznał, że w grupie 5 najgroźniejszym rywalem będzie wspierane przez fanatycznych kibiców Dinamo. Tymczasem Constract olbrzymie kłopoty miał już w pierwszym meczu z Titogradem (mistrz Czarnogóry), bo remis 4:4 uratował dopiero 20 sekund przed końcowym gwizdkiem sędziego. Co ciekawe rywale zdobyli cztery gole, chociaż oddali tylko pięć celnych strzałów! Jednocześnie Dinamo rozbiło 8:1 mistrza Szwecji, więc w drugiej kolejce lubawianie nie mogli z Chorwatami przegrać, bo porażka definitywnie przekreślała ich szanse na awans (z grupy wychodzi tylko zwycięzca).

ZAPOWIADAŁ SIĘ ZATEM CIĘŻKI BÓJ, ALE TEGO, CO SIĘ STAŁO, NIKT NIE MÓGŁ SIĘ SPODZIEWAĆ, BO TAKIE SYTUACJE SIĘ W FUTSALU PO PROSTU NIE ZDARZAJĄ! TRUDNO UWIERZYĆ, ALE MISTRZOWIE POLSKI W CIĄGU 60 SEKUND STRZELILI TRZY GOLE!

- Czegoś takiego nigdy nie widziałem - przyznaje trener Grubalski. - Jestem pewien, że nawet w meczu z amatorskim zespołem coś takiego by się nam udało.

Chorwaci byli oszołomieni takim początkiem, jednak trzy bramki w futsalu

W 20. minucie po голу Macieja Jankowskiego Constract Lubawa prowadził 8:3. Dzisiejszy mecz ze Szwedami można obejrzeć na youtube!

są do odrobienia, zwłaszcza gdy do końca meczu jest jeszcze 39 minut. Dinamo rzuciło się więc do żywiołowych ataków, ale po chwili za sprawą Claudinho Chorwaci po raz czwarty musieli wyciągnąć piłkę z siatki! A to była dopiero druga minuta meczu! W polskiej bramce znakomicie spisywał się 17-letni Hubert Zadroga, a jego koledzy nie spoczęli na laurach, bo zdobyli dwa kolejne gole. 6:0 po 11 minutach! Nokaut.

Niestety, w 7. min sfaulowany został Kacper Sendlowski, którego zniesiono z boiska i już wiadomo, że dzisiaj nie zagra (nie ma złamania, ale jego noga jest bardzo opuchnięta). Rywale nie odpuszczali, a Constract popełniał faule w obronie. Inna sprawa, że sędziowie niekiedy zbyt pochopnie chwytały za gwizdki. Efekt był taki, że po 13 minutach ekipa z Lubawy wypełniła limit fauli (pięć na połowę

meczu), a każdy kolejny oznaczał przedłużony rzut karny (normalny strzela się z sześciu, a przedłużony z 10 m). W ten sposób Chorwaci zdobyli dwa gole, poza tym byli bliscy trzeciego, jednak w ostatniej chwili z linii bramkowej piłkę wybił Paweł Kaniewski.

Pierwsza połowa ostаточно zakończyła się wysokim (8:2) prowadzeniem mistrzów Polski, jednak sprawa zwycięstwa - wbrew pozorom - wciąż była otwarta.

PO PRZERWIE SŁUPKI OBILI ADRIANO I PEDRINHO, NIESTETY, PO PIĘCIU MINUTACH LUBAWIANIE MIELI NA KONCIE JUŻ TRZY FAULE, A KOLEJNEGO GOLA - ZNOWU Z RZUTU KARNEGO - W 29. MIN ZDOBYLI GOSPODARZE. W TYM MOMENCIE BILANS FAULI WYNOŚIŁ 5:0,

CZYLI KAŻDE KOLEJNE PRZEWINIENIE POLSKIEGO ZESPOŁU OZNACZAŁO PRZEDŁUŻONY RZUT KARNY.

Od 33. min Dinamo podczas akcji ofensywnych grało z pustą bramką, by w ten sposób zwiększyć liczbę graczy w ataku. No itaka taktyka zaczęła przynosić efekty, tym bardziej że przez dwie minuty mistrzowie Polski musieli grać w osłabieniu (kara za drugą żółtą kartkę dla Adriano).

W 37. min Constract prowadził tylko 8:7, a mogło być jeszcze gorzej, bo chwilę wcześniej rywale trafili w słupek i zepsuli rzut karny. Na tym nie koniec, ponieważ w 39. min rywale znowu obili słupek. Sytuację opanował dopiero Kaniewski, który wykorzystał prosty błąd obrońców i z bliska trafił do siatki! Constract wygrywał 9:7, a do końca pozostało 36 sekund, więc tego już nie można było przegrać. I mi-

strzowie Polski nie przegrali, dzięki czemu dzisiaj staną przed olbrzymią szansą awansu do rundy elitarniej Ligi Mistrzów, która zostanie rozegrana na przełomie listopada i grudnia.

- Chcieliśmy zagrać agresywnie, by jak najdalej oddać Dinamo od naszej bramki - wyjaśnia trener Dawid Grubalski. - Taktyka zdała egzamin, szkoda tylko, że sędziowie ulegli tej szalonej atmosferze na trybunach, kilka razy zbyt pochopnie odgwiszując nasze faule. Gdy limit fauli wyczerpaliśmy, wtedy musieliśmy się trochę cofnąć i oddać rywalom inicjatywę. Skończyło się jednak dobrze, więc teraz w piątek musimy pokonać Szwedów, którzy - sądząc po dotychczasowych wynikach - są najsłabsi w naszej grupie. Oczywiście trzeba wygrać jak najwyżej, może się przecież zdarzyć, że Titograd pokona Dinamo, a wtedy o pierwszym miej-

scu zadecyduje lepszy bilans bramkowy.

W czterech grupach rundy głównej LM rywalizują zespoły, które w rankingu zajmują wysokie miejsca, dlatego do rundy elitarniej z każdej takiej grupy awansują po trzy ekipy. Natomiast z czterech pozostałych grup, w tym tej z Zagrzebia, dalej przechodzą tylko zwycięzcy. Czyli w rundzie elitarniej w sumie zagra 16 klubów w czterech grupach. Czterech zwycięzców awansują do turnieju finałowego Ligi Mistrzów, który zostanie rozegrany w maju.

• Inne wyniki grupy 5: Titograd - Constract 4:4, Orebro - Dinamo 1:8, Orebro - Titograd 2:7; **mecze dzisiejsze:** Constract - Orebro (g. 16), Dinamo - Titograd (19).

M.STARY

GRUPA 5

1. Titograd	4	11:6
2. Constract	4	13:11
3. Dinamo	3	15:10
4. Orebro	0	3:15